ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1975

Vyhlásené: 24. 11. 1975 Časová verzia predpisu účinná od: 1. 1.1984 do: 31. 8.1984

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

128

VYHLÁŠKA
Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí
z 20. novembra 1975,
ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení

Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí ustanovuje podľa § 172 ods. 1 až 5 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon“) po dohode s federálnymi ministerstvami národnej obrany, vnútra a poľnohospodárstva a výživy, s ministerstvami práce a sociálnych vecí a spravodlivosti republík, s ostatnými zúčastnenými ústrednými orgánmi a s Ústrednou radou odborov, a pokiaľ ide o dôchodok za výsluhu rokov, aj po dohode s ministerstvami kultúry republík a podľa zásad určených vládou Československej socialistickej republiky:

PRVÁ ČASŤ
VÝKLAD NIEKTORÝCH POJMOV

PRVÝ DIEL
DÔCHODKOVÉ ZABEZPEČENIE

Doba zamestnania

§ 1
K § 10 ods. 4 druhej vete zákona

(1) Dobou dôchodkového zabezpečenia (poistenia) členov jednotných roľníckych družstiev sa od 1. októbra 1948 rozumie aj doba

a) pred 1. januárom 1957, po ktorú žena bez toho, že by bola členkou jednotného roľníckeho družstva, v určenom rozsahu trvale a sústavne v ňom pracovala, aj keď táto doba nebola započítateľná podľa predpisov o dôchodkovom poistení členov jednotných roľníckych družstiev;

b) pred 1. januárom 1969, po ktorú členka jednotného roľníckeho družstva pred vstupom do takéhoto družstva sa zúčastnila na zárobkovej činnosti svojho manžela, ktorý bol samostatne hospodáriacim roľníkom alebo spolupracujúcim členom jeho rodiny, a v tomto čase splňovala podmienky určené pre dôchodkové poistenie spolupracujúceho člena rodiny (§ 98 ods. 3) alebo bola v určenom rozsahu pracovne činná v jednotnom roľníckom družstve I. alebo II. typu.

(2) Dobou dôchodkového zabezpečenia (poistenia) členov jednotného roľníckeho družstva sa v období od 1. januára 1957 do 31. marca 1962 rozumie aj doba, po ktorú člen jednotného roľníckeho družstva nebol preto dôchodkove poistený, že poberal čiastočný invalidný dôchodok alebo obdobný dôchodok z dôchodkového zabezpečenia (poistenia, zaopatrenia), ak súčasne vykonával v družstve pracovnú činnosť aspoň v rozsahu zakladajúcom zabezpečenie v chorobe podľa predpisov o sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov.

(3) Doba pracovnej činnosti v jednotnom roľníckom družstve pred 1. aprílom 1962 sa hodnotí pre nároky vzniknuté za účinnosti zákona ako doba zamestnania, aj keď sa za túto dobu nezaplatilo poistné, ak sa splnili ostatné podmienky na započítanie tejto doby podľa doterajších predpisov.

§ 2
K § 10 ods. 5 písm. a) zákona

Za dobu zamestnania sa považuje aj

a) doba, po ktorú bol pracujúci vedený v evidencii národného výboru ako uchádzač o zamestnanie
- po skončení zamestnania v súvislosti s vykonávaním štrukturálnych zmien v národnom hospodárstve, s likvidáciou neefektívnych prevádzok, so znižovaním správneho a riadiaceho aparátu a s inými racionalizačnými alebo organizačnými opatreniami a v dôsledku uplatnenia zákazu niektorých prác a pracovísk pre ženy,[1])
- po skončení služobného pomeru vojaka z povolania, príslušníka Zboru národnej bezpečnosti a príslušníka zboru nápravnej výchovy v súvislosti so zásadnými organizačnými zmenami v ozbrojených silách(zboroch),[2])

b) doba sústavnej pracovnej činnosti vykonávanej v ústavoch sociálnej starostlivosti občanmi (aj mladistvými), ktorí sú umiestnení v týchto ústavoch pre veľmi ťažké telesné (zmyslové) alebo mentálne postihnutie (§ 93 ods. 3 a § 94 zákona), ak pracovná odmena dosahuje aspoň 120 Kčs mesačne,

c) doba pracovnej výchovy v diagnostických ústavoch pre mládež,

d) doba, po ktorú bol pracujúci zaradený do pracovného útvaru podľa vládneho nariadenia č. 223/1938 Zb. o pracovných útvaroch, a doba, po ktorú bol pracujúci začlenený okupantami v dobe neslobody do osobitných útvarov zriadených na vojnové účely.

§ 3
K § 10 ods. 5 písm. c) zákona

(1) Členovi jednotného roľníckeho družstva sa pre vznik nároku na dôchodok a jeho výšku započítava kalendárny rok, ak v ňom odpracoval všetky pracovné dni, ktoré pre neho vyplývajú z jeho pracovného zaradenia, najmenej však

a) 150 pracovných dní alebo

b) 100 pracovných dní, ak ide o člena jednotného roľníckeho družstva so zmenenou pracovnou schopnosťou alebo členku jednotného roľníckeho družstva, ktorá sa stará aspoň o jedno dieťa predškolského veku staršie ako tri roky alebo o invalidné maloleté dieťa, ktoré potrebuje stálu starostlivosť, pokiaľ nebolo umiestnené v ústave pre také deti.

(2) Odpracovaným dňom sa rozumie deň, v ktorom člen jednotného roľníckeho družstva pracoval v družstve v rozsahu ustanovenom predpismi o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a o zabezpečení matky a dieťaťa.[56])

(3) Odpracovaným dňom sa kladú na roveň dni,

a) po ktoré člen jednotného roľníckeho družstva so súhlasom družstva pracoval mimo družstva,

b) za ktoré sa poskytujú peňažné dávky zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa nahrádzajúce mzdu,

c) ošetrovania alebo starostlivosti o dieťa mladšie ako 10 rokov alebo ošetrovania iného chorého člena rodiny po uplynutí doby, po ktorú sa poskytuje podpora pri ošetrovaní člena rodiny, za podmienok uvedených v zákone o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a o zabezpečení matky a dieťaťa,[57])

d) po ktoré sa žena starala o dieťa (aj osvojenca alebo iné dieťa, ktoré prevzala do starostlivosti

nahrádzajúcej starostlivosť rodičov) vo veku do troch rokov alebo o invalidné maloleté dieťa, ktoré potrebuje stálu starostlivosť, pokiaľ nebolo umiestnené v ústave pre také deti,

e) dovolenky na zotavenie a dni kúpeľnej starostlivosti,

f) po ktoré člen jednotného roľníckeho družstva vykonával verejnú funkciu, pokiaľ nebol na jej výkon dlhodobo uvoľnený, plnil občiansku povinnosť alebo iný úkon vo všeobecnom záujme, vykonával službu v ozbrojených silách včítane dní potrebného pracovného voľna poskytovaného v súvislosti s touto službou,

g) po ktoré člen jednotného roľníckeho družstva preukázateľne nemohol pracovať pre nepriaznivé poveternostné vplyvy, prípadne pre prekážku na strane družstva,

h) pracovného voľna poskytovaného podľa predpisov o štúdiu popri zamestnaní a dni účasti na odbornom alebo politickom školení,

ch) za ktoré sa poskytuje pracovníkom náhrada mzdy, prípadne mzda, ako aj doba, za ktorú náhrada mzdy pri dôležitých osobných prekážkach v práci nepatrí len preto, že pracovník nespĺňa požadovanú podmienku doby zamestnania.

(4) Ak členstvo v družstve vzniklo alebo zaniklo v priebehu kalendárneho roka, započítava sa členovi jednotného roľníckeho družstva doba, po ktorú členstvo v družstve trvalo, pokiaľ v tomto období odpracoval všetky pracovné dni, ktoré pre neho vyplývajú z jeho pracovného zaradenia. Odpracované dni musia tvoriť aspoň pomernú časť úväzku ustanoveného v odseku 1 písm. a) alebo b) zodpovedajúcu dobe, po ktorú členstvo v družstve trvalo.

(5) Členovi jednotného roľníckeho družstva, ktorý nepracoval v družstve po časť kalendárneho roka z dôvodov uvedených v odseku 6, sa započíta tá časť kalendárneho roka, v ktorej uvedené dôvody netrvali, ak v tomto období odpracoval všetky pracovné dni, ktoré pre neho vyplývajú z jeho pracovného zaradenia. Ustanovenie poslednej vety predchádzajúceho odseku platí obdobne.

(6) Dôvodmi podľa predchádzajúceho odseku sú

a) výkon verejnej funkcie, pre ktorú bol člen jednotného roľníckeho družstva dlhodobo uvoľnený,

b) príprava na povolanie štúdiom [§ 10 ods. 1 písm. d) zákona],

c) starostlivosť ženy o dieťa predškolského veku staršie ako tri roky, pokiaľ táto žena nespĺňa podmienky započtu celého kalendárneho roka [odsek 1 písm. b)],

d) prerušenie pracovnej činnosti v družstve z vážnych dôvodov (§ 13 ods. 2 zákona),

e) poberanie starobného alebo invalidného dôchodku,

f) väzba alebo výkon trestu odňatia slobody.

(7) Ak člen jednotného roľníckeho družstva neodpracoval počet pracovných dní potrebný podľa predchádzajúcich odsekov na započet celého kalendárneho roka alebo jeho časti, započítavajú sa pre vznik nároku na dôchodok a jeho výšku len odpracované dni, prípadne dni, ktoré sa im kladú na roveň, pokiaľ pracovná činnosť člena jednotného roľníckeho družstva zakladala zabezpečenie v chorobe podľa predpisov o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a o zabezpečení matky a dieťaťa.[58])

(8) Ustanoveniami predchádzajúcich odsekov nie sú dotknuté predpisy o zápočte náhradných dôb do doby pracovnej činnosti na účely dôchodkového zabezpečenia.

§ 4
Zápočet doby od 9. mája 1945 do 30. septembra 1948 ako doby zamestnania

K § 10 ods. 1 písm. e) a ods. 5 písm. d) zákona

Pracovná činnosť jednotlivo hospodáriaceho roľníka, prípadne spolupracujúceho člena rodiny

jednotlivo hospodáriaceho roľníka, vykonávaná v čase od 9. mája 1945 do 30. septembra 1948, sa hodnotí ako zamestnanie, ak sa vykonávala v rozsahu a za podmienok, ktoré by podľa tretej časti tejto vyhlášky (§ 98 a nasl.) zakladali dôchodkové poistenie. Pritom sa nevyžaduje splnenie podmienky zaplatenia poistného za tento čas.

§ 5
Hodnotenie doby zamestnania vykonávaného v cudzine

K § 10 ods. 2 písm. a) zákona

Ak ide o dobu zamestnania vykonávaného československým občanom v cudzine pred 1. januárom 1947, predpokladá sa, že sa občan zdržiaval v cudzine s povolením príslušného československého štátneho orgánu.

Úprava nárokov pracujúcich pri prestupe z dôchodkového poistenia samostatne hospodáriacich osôb

K § 10 ods. 5 písm. d) zákona

§ 6

(1) Nárok na dôchodok pracujúceho, ktorý bol dôchodkove poistený ako samostatne hospodáriaca osoba (spolupracujúci člen rodiny) a nesplnil podmienky pre nárok na invalidný alebo starobný dôchodok z tohto poistenia, sa posudzuje podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení pracujúcich a doba tohto poistenia sa hodnotí ako doba zamestnania, ak pracujúci

a) po skončení samostatnej zárobkovej činnosti bol zamestnaný aspoň po dobu potrebnú pre nárok na invalidný dôchodok, ak ide o invalidného (čiastočný invalidný) dôchodok, a aspoň po dobu piatich rokov, ak ide o starobný dôchodok. Splnenie tejto podmienky sa však nevyžaduje, ak sa pracujúci stal invalidným následkom pracovného úrazu; alebo

b) nesplňuje síce podmienky pod písm. a), avšak pred začatím samostatnej zárobkovej činnosti bol zamestnaný a v samotnom dôchodkovom zabezpečení pracujúcich získal dobu potrebnú pre nárok na invalidný dôchodok, a ak ide o starobný dôchodok, dobu potrebnú pre nárok na tento dôchodok; ak však medzi skončením zamestnania a vstupom do nového zamestnania uplynulo viac ako päť rokov, započítava sa doba zamestnania predchádzajúca dobe výkonu samostatnej zárobkovej činnosti, len ak bol znova zamestnaný aspoň tri roky. Doba dôchodkového poistenia samostatne hospodáriacich osôb sa v tomto prípade započítava pre výšku dôchodku; alebo

c) po 31. decembri 1975 sa stal členom jednotného roľníckeho družstva alebo pracovníkom inej socialistickej organizácie s poľnohospodárskou alebo lesnou výrobou a odovzdal svoje hospodárstvo niektorej z týchto organizácií. To platí aj pre nárok na dôchodok člena jednotného roľníckeho družstva alebo pracovníka inej uvedenej organizácie vzniknutý po 31. decembri 1975, aj keď sa podmienky uvedené v predchádzajúcej vete splnili pred 1. januárom 1976.

(2) Podmienkou pre hodnotenie doby dôchodkového poistenia samostatne hospodáriacich osôb (spolupracujúcich členov rodiny) ako doby zamestnania podľa predchádzajúceho odseku je, že bolo včas zaplatené poistné za celú dobu trvania tohto poistenia; doba dôchodkového poistenia sa hodnotí ako doba zamestnania II. pracovnej kategórie.

(3) Ak pracujúci nespĺňa podmienky uvedené v predchádzajúcich odsekoch, jeho nárok sa posudzuje podľa predpisov o dôchodkovom poistení samostatne hospodáriacich osôb; doba zamestnania sa pritom započítava ako doba dôchodkového poistenia samostatne hospodáriacich osôb.

(4) Žene, ktorá je zamestnania v poľnohospodárstve na štátnom (školskom) majetku alebo v inej socialistickej organizácii s poľnohospodárskou alebo lesnou výrobou, ako doba dôchodkového poistenia spolupracujúceho člena rodiny jednotlivo hospodáriaceho roľníka sa započítava aj doba

jej účasti v období od 1. októbra 1948 do 31. decembra 1968 na zárobkovej činnosti manžela, ktorý bol jednotlivo hospodáriacim roľníkom alebo spolupracujúcim členom jeho rodiny, ak v tej dobe spĺňala podmienky určené v § 98 ods. 3 pre dôchodkové poistenie spolupracujúceho člena rodiny.

(5) Nárok na invalidný alebo starobný dôchodok pracujúceho, ktorý bol pred vstupom do zamestnania samostatne hospodáriacou osobou a ktorému nevznikol nárok na dôchodok z tohto poistenia len preto, že nebolo zaplatené poistné, sa vždy posudzuje len podľa predpisov o dôchodkovom poistení samostatne hospodáriacich osôb platných pre neho v deň, keď sa inak splnili všetky podmienky pre nárok na dôchodok s výnimkou podmienky zaplatenia poistného.

§ 7

(1) Pracujúcemu, ktorý už splnil podmienky pre nárok na starobný dôchodok z dôchodkového poistenia samostatne hospodáriacich osôb, zvyšuje sa nárok na starobný dôchodok podľa predpisov platných pre pracujúcich, ak po dobu zamestnania nepoberal starobný dôchodok; zvýšenie nároku na starobný dôchodok sa vypočítava z priemerného mesačného zárobku určeného za dobu zamestnania po vzniku nároku na dôchodok.

(2) Ak sa na žiadosť pracujúceho, ktorý pokračuje v zamestnaní, zastavila výplata dôchodku, výplata dôchodku sa obnoví najskôr po uplynutí troch mesiacov.

Náhradné doby

§ 8
K § 11 ods. 1 písm. a) a b) zákona

(1) Ak náhradná doba sa započítava doba služby vykonávanej v armáde Československej republiky od 28. októbra 1918 do 31. decembra 1939 a v československých ozbrojených silách od 9. mája 1945, pokiaľ táto doba nie je už hodnotená ako služba vojaka z povolania.

(2) Dobou inej vojenskej služby je:

a) doba vojenskej služby v Červenej armáde od 1. januára 1923 do 24. júna 1941,

b) doba vojenskej služby v československých légiách po 11. novembri 1918,

c) doba vojenskej služby v armáde tzv.slovenského štátu v dobe neslobody (včítane zajatia), pokiaľ nejde o dobu služby vojaka z povolania,

d) doba výkonu služby na hraniciach v bývalých oddieloch Stráže obrany štátu.

(3) Ako náhradná doba sa môže započítať aj doba vojenskej služby (včítane doby zajatia) v inej ako československej alebo spojeneckej armáde, ktorú občania vykonávali povinne v dobe neslobody, pokiaľ nejde o dôstojníkov alebo príslušníkov SS a obdobných útvarov[4]) alebo o príslušníkov týchto armád, ktorí za trestné činy spáchané v ich službách boli odsúdení podľa retribučných predpisov.[5])

(4) Doby vojenských služieb sa spravidla preukazujú potvrdením vydaným príslušným vojenským orgánom.

§ 9
K § 11 ods. 1 písm. c) a § 51 zákona

(1) Dobou odbojovej činnosti a väznenia (internácie) z politických, národnostných alebo rasových dôvodov v dobe neslobody sa rozumie:

a) doba vojenskej služby v Červenej armáde od 7. novembra 1917 do 31. decembra 1922 a od 22.

júna 1941 do 9. mája 1945,

b) doba vojenskej služby v československých légiách do 11. novembra 1918,

c) doba vojenskej služby vo vojenských jednotkách Slovenskej republiky rád a v armáde Maďarskej republiky rád v roku 1919,

d) doba účasti na protivojnových vzburách za prvej svetovej vojny,

e) doba služby československého dobrovoľníka v španielskej republikánskej armáde (v medzinárodných brigádach) v čase od 19. júla 1936 do 28. marca 1939 a doba, ktorú strávil v internačných táboroch vo Francúzsku,

f) doba vojenskej služby v útvaroch československých zahraničných armád, 1. československej armády na Slovensku a v jednotkách spojeneckých armád v období od 15. marca 1939 do 9. mája 1945,

g) doba služby v partizánskych jednotkách, ktoré sa zúčastnili priamych bojov s fašistami alebo záškodníckej činnosti v tyle nepriateľa tak na území československého štátu a Zväzu sovietskych socialistických republík, ako aj v inej európskej krajine,

h) doba pobytu v spojeneckých krajinách pred vstupom do československej zahraničnej alebo spojeneckej armády v dobe od prechodu československých hraníc, najskôr však od 15. marca 1939, do dňa vstupu armády, ak sú splnené podmienky pre uznanie za príslušníka československej zahraničnej alebo spojeneckej armády,

ch) doba strávený v nacistických väzeniach, trestniciach alebo koncentračných táboroch (v internácii) v dôsledku preukázanej perzekúcie v období od 1. októbra 1938 do 5. mája 1945 z politických, národnostných alebo rasových dôvodov,

i) doba účasti na domácom alebo zahraničnom odboji v období od15. marca 1939 do 9. mája 1945 a doba účasti na Slovenskom národnom povstaní,

j) doba zajatia, pokiaľ bola v súvislosti s dobou započítateľnou podľa tohto ustanovenia, najdlhšie do 9. mája 1945,

k) doba nevyhnutného liečenia na následky nezavineného zranenia alebo ochorenia vzniknutých pri výkone služby (činnosti) alebo v súvislosti s obmedzením osobnej slobody, pokiaľ toto liečenie bránilo výkonu zamestnania, najdlhšie do 9. mája 1945; pokiaľ nevyhnutné liečenie trvalo aj po tomto dni, doba ďalšieho nevyhnutného liečenia sa hodnotí ako náhradná doba (§ 11 ods. 1 zákona), nie však ako doba odbojovej činnosti.

(2) Poľnou službou sa rozumie vojenská služba

a) v Červenej armáde za bojov proti nepriateľom Zväzu sovietskych socialistických republík (Sovietskeho Ruska) v čase od 7. novembra 1917 do 31. decembra 1922 a od 22. júna 1941 do 9. mája 1945,

b) v jednotkách 1. československého armádneho zboru vo Zväze sovietskych socialistických republík v čase od 1. februára 1942 do 9. mája 1945 a v Poľskom legióne od 1. do 29. septembra 1939,

c) pri poľných útvaroch v československých zahraničných armádach za druhej svetovej vojny za bojov vo Francúzsku od 1. septembra 1939 do 17. júna 1940, za bojov v Severnej Afrike od 1. novembra 1940 do 31. augusta 1943 a za bojov na západnom fronte od 6. júna 1944 do 9. mája 1945, ak sa tieto útvary zúčastnili boja proti fašizmu na západnom fronte, a pri poľných útvaroch v spojeneckých armádach na západoeurópskom a iných bojiskách v čase od 1. septembra 1939 do 9. mája 1945,

d) výkonného letca v československej zahraničnej armáde alebo v spojeneckej armáde, parašutistu zhodeného alebo vysadeného v tyle nepriateľa a v čase od 1. augusta 1940 do 1. augusta 1941 aj doba služby príslušníka pozemných útvarov letísk a protilietadlového delostrelectva

v Anglicku,

e) v 1. československej armáde na Slovensku v dobe Slovenského národného povstania od 29. augusta 1944,

f) československého dobrovoľníka v španielskej republikánskej armáde (v medzinárodných brigádach) v čase od 19. júla 1936 do 28. marca 1939,

g) pri poľných útvaroch československých légií alebo v spojeneckých armádach v čase od 1. augusta 1914 do 11. novembra 1918,

h) v útvaroch uvedených v odseku 1 písm. c) a g).

(3) Dobe poľnej služby sa kladie na roveň doba nevyhnutného liečenia na následky nezavineného zranenia alebo ochorenia vzniknutých pri výkone poľnej služby, pokiaľ toto liečenie bránilo výkonu zamestnania, najdlhšie do 9. mája 1945. Doba zajatia sa nepovažuje za poľnú službu.

(4) Doby odbojovej činnosti (odsek 1) a poľnej služby (odsek 2 a 3) sa preukazujú potvrdením vydaným príslušným vojenským orgánom.

§ 10
K § 11 ods. 1 písm. k) zákona

Blízkymi osobami sa rozumejú manželia, deti, rodičia, prarodičia, súrodenci, svokor a svokra ktoréhokoľvek z manželov. Za deti sa považujú aj osvojené deti a deti prevzaté do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov podľa § 11 ods. 2 zákona; ak sa o blízku osobu osobne stará muž, toto ustanovenie zákona platí obdobne.

Pracovné kategórie

K § 12 a 13 ods. 4 zákona

§ 11

(1) Ak trvalo prerušenie zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie bez vážneho dôvodu dlhšie ako päť rokov, započítava sa doba zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie pred prerušením pre priznanie dôchodku z I. (II.) pracovnej kategórie, len ak pracujúci bol do dňa vzniku nároku na dôchodok znova zamestnaný v I. (II.) pracovnej kategórii aspoň tri roky; to však neplatí, ak pracujúci získal dovedna aspoň 10 rokov v zamestnaní uvedenom v § 12 ods. 1 písm. a) č. 1 zákona v uránových baniach alebo ak sa stal plne (čiastočne) invalidným následkom pracovného úrazu utrpeného pri plnení pracovných úloh v zamestnaní I. (II.) pracovnej kategórie alebo v priamej súvislosti s ním.

(2) Ak došlo k zmene (skončeniu) zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie pri pracujúcich, ktorí

a) boli zamestnaní v I. pracovnej kategórii aspoň 10 rokov pri ťažbe, prieskume, úprave a konečnom spracovaní uránovej rudy alebo iných rádioaktívnych surovín, alebo

b) vykonávali aspoň 15 rokov zamestnanie uvedené v § 12 ods. 1 písm. a) č. 2 zákona a z tohto zamestnania boli uvoľnení (prevedení) z dôvodov uvedených v § 46 ods. 1 písm. a) až d) Zákonníka práce, alebo

c) boli uvoľnení (prevedení) zo zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie v súvislosti s racionalizačnými alebo organizačnými opatreniami uvedenými v § 2 písm. a) a získali ku dňu uvoľnenia (prevedenia) aspoň 20 rokov zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie, kategórie v súvislosti s racionalizačnými alebo organizačnými opatreniami uvedenými v § 2 písm. a) a získali ku dňu uvoľnenia (prevedenia) aspoň 20 rokov zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie,

považuje sa zmena (skončenie) zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie za prerušenie zamestnania z vážnych dôvodov a predpokladá sa, že vážny dôvod, ktorý viedol k zmene

(skončeniu) zamestnania, trvá až do vzniku nároku na dôchodok.

(3) Ochranná lehota dvoch rokov (§ 13 ods. 3 zákona) od skončenia zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie sa predlžuje o dobu, po ktorú pracujúci požíval invalidný (čiastočne invalidný) dôchodok, dôchodok za výsluhu rokov alebo čiastočný dôchodok za výsluhu rokov; na dobu poberania týchto dôchodkov sa neprihliada ani pri posudzovaní, či prerušenie zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie trvalo dlhšie ako päť rokov.

(4) Doba služby v ozbrojených silách zaradenej do I. (II.) kategórie funkcií sa hodnotí ako doba zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie.

(5) Ak pracujúci nebol zamestnaný v I. (II.) pracovnej kategórii po celú dobu potrebnú na získanie výhod z tejto pracovnej kategórie, doba zamestnania v tejto pracovnej kategórii sa započítava ako doba zamestnania v najbližšej nižšej pracovnej kategórii. To platí obdobne pri započítavaní dôb zamestnania I. pracovnej kategórie s rozdielnymi podmienkami nároku na dôchodok.

§ 12

(1) Doba učebného pomeru učňa vychovávaného pre zamestnanie I. (II.) pracovnej kategórie sa posudzuje ako doba zamestnania tejto pracovnej kategórie, ak sa v rámci učebného plánu pravidelne uskutočňuje odborný výcvik učňa na pracoviskách alebo v prevádzkach, kde sa vykonáva zamestnanie I. (II.) pracovnej kategórie.

(2) Ustanovenie predchádzajúceho odseku obdobne platí aj pre pracujúcich, ktorí sa na výkon povolania pripravujú zaškolením mimo učebného pomeru.[6])

§ 13

(1) Poslancom národného výboru a čelnom orgánov ľudovej kontroly, ktorým sa doba výkonu funkcie považuje za zamestnanie (§ 56 a 57), a funkcionárom zložiek Revolučného odborového hnutia všetkých stupňov aj ostatných zložiek Národného frontu uvoľneným zo zamestnania na výkon funkcie, ktorí boli zamestnaní v I. (II.) pracovnej kategórii bezprostredne pred začiatkom výkonu tejto funkcie, sa doba výkonu funkcie započítava ako doba zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie, ak sa funkcionári vrátili po skončení výkonu funkcie do zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie, pokiaľ pre nich nie je výhodnejšia úprava podľa odseku 2; to platí aj, ak v dobe výkonu funkcie vznikol im alebo pozostalým po nich nárok na dávky dôchodkového zabezpečenia.

(2) Členovi závodného výboru základnej organizácie Revolučného odborového hnutia, členovi odborovej rady na stavbe a funkcionárovi základnej organizácie Komunistickej strany Československa alebo Socialistického zväzu mládeže, ktorý bol na výkon tejto funkcie na závode uvoľnený zo zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie, sa doba výkonu funkcie započítava ako doba zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie.

(3) Doba zamestnania pracovníkov Odborového zväzu pracovníkov v baníctve a energetike, Odborového zväzu pracovníkov v kovopriemysle a Odborového zväzu pracovníkov v stavebníctve a vo výrobe stavebných hmôt, ktorí pred nastúpením zamestnania vo zväze boli zamestnaní v I. pracovnej kategórii aspoň 20 rokov a pri ktorých je spojená s výkonom terajšieho zamestnania povinnosť pravidelne navštevovať pracovisko pod zemou v baniach, sa započítava ako doba zamestnania I. pracovnej kategórie.

(4) Doba výkonu funkcií uvedených v predchádzajúcich odsekoch sa nezapočítava ako doba zamestnania uvedeného v § 12 ods. 1 písm. a) č. 1 zákona; pracujúcim, ktorí vykonávali toto zamestnanie pred výkonom funkcie, sa započítava pri splnení podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 doba výkonu funkcie ako doba zamestnania uvedeného v § 12 ods. 1 písm. a)

č. 2 zákona.

Priemerný mesačný zárobok

K § 9 ods. 2 písm. c) a k § 14 zákona

§ 14
Hrubý zárobok

(1) Hrubými zárobkami sú zárobky zo zamestnania vykonávaného

a) v pracovnom (učebnom) pomere:

1. hrubá mzda (príjem) dosiahnutá v zamestnaní alebo v súvislosti s ním, ak podlieha dani zo mzdy; nezapočítava sa však mzda, ktorá je oslobodená od dane zo mzdy zákonom o dani zo mzdy;[7]) prémie, odmeny[59]) a podiely na hospodárskych výsledkoch sa započítavajú v tom roku, v ktorom boli vyplatené,
2. hrubá mzda (príjem), ak sa z nej neuskutočňuje zrážka dane zo mzdy len preto, že zárobok nedosahuje zdaniteľnú výšku,
3. naturálne požitky v určenej hodnote na účely dane zo mzdy,[8])
4. mzdové vyrovnanie poskytované pracujúcim uvoľňovaným alebo prevádzaným v súvislosti s vykonávaním štrukturálnych zmien v národnom hospodárstve, s likvidáciou neefektívnych prevádzok, so znižovaním správneho a riadiaceho aparátu a s inými racionalizačnými alebo organizačnými opatreniami[60]) alebo baníkom pracujúcim v podzemí hlbinných baní uvoľneným alebo prevedeným na inú prácu zo zdravotných dôvodov[61]) a príspevok na zapracovanie poskytovaný pri nábore vykonávanom národnými výbormi,[62])
5. náhrada mzdy, pokiaľ podlieha dani zo mzdy; za takúto náhradu sa však nepovažuje náhrada mzdy pri výkone služby v ozbrojených silách[11]) ani náhrada za stratu na zárobku spôsobenú pracovným úrazom;[12])
6. vernostný prídavok baníkov,[63]) mzdy a odmeny členov záchranných zborov pri zásahoch v banských revíroch, stabilizačné odmeny poskytované pravidelne za nepretržité trvanie pracovného pomeru podľa všeobecne záväzných právnych predpisov a mzdy a odmeny nevidomých občanov, ktorým sa poskytli mimoriadne výhody III. stupňa,[64]) aj keď sú od dane zo mzdy oslobodení. Vernostný prídavok baníkov a stabilizačné odmeny (vernostné stabilizačné odmeny) sa započítavajú v tom roku, v ktorom boli vyplatené;

b) v pomere člena výrobného družstva:

1. zárobky obdobné zárobkom uvedeným pod písm. a),
2. doplnková odmena za prácu; započítava sa v tom roku, v ktorom bola vyplatená;

c) v pomere člena jednotného roľníckeho družstva:

1. základná pracovná odmena, včítane príplatkov a doplatkov k tejto základnej odmene,
2. prémie, výkonnostné a mimoriadne odmeny vyplácané za výsledky pracovnej činnosti člena jednotného roľníckeho družstva a zahrňované do nákladov družstva,
3. odmeny z rozdelenia zisku, predovšetkým podiely na hospodárskych výsledkoch, odmeny vedúcich funkcionárov družstva, peňažné odmeny v rámci socialistického súťaženia, odmeny pri významných pracovných a životných výročiach, stabilizačné odmeny podľa osobitných predpisov, prémie a odmeny, na ktoré boli družstvu poskytnuté účelové dotácie; peňažné odmeny v rámci socialistického súťaženia a odmeny pri významných pracovných a životných výročiach sa však započítavajú len v rozsahu, v akom sa pracovníkovi započítavajú v pracovnom pomere,[13])

príjmy uvedené pod č. 2 a odmeny z rozdelenia zisku (podiely na hospodárskych výsledkoch) sa započítavajú v tom roku, v ktorom boli vyplatené,

4. naturálne požitky [odsek 1 písm. a) č. 3],
5. náhrada pracovnej odmeny; za takúto náhradu sa však nepovažuje náhrada ušlej pracovnej odmeny pri výkone služby v ozbrojených silách (§ 78 zákona) ani náhrada za stratu na zárobku spôsobenú pracovným úrazom,[14])
6. príspevok na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia platený družstvom (§ 145a) a pred 1. januárom 1980 časť príspevku plateného družstvom na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia v období od 1. januára 1964 do 31. decembra 1967 vo výške 11,2 % a v období od 1. januára 1968 do 31. decembra 1979 vo výške 12,5 % úhrnu príjmov člena jednotného roľníckeho družstva uvedených pod č. 1 až 5. Na účely určenia najvyššej percentnej výmery dôchodku sa priemerný mesačný zárobok neobmedzený podľa § 14 ods. 5 zákona znižuje o sumu zodpovedajúcu jednej dvanástine príspevku na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia vypočítaného z takého ročného príjmu, ktorý zodpovedá priemernému mesačnému zárobku neobmedzenému podľa § 14 ods. 5 zákona.

d) v pomere vojaka z povolania, príslušníka Zboru národnej bezpečnosti a príslušníka zboru nápravnej výchovy:

1. služobný príjem a ostatné peňažné náležitosti vyplývajúce zo služobného pomeru, pokiaľ podliehajú dani zo mzdy,[15])
2. osobitné peňažné náležitosti, pokiaľ majú povahu stabilizačných odmien, aj keď sú od dane zo mzdy oslobodené.

(2) Hrubým zárobkom pracujúceho, ktorý vykonáva súbežne dve alebo aj viac zamestnaní (§ 10 zákona); je súčet hrubých zárobkov zo všetkých zamestnaní.

(3) Hrubými zárobkami, z ktorých sa zisťuje priemerný mesačný zárobok účastníka odboja v prípade uvedenom v § 52 zákona, sú hrubé zárobky rovnako kvalifikovaných zdravých pracujúcich v povolaní, ktoré účastník odboja prv vykonával, a to za posledných 10, prípadne za posledných 5 kalendárnych rokov pred vznikom nároku na dôchodok, alebo ak ide o starobný dôchodok, pred rokom, v ktorom účastník odboja skončil zamestnanie (§ 14 ods. 3 zákona).

(4) Do hrubého zárobku pracujúceho, ktorý bol pred vstupom do zamestnania alebo opätovným vstupom do zamestnania dôchodkove poistený ako jednotlivo hospodáriaci roľník alebo iná osoba samostatne hospodáriaca alebo spolupracujúci člen rodiny, sa započítavajú ako príjmy zo samostatnej zárobkovej činnosti vymeriavacie základy, podľa ktorých sa určila výška poistného, avšak len ak bolo včas zaplatené poistné.

§ 15

(1) Do obdobia, z ktorého sa vypočítava priemerný mesačný zárobok, sa zahŕňajú aj doby, v ktorých pracujúci nemal žiadny zárobok. Do tohto obdobia sa však nezahŕňajú

a) náhradné doby a doby, po ktoré sa z vážnych dôvodov prerušilo zamestnanie (§ 13 zákona),

b) doba materskej dovolenky a ďalšej materskej dovolenky, aj keď pracujúci nemá nárok na peňažnú pomoc v materstve,

c) doba ošetrovania člena rodiny aj po uplynutí obdobia, po ktoré sa poskytuje podpora pri ošetrovaní člena rodiny,

d) doba uvedená v § 2 písm. c); ak sa pracujúci zúčastnil v tejto dobe výpomoci organizovanej národným výborom pre poľnohospodárske špičkové, sezónne alebo podobné krátkodobé práce, prihliadne sa pri zisťovaní priemerného mesačného zárobku na tento čas a na dosiahnutý zárobok, ak je to pre pracujúceho výhodnejšie.

(2) Ak je to pre pracujúceho výhodnejšie, nezahŕňajú sa do obdobia, z ktorého sa vypočítava

priemerný mesačný zárobok, doba učebného pomeru a štúdia, ani doba, po ktorú sa poskytoval vyrovnávací príspevok pracujúcej žene po prevedení na inú prácu pre ťarchavosť alebo materstvo; dosiahnuté príjmy v týchto dobách sa potom nezapočítavajú do hrubého zárobku.

(3) Ak sa náhradná doba kryje s dobou zamestnania, hľadí sa na dobu zamestnania a na príjmy v nej dosiahnuté, ak je to pre pracujúceho výhodnejšie.

(4) Ak sa požívateľ invalidného (čiastočne invalidného) dôchodku stal čiastočne invalidným (úplne invalidným) a v čase požívania dôchodku nebo, zamestnaný, čiastočný invalidný (invalidný) dôchodok sa vymeriava vždy z priemerného mesačného zárobku, z ktorého bol vymeraný doterajší dôchodok.

(5) Ak sa starobný dôchodok vymeral z priemerného mesačného (ročného) zárobku, zvýšenie dôchodku sa vypočítava z priemerného mesačného zárobku určeného za dobu zamestnania po vzniku nároku na dôchodok.

(6) Za obdobie, z ktorého sa vypočítava priemerný mesačný zárobok pracujúceho
- uvoľneného alebo prevedeného v súvislosti s vykonávaním štrukturálnych zmien v národnom hospodárstve, s likvidáciou neefektívnych prevádzok, so znižovaním správneho a riadiaceho aparátu a s inými racionalizačnými alebo organizačnými opatreniami,[60]) alebo
- uvoľneného alebo prevedeného zo zamestnania uvedeného v § 12 ods. 1 písm. a) č. 1 a 2 zákona pre trvalú nespôsobilosť na doterajšiu prácu zo zdravotných dôvodov [§ 46 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce], sa na jeho žiadosť určí doba 10 (5) kalendárnych rokov pred rokom, v ktorom došlo k uvoľneniu (prevedeniu), ak je to pre neho výhodnejšie.

§ 16
Rok prvého vstupu do zamestnania Rok výstupu zo zamestnania

(1) Ak rok prvého vstupu do zamestnania (§ 10 zákona) spadá do obdobia posledných 10 alebo 5 kalendárnych rokov, za ktoré sa vypočítava priemerný mesačný zárobok, vypočítava sa tento zárobok aj za kratší čas 10 (5) rokov z hrubých zárobkov dosiahnutých za kalendárne roky po roku prvého vstupu do zamestnania. Ak ide o člena jednotného roľníckeho družstva, je rokom jeho prvého vstupu do zamestnania kalendárny rok, v ktorom začal pracovať v rozsahu určenom v § 10 ods. 4 prvej vete zákona.

(2) Pri výpočte priemerného mesačného zárobku sa neprihliada na dobu zamestnania ani na zárobky dosiahnuté v kalendárnom roku,

a) v ktorom pracujúci prvýkrát vstúpil do zamestnania,

b) v ktorom pracujúcemu vznikol nárok na dôchodok alebo v ktorom pracujúci skončil zamestnanie po vzniku nároku na starobný dôchodok (§ 14 ods. 2 a 3 zákona);
ak však zamestnanie trvalo po celý tento rok, prihliada sa aj na zárobky v ňom dosiahnuté.

(3) Ak však kalendárny rok predchádzajúci bezprostredne kalendárnemu roku, v ktorom vznikol nárok na dôchodok, je aj rokom prvého vstupu do zamestnania, priemerný mesačný zárobok sa vypočítava z hrubých zárobkov dosiahnutých za celú dobu zamestnania; to platí tiež, ak nárok na dôchodok vznikne v kalendárnom roku, ktorý je súčasne rokom prvého vstupu do zamestnania.

§ 17
Výchova dieťaťa

K § 16 ods. 3 a 4 a § 37 ods. 2 zákona

(1) Podmienka výchovy dieťaťa je splnená, ak žena sa stará alebo starala o dieťa aspoň do skončenia jeho povinnej školskej dochádzky.

(2) Podmienka výchovy dieťaťa je splnená tiež, ak sa žena dočasne nemohla osobne starať o dieťa alebo dokončiť jeho výchovu z vážnych dôvodov, najmä pre chorobu alebo preto, že dieťa bolo dlhší čas v ústavnej starostlivosti alebo zomrelo. Podmienka výchovy nie je splnená, ak dieťa zomrelo do šiestich mesiacov po narodení alebo ak sa žena ujala výchovy dieťaťa krátko pred dosiahnutím jeho plnoletosti.

§ 18
Zvýšenie nároku na starobný dôchodok pri ďalšom zamestnaní

K § 20 až 22 zákona

(1) Pre účely zvýšenia nároku na starobný dôchodok sa posudzuje zamestnanie vykonávané po vzniku tohto nároku v cudzine rovnako ako zamestnanie v Československej socialistickej republike, len ak to vyplýva z medzinárodného dohovoru alebo ak ide o pracovníkov v zahraničí (§ 48), expertov (§ 50) a občanov uvedených v § 52.

(2) Nárok na plný starobný dôchodok sa nezvyšuje za dobu ďalšieho zamestnania, po ktorú pracujúci zamestnanie nevykonával z dôvodu pracovného voľna bez náhrady mzdy (odmeny, príjmu) alebo neospravedlnenej neprítomnosti v zamestnaní.

Úplná (čiastočná) invalidita

§ 19
K § 25 ods. 3 zákona

(1) Za dlhodobe nepriaznivý zdravotný stav sa pokladá nepriaznivý zdravotný stav, ktorý podľa poznatkov lekárskej vedy potrvá dlhšie ako rok.

(2) Sústavné zamestnanie je zamestnanie vykonávané s určitou pravidelnosťou a v takom rozsahu, že dosiahnutý zárobok tvorí stály zdroj príjmu pracujúceho; takým zamestnaním však nie je zamestnanie, ktoré nezakladá nemocenské poistenie (zabezpečenie v chorobe).

(3) Zamestnanie je celkom neprimerané predošlým schopnostiam a spoločenskému významu doterajšieho povolania, ak je pracujúcemu celkom cudzie a odľahlé jeho doterajšiemu zamestnaniu a nie sú v ňom dostatočne využité jeho predošlé schopnosti, takže z hľadiska spoločenských záujmov sa nevyžaduje, aby pracujúci vykonával takéto neprimerané zamestnanie. Predošlými schopnosťami pracujúceho sa rozumejú tak vrodené telesné i duševné schopnosti, ako aj znalosti, vedomosti a skúsenosti získané pred dlhodobým zhoršením zdravotného stavu prípravou na povolanie v organizáciách alebo štúdiom na školách všetkých stupňov, prípadne dlhšie trvajúcim výkonom zamestnania.

§ 20
K § 25 ods. 4 zákona

(1) Za podstatný pokles zárobku pracujúceho sa spravidla považuje, ak priemer jeho hrubých zárobkov (§ 14 a 15) včítane odmien poskytovaných na základe dohody o pracovnej činnosti a príjmov občana poskytujúceho služby na základe povolenia národného výboru, znížených o výdavky spojené s touto činnosťou zistený za posledných 12 mesiacov je aspoň o tretinu nižší ako priemerný mesačný zárobok, z ktorého sa vypočítava dôchodok, ale neobmedzený podľa § 14 ods. 5 zákona. Ak sa pracujúci stal čiastočne invalidným v čase prípravy na pracovné uplatnenie alebo ak po priznaní dôchodku nastali podstatné zmeny v mzdových pomeroch pracujúcich, porovnáva sa priemer hrubých zárobkov pracujúceho spravidla za posledných 12 mesiacov s priemerným zárobkom obvykle dosahovaným v zamestnaní, ktoré pracujúci vykonával v čase

vzniku nároku na dôchodok. Porovnanie priemeru hrubých zárobkov so zárobkom obvykle dosahovaným v zamestnaní, ktoré pracujúci vykonával v čase vzniku nároku na dôchodok, sa ďalej uskutočňuje buď po piatich rokoch od porovnania podľa predchádzajúcej vety, alebo po piatich rokoch poberania čiastočného invalidného dôchodku, ak v tomto období k porovnaniu nedošlo.

(2) Do priemeru hrubých zárobkov na preskúmanie podstatného poklesu zárobku sa nezahŕňajú

a) podiely na hospodárskych výsledkoch,

b) náhrada mzdy za nevyčerpanú dovolenku,

c) mimoriadne odmeny,[65])

d) stabilizačné odmeny [§ 14 ods. 1 písm. a) č. 6],

e) vernostný prídavok baníkov,

f) odmeny poskytované pri významných pracovných a životných výročiach,[66])

g) odmeny do výšky 2000 Kčs ročne za dobrovoľnú verejnoprospešnú činnosť (napr. odmeny za brigádnickú činnosť v akcii Z),

h) príjmy z krátkodobej činnosti bezprostredne smerujúce k odstráneniu nepriaznivých dôsledkov živelných pohrôm,

ch) príjmy za mimoriadne smeny v dňoch pracovného pokoja vykonávané z dôvodu naliehavej potreby národného hospodárstva,

i) príspevok na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia platený jednotným roľníckym družstvom.

(3) Ak ide o občana poskytujúceho služby na základe povolenia národného výboru, skúma sa splnenie podmienky podstatného poklesu zárobku vždy po uplynutí kalendárneho roka.

(4) Ak hrubý zárobok pracujúceho (požívateľa čiastočného invalidného dôchodku) nie je viac ako 1200 Kčs mesačne, podmienka podstatného poklesu zárobku sa považuje za splnenú.

(5) Rovnako kvalifikované zamestnanie je zamestnanie, ktoré nie je celkom odľahlé doterajšiemu zamestnaniu, kladie podobné požiadavky na zdatnosť pracujúceho a spravidla mu umožňuje dosiahnuť približne rovnaký zárobok ako v doterajšom zamestnaní.

(6) Obzvlášť uľahčené pracovné podmienky sú podstatné pracovné úľavy, najmä osobitná úprava pracovného času (napr. skrátenie pracovného času a rozmnoženie alebo predĺženie pracovných prestávok), zníženie požiadaviek na pracovný výkon pracujúceho v úkole a pod.

(7) Zamestnanie menej kvalifikované je zamestnanie, na ktoré pracujúci stačí svojimi telesnými a duševnými schopnosťami, ktoré však pri porovnaní s doterajším zamestnaním kladie menšie požiadavky na telesnú silu, zručnosť, znalosť, vedomosti a skúsenosti, prípadne na zodpovednosť pracujúceho, a spravidla mu umožňuje dosiahnuť len podstatne nižší zárobok ako v doterajšom zamestnaní.

§ 21
K § 27, § 55 ods. 4 a § 56 ods. 4 zákona

Ak sa stal úplne (čiastočne) invalidným účastník odboja, ktorý utrpel poškodenie na zdraví následkom účasti na odboji (väznenia alebo internácie z dôvodov fašistickej perzekúcie v dobe neslobody), predpokladá sa, že úplná (čiastočná) invalidita vznikla v súvislosti s odbojovou činnosťou (väznením, internáciou), ak povahou prípadu nie je táto súvislosť vylúčená.

§ 22
K § 27 ods. 1 písm. e) a ods. 2 zákona

(1) Rovnaké nároky ako pri pracovnom úraze, má pracujúci aj pri úraze, ktorý utrpel pri osobitných druhoch činnosti za okolností uvedených v § 67. Pritom sa za priemerný mesačný zárobok (§ 14 zákona) považuje najmenej suma 1400 Kčs.

(2) Choroby z povolania sú choroby uvedené v prílohe č. 1 vyhlášky, ak vznikli za podmienok tam určených.

§ 22a
K § 14 ods. 6 a § 32 ods. 2 zákona

Invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok pracujúceho (občana), ktorému vznikol nárok na tento dôchodok pred dovŕšením 28 rokov, sa vymeriava z priemerného mesačného zárobku 1400 Kčs, pokiaľ skutočne dosiahnutý priemerný mesačný zárobok nie je pre neho výhodnejší.

§ 23
K § 32 ods. 3 zákona

(1) Všeobecné životné podmienky značne sťažuje taký dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav, ktorý sa prejavuje zrejmými chorobnými príznakmi alebo vadami (napr. stav po amputovaní končatiny), pre ktoré pracujúci môže vykonávať bežné životné úkony (obliekanie, obstarávanie jedla, cesta do práce) a uspokojovať obvyklé spoločenské a kultúrne potreby (návšteva verejných miestností, kultúrnych podnikov) len so značnými ťažkosťami pri porovnaní so zdravými pracujúcimi žijúcimi v podobnom prostredí.

(2) Pri rozhodovaní o čiastočnom invalidnom dôchodku sa prihliada na sociálne pomery pracujúceho a jeho rodiny.

§ 24
Krátenie vdovského dôchodku

K § 39 a § 68 ods. 2 zákona

(1) Príjmom zo zárobkovej činnosti je príjem z akejkoľvek činnosti pravidelne konanej. Do príjmu sa zahŕňajú aj peňažné dávky nemocenského poistenia (zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa) nahradzujúce ušlý zárobok zo zárobkovej činnosti. Ak však ide o zárobkovú činnosť, ktorá by zakladala dôchodkové poistenie jednotlivo hospodáriacich roľníkov a ostatných samostatne hospodáriacich osôb, považujú sa za príjem z tejto činnosti vymeriavacie základy určené podľa predpisov o dôchodkovom poistení uvedených osôb.

(2) Do úhrnu dôchodku a príjmu zo zárobkovej činnosti sa nezapočíta zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť.

(3) Starostlivosťou o dieťa sa rozumie starostlivosť poskytovaná dieťaťu do skončenia povinnej školskej dochádzky; potom najdlhšie do 26. roku veku dieťaťa, ak je splnená niektorá z podmienok uvedených v § 40 ods. 3 zákona.

(4) Krátenie vdovského dôchodku pre súbeh s príjmom zo zárobkovej činnosti sa vykoná najprv dočasne podľa príjmu pravdepodobne očakávaného na podklade oznámenia dôchodkyne alebo organizácie, pre ktorú dôchodkyňa pracuje; takto krátený dôchodok sa vypláca ako preddavok. Po uplynutí 12 mesiacov zárobkovej činnosti dôchodkyne alebo po skoršom ukončení tejto činnosti sa zistí hrubý príjem z tejto činnosti, krátenie sa upraví podľa priemerného mesačného príjmu

dosiahnutého v tomto čase a vyplatené preddavky sa zúčtujú. Ak dôchodkyňa pokračuje v zárobkovej činnosti, dôchodok na naďalej vypláca v preddavkovaných čiastkach zodpovedajúcich novej úprave krátenia a preddavky sa zúčtujú po uplynutí 12 mesiacov. Ak ide o občianku poskytujúcu služby na základe povolenia národného výboru, vykonáva sa krátenie vdovského dôchodku vždy po uplynutí kalendárneho roka.

(5) Ak pracujúcej požívateľke vdovského dôchodku patrí invalidný (čiastočne invalidný) dôchodok, starobný dôchodok alebo dôchodok za výsluhu rokov (čiastočný dôchodok za výsluhu rokov), vykoná sa najprv úprava dôchodku podľa § 65 ods. 2 zákona a vdovský dôchodok alebo jeho časť sa kráti pre súbeh s príjmom zo zárobkovej činnosti podľa ustanovenia o súbehu vdovského dôchodku s takýmto príjmom.

(6) Pri súbehu vyššieho vdovského dôchodku s nižším starobným dôchodkom alebo dôchodkom za výsluhu rokov a so zárobkom úhrn dôchodkov po krátení nesmie byť nižší, ako by činil samotný starobný dôchodok (dôchodok za výsluhu rokov), prípadne znížený pri zamestnaní (pre súbeh so zárobkom); pri súbehu vyššieho vdovského dôchodku s nižším invalidným dôchodkom (čiastočným invalidným dôchodkom, čiastočným dôchodkom za výsluhu rokov) a so zárobkom nesmie byť úhrn dôchodkov po krátení nižší, ako by činil samotný invalidný dôchodok (čiastočný invalidný dôchodok. čiastočný dôchodok za výsluhu rokov).

§ 25
Sústavná príprava dieťaťa na budúce povolanie

K § 40 ods. 3 písm. a), § 46 ods. 5 a § 73 ods. 3 zákona

(1) Za sústavnú prípravu dieťaťa na budúce povolanie po skončení povinnej školskej dochádzky sa považuje

a) príprava v učebnom pomere,[16])

b) príprava v pracovnom pomere,[17])

c) príprava na povolanie v zariadeniach pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť[18]) alebo príprava na pracovné uplatnenie vo výcvikových zariadeniach pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou,

d) štúdium na školách zriadených podľa školských predpisov, ktoré poskytujú stredné, vyššie a vysokoškolské vzdelanie,[19]) s výnimkou štúdia popri zamestnaní (externého, diaľkového, večerného a pod.) a štúdia po dobu výkonu vojenskej základnej (náhradnej) služby.

(2) Za dobu štúdia sa považuje aj

a) doba od skončenia výučby v jednom školskom roku do začiatku výučby v nasledujúcom školskom roku, ak dieťa bez prerušenia pokračuje v ďalšom štúdiu,

b) doba školských prázdnin nadväzujúcich bezprostredne na skončenie štúdia, pokiaľ dieťa nevstúpilo do trvalého zamestnania, prípadne nezačalo vykonávať trvalú pracovnú činnosť,

c) doba po absolvovaní školy, ktorá je v jednotlivých odboroch určená na vykonanie záverečnej skúšky alebo obhájenie diplomovej práce, najdlhšie však doba jedného roka, pokiaľ dieťa nevstúpilo do trvalého zamestnania, prípadne nezačalo vykonávať inú trvalú pracovnú činnosť,

d) štúdium na iných školách alebo v kurzoch, ak je svojím rozsahom a úrovňou podľa rozhodnutia ministerstva školstva republiky postavené na roveň štúdiu na školách uvedených v odseku 1 písm. d).

§ 26
Vlastný príjem dieťaťa

K § 40 ods. 4 a 6, § 46 ods. 5, § 73 ods. 3 a § 78 ods. 5 a 6 zákona

(1) Pri posudzovaní nároku na sirotský dôchodok, výchovné a zaopatrovací príspevok sa do vlastného príjmu dieťaťa nezahŕňajú

a) štipendiá poskytované podľa príslušných štipendijných predpisov; do vlastného príjmu sa však zahŕňajú štipendiá, ktoré majú povahu náhrady zárobku,

b) hodnota bezplatného internátneho zaopatrenia a bezplatne poskytovaných jedál a ošatenia podľa predpisov o hmotnom zaopatrení mládeže pripravujúcej sa na budúce povolanie a hodnota naturálií, ktoré sa poskytujú študentom vysokých škôl pri výkone vojenských povinností o prázdninách,

c) výživné poskytované na dieťa,

d) zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť,

e) materský príspevok,

f) príspevok na úhradu potrieb dieťaťa v pestúnskej starostlivosti,

g) zárobok za prácu vykonávanú v čase od skončenia výučby v jednom školskom roku do začiatku výučby v nasledujúcom školskom roku, ak dieťa pokračuje bez prerušenia v ďalšom štúdiu na tej istej alebo inej škole, zárobok za prácu v dobe školských prázdnin nadväzujúcich bezprostredne na skončenie štúdia, pokiaľ dieťa nevstúpilo do trvalého zamestnania, prípadne nezačalo vykonávať inú trvalú pracovnú činnosť, ako aj zárobok, ktorý učeň alebo mladistvý pripravujúci sa v pracovnom pomere na budúce povolanie získal v dobe svojej dovolenky na zotavenie, a zárobok, ktorý učeň (vyučený pracovník) získal v dobe školských prázdnin, ak sa v nasledujúcom školskom roku stane účastníkom denného štúdia,

h) zárobok študenta (žiaka) za práce organizované alebo zadané školou alebo po dohode so školskými orgánmi,

ch) príležitostný zárobok za výpomocné alebo za obdobné dočasné práce, ako aj odmena za práce podľa dohôd o prácach konaných mimo pracovného pomeru.[20])

(2) Do vlastného príjmu dieťaťa sa ďalej nezahŕňa

a) ak ide o výchovné, sirotský dôchodok a zaopatrovací príspevok,

b) ak ide o sirotský dôchodok, zaopatrovací príspevok a

c) ak ide o zaopatrovací príspevok, sirotský dôchodok.

(3) Pre posúdenie výšky príjmu pripadajúceho na člena rodiny (§ 40 ods. 6 zákona) sa považuje za člena rodiny aj počaté dieťa.

§ 27
Iný príjem dôchodcu Rodinní príslušníci dôchodcu

K § 42 ods. 1, 2 a 4 zákona

(1) Pre nárok na úpravu dôchodkov, ktoré sú jediným zdrojom príjmu dôchodcu, sa rozumejú iným príjmom dôchodcu čistý príjem z akejkoľvek zárobkovej činnosti, čistý príjem z nehnuteľnosti, príjem z výživného a sumy, daňovej úľavy platiteľa dane zo mzdy vyplývajúcej z uznania dôchodcu za ním vyživovanú osobu, alebo ak je suma tejto daňovej úľavy menšia ako 100 Kčs mesačne, suma 100 Kčs mesačne.[21]) Naturálne požitky sa započítavajú rovnakou

hodnotou, akou sa započítavajú na účely dane zo mzdy.[22]) Za príjem zo samostatnej zárobkovej činnosti sa považuje základ pre vymeranie príslušnej dane (poľnohospodárskej, dane z príjmov obyvateľstva); ak je však skutočný čistý výnos nižší ako tento základ preto, že občan vykonávajúci zárobkovú činnosť nemohol plne pracovať pre nepriaznivý zdravotný stav alebo z iných vážnych dôvodov, prihliada sa na tento nižší výnos.

(2) Za iný príjem dôchodcu sa nepovažuje hodnota ústavného zaopatrenia dôchodcu umiestneného v ústave sociálnej starostlivosti ani sumy, ktoré platia občania majúci voči dôchodcovi vyživovaciu povinnosť na úhradu nákladov ústavnej starostlivosti.

(3) Za rodinných príslušníkov dôchodcu, pokiaľ s ním žijú v spoločnej domácnosti a sú na neho odkázaní výživou, sa považujú

a) manželka (manžel),

b) deti do skončenia povinnej školskej dochádzky; potom do dosiahnutia veku 26 rokov, ak sa sústavne pripravujú na budúce povolanie predpísaným výcvikom (štúdiom) alebo sa nemôžu pripravovať na budúce povolanie alebo byť zamestnané pre chorobu alebo sú invalidné [§ 40 ods. 3 písm. a) a d) zákona],

c) deti, ktoré prevzal dôchodca do starostlivosti nahradzujúcej starostlivosť rodičov, vnuci a súrodenci za podmienok uvedených pod písm. b),

d) rodičia, prarodičia, svokor a svokra,

e) sestra alebo dcéra, ktorá ovdovenému alebo rozvedenému dôchodcovi vedie domácnosť, pokiaľ sa v nej stará o jeho dieťa vo veku do skončenia povinnej školskej dochádzky,

f) družka (druh), pokiaľ žije s dôchodcom v spoločnej domácnosti aspoň tri mesiace a nemá vlastný dôchodok.

§ 28
Sociálny dôchodok

K § 45 zákona

(1) Za potrebného sa považuje občan, ktorého životné potreby nie sú zabezpečené vlastnými príjmami ani výživným (príspevkom na výživu) od iných osôb.

(2) Životné potreby sa spravidla nepokladajú za zabezpečené, ak

a) jednotlivá osoba je odkázaná na príjem nedosahujúci 880 Kčs mesačne alebo manželská dvojica (druh a družka) na príjem nedosahujúci 1500 Kčs mesačne,

b) užívateľ poľnohospodárskej pôdy je odkázaný na výnos pôdy, ktorú obhospodaruje a ktorá neprevyšuje výmeru 0,5 ha a v horskej oblasti 2 ha.

(3) Pri posudzovaní potrebnosti sa neprihliada na vyživovaciu povinnosť podľa zákona o rodine, ak by sa jej plnením ohrozila slušná životná miera povinného alebo príslušníka jeho rodiny.

§ 29
Stupne bezvládnosti

K § 47 zákona

(1) Čiastočne bezvládny je, kto dlhodobe potrebuje pomoc inej osoby pri niektorých nevyhnutných životných úkonoch (napr.pri umývaní, česaní, obliekaní).

(2) Prevažne bezvládny je, kto dlhodobe potrebuje pravidelnú pomoc inej osoby pri hlavných životných úkonoch (napr.pri chôdzi, pri výkone fyziologickej potreby).

(3) Úplne bezvládny je, kto dlhodobe potrebuje trvalé ošetrovanie a pomoc inej osoby pri všetkých životných úkonoch.

§ 29a
Dôchodky občanov konajúcich službu v ozbrojených silách

K § 48 až 50 zákona

Invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok občanov vykonávajúcich službu v ozbrojených silách sa vymeriava z priemerného mesačného zárobku 1750 Kčs, pokiaľ skutočne dosiahnutý priemerný mesačný zárobok nie je pre nich výhodnejší.

§ 30
Účastníci civilnej obrany, prípravy na obranu a brannej výchovy

K § 49 zákona

(1) Za účasť na civilnej obrane, na príprave na obranu Československej socialistickej republiky a za účasť na brannej výchove podľa predpisov o brannej výchove sa považuje účasť na akcii, ktorá je vopred organizovaná a označená ako civilná obrana, príprava na obranu alebo ako branná výchova a je aj tak vykonávaná.

(2) Úraz utrpený pri účasti no vojenskej príprave na vysokých školách sa posudzuje ako úraz pri účasti na brannej výchove.

(3) Kto utrpel úraz (chorobu z povolania) pri akciách uvedených v predchádzajúcich odsekoch alebo v priamej súvislosti s nimi, je povinný to ohlásiť bez meškania organizácii, ktorá akciu usporiadala; to obdobne platí pre pozostalých po ňom.

(4) Organizácia, ktorá usporiada akciu uvedenú v odsekoch 1 a 2, je povinná spolupôsobiť pri zisťovaní skutočností, ktoré sú rozhodujúce pre posúdenie nárokov podľa zákona, a vydávať o týchto skutočnostiach potvrdenie. Je aj povinná ohlásiť úraz (chorobu z povolania) najneskôr do ôsmich dní po vykonanom vyšetrovaní príslušnému národnému výboru.

DRUHÝ DIEL
SPOLOČNÉ USTANOVENIA O DÁVKACH

K § 32 ods. 2, § 46, § 63 ods. 1 a § 64 ods. 2 zákona

§ 31
Súbeh nárokov na výchovné a prídavky na deti

(1) Ak patrí výchovné k dôchodku na dieťa za dobu, za ktorú sa už poskytovali prídavky na deti z nemocenského poistenia (zabezpečenia v chorobe), na výchovnom sa vyplatí len rozdiel medzi výškou výchovného a výškou prídavkov na deti.

(2) Ak sa na dieťa poskytovalo výchovné, hoci sa na toto dieťa mali poskytovať prídavky na deti, zastaví sa výplata výchovného pri výplate splátky dôchodku splatnej po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré už bolo výchovné vyplatené. Výchovné za predchádzajúci čas sa nepovažuje za preplatok, pokiaľ nepresahovalo výšku, v ktorej by prídavky na deti za tento čas inak patrili; podmienkou však je, že sa na toto dieťa poskytlo výchovné len raz a že sa neporušili predpisy o výplate výchovného.

(3) Ak v rodine dôchodcu žijú deti, z ktorých na niektoré sa výchovné vypláca manželovi a na

ostatné sa výchovné vypláca manželke, poskytne sa na žiadosť k súčtu súm výchovného, ktoré sa vyplácajú na tieto deti, doplatok do výšky výchovného, ktoré by sa poskytovalo na všetky deti len k jednému dôchodku. Doplatok sa rozdelí k výchovnému pomernou časťou podľa počtu detí; ustanovenie § 46 ods. 7 poslednej vety zákona platí aj tu.

(4) Ak požívateľ dôchodku neuplatnil nárok na výchovné, hoci by mu inak patrilo, je oprávnený uplatniť nárok na výchovné z jeho dôchodkového zabezpečenia (poistenia) v záujme dieťaťa druhý z rodičov, iný občan, ktorý má dieťa v priamom zaopatrení, opatrovník alebo orgán poverený úlohami v starostlivosti o deti.

§ 31a
Súbeh nárokov na starobný alebo invalidný dôchodok a nemocenské

(1) Ak orgány dôchodkového zabezpečenia priznávajú starobný dôchodok spätne aj za dobu, po ktorú sa poskytovalo nemocenské, zúčtujú s doplatkom dôchodku nemocenské vyplatené za dlhšiu dobu, ako ustanovujú predpisy o nemocenskom poistení (zabezpečení v chorobe).[67])

(2) Ak orgány dôchodkového zabezpečenia priznávajú invalidný dôchodok spätne aj za dobu, po ktorú sa poskytovalo nemocenské priznané po vzniku nároku na tento dôchodok, zúčtujú s doplatkom dôchodku nemocenské vyplatené za dlhšiu dobu, ako ustanovujú predpisy o nemocenskom poistení (zabezpečení v chorobe).[67])

§ 31b
Súbeh nárokov na invalidný dôchodok a na sirotský dôchodok, prídavky na deti alebo výchovné

Ak orgány dôchodkového zabezpečenia priznávajú invalidný dôchodok spätne i za čas, po ktorý sa poskytoval sirotský dôchodok, prídavky na deti alebo výchovné včítane príplatku na invalidné dieťa, zúčtujú sa tieto vyplatené dávky s doplatkom dôchodku.

§ 32
Výplata dávok inej osobe

Ak to vyžaduje výživa detí a manželky dôchodcu, ktorý je vo výkone trestu odňatia slobody dlhšie ako jeden mesiac, alebo bol vzatý do väzby, aby sa im vyplácala časť dôchodku, vypláca sa manželke a deťom dôchodcu časť jeho dôchodku až do výšky 60 %; pritom sa hľadí najmä na čiastky z pracovnej odmeny odsúdeného, ktoré sa poskytujú na úhradu potrieb rodiny, a na to, či manželka dôchodcu sa stará o deti a či sa môže zapojiť do práce.

TRETÍ DIEL
ZABEZPEČENIE DÔCHODCOV NIEKTORÝMI ĎALŠÍMI DÁVKAMI

K § 72 zákona

§ 33

(1) Dávky uvedené v § 72 zákona na poskytujú dôchodcom, ak sa podmienky pre nárok na tieto dávky splnili v dobe,

a) keď dôchodca poberá dôchodok,

b) keď sa dôchodok nevypláca, avšak nárok na dôchodok trvá,

c) keď sa dôchodok odňal, avšak rozhodnutie o odňatí dôchodku doteraz sa nestalo právoplatným,

d) trvania ochrannej lehoty 42 dní, ktorá začína dňom nasledujúcim po dni, keď rozhodnutie o odňatí dôchodku sa stalo právoplatným. Ak však pred uplynutím tejto lehoty vznikne

nemocenské poistenie (zabezpečenie v chorobe, nemocenská starostlivosť) podľa iných predpisov, končí ochranná lehota dňom vzniku tohto poistenia (zabezpečenia v chorobe, nemocenskej starostlivosti).

(2) Ustanovenie predchádzajúceho odseku sa nevzťahuje na dôchodcov, ktorí v čase poberania dôchodku sa zúčastnili nemocenského poistenia (zabezpečenia v chorobe, nemocenskej starostlivosti) ako pracujúci a ktorým z tohto poistenia doteraz plynie ochranná lehota.

(3) Za podmienok určených v predchádzajúcich odsekoch sa poskytujú dávky uvedené v § 72 zákona aj

a) manželke (manželovi),

b) deťom do skončenia povinnej školskej dochádzky; potom do dosiahnutia veku 26 rokov, ak sa sústavne pripravujú na budúce povolanie predpísaným výcvikom (štúdiom) alebo sa nemôžu pripravovať na budúce povolanie alebo byť zamestnané pre chorobu alebo sú invalidné [§ 40 ods. 3 písm. c) a d) zákona]; pokiaľ sú výživou prevažne odkázané na dôchodcu,

c) deťom, ktoré dôchodca prevzal do starostlivosti nahradzujúcej starostlivosť rodičov, vnukom a súrodencom, za podmienok uvedených pod písmenom b),

d) rodičom, prarodičom, svokrovi a svokre,

e) sestre alebo dcére, ktorá ovdovelému alebo rozvedenému dôchodcovi vedie domácnosť, pokiaľ sa v nej stará o jeho dieťa vo veku do skončenia povinnej školskej dochádzky,

f) družke, pokiaľ s dôchodcom žije v spoločnej domácnosti aspoň tri mesiace.

(4) Dávky uvedené v § 72 zákona sa poskytujú aj rozvedenej manželke (manželovi) dôchodcu, pokiaľ má dôchodca voči nej vyživovaciu povinnosť.

ŠTVRTÝ DIEL
ZABEZPEČENIE ČLENOV RODÍN OBČANOV VYKONÁVAJÚCICH SLUŽBU V OZBROJENÝCH SILÁCH

§ 34
Služba v ozbrojených silách

K § 73 ods. 1, § 77 ods. 2 a § 78 zákona

(1) Službou v ozbrojených silách Československej socialistickej republiky, pokiaľ nejde o službu vojaka z povolania, sa rozumie

a) v § 73 ods. 1 zákona základná služba (§ 27 branného zákona č. 92/1949 Zb. v znení zákona č. 19/1958 Zb.) a náhradná služba (§ 28 branného zákona),

b) v § 77 ods. 2 a § 78 zákona tieto služby:

1. vojenské cvičenie (§ 39 branného zákona),
2. ďalšia služba (§ 37 branného zákona), pokiaľ vojak nie je hmotne zabezpečený obdobne ako vojak z povolania,
3. mimoriadna služba (§ 46 ods. 1 branného zákona),
4. zvláštna služba (§ 46 ods. 2 branného zákona), s výnimkou zvláštnej služby príslušníkov Verejnej bezpečnosti a Štátnej bezpečnosti,
5. osobné úkony pre potreby ozbrojených síl (§ 45 branného zákona).

(2) Ak vojak vykonáva po skončení jedného druhu služby bezprostredne ten istý alebo iný druh služby v ozbrojených silách, nadväzujúca služba sa z hľadiska nárokov na zaopatrovací príspevok posudzuje ako pokračovanie predchádzajúcej služby.

§ 35
Výklad niektorých pojmov

K § 73 ods. 2 písm. b), c) a e) zákona

(1) Za vážny dôvod, pre ktorý manželka nemôže byť zárobkovo činná, sa považuje napr. ťarchavosť začínajúc trinástym týždňom, sústavná príprava na budúce povolanie predpísaným výcvikom alebo štúdiom, starostlivosť o dieťa predškolského veku staršie ako tri roky, ktoré nie je invalidné (ods. 2), ak starostlivosť oň nie je možné zabezpečiť inak. Pri družke sa za takýto vážny dôvod považuje len ťarchavosť začínajúc trinástym týždňom, ak vojak uznal podľa zákona svoje otcovstvo k počatému dieťaťu, alebo starostlivosť družky o dieťa vojaka za podmienok uvedených v predchádzajúcej vete.

(2) Starostlivosť o dieťa vo veku do troch rokov sa kladie naroveň starostlivosti o invalidné dieťa najdlhšie do 26. roku veku, ak potrebuje stálu starostlivosť a nie je umiestnené v ústave sociálnej starostlivosti.

§ 36
Príspevok na úhradu za užívanie bytu vojaka

K § 73 ods. 4 zákona

(1) Príspevok na úhradu za užívanie bytu a za služby s tým spojené sa môže poskytovať až do sumy 300 Kčs mesačne

a) slobodnému, ovdovelému, rozvedenému alebo inak osamelému vojakovi, ktorého byt v čase výkonu základnej (náhradnej) služby vojaka nikto iný neužíva,

b) vojakovi, ak z čistého príjmu členov spoločnej domácnosti vojaka pripadá na jedného člena najviac 690 Kčs mesačne; [24]) ak je členka domácnosti ťarchavá, pripočíta sa jeden člen domácnosti naviac.

(2) Príspevok na úhradu za užívanie bytu sa poskytuje na žiadosť vojaka. O čase poskytovania a o práve požadovať vrátenie neprávom poskytnutého príspevku platia ustanovenia § 75 ods. 1, 3 a 5 zákona.

(3) Za byt sa na účely poskytovania tohto príspevku považuje aj obytná miestnosť v zariadeniach určených na trvalé bývanie pridelená príslušným orgánom alebo organizáciou.

§ 37
Hrubý zárobok

K § 74 ods. 3 zákona

(1) Hrubými zárobkami vojaka na účely zaopatrovacieho príspevku sú zárobky, ktoré sú započítateľné pre určenie priemerného mesačného zárobku v dôchodkovom zabezpečení s výnimkou sumy príspevku uvedeného v § 14 ods. 1 písm. c) č. 6; pre určenie hrubých zárobkov učňov platí ustanovenie § 45, a ak ide o študentov, ustanovenie § 60. Ak ide o umelca (§ 39 ods. 1), hrubými zárobkami sa rozumie ročný príjem, podľa ktorého bol umelec zaradený ku dňu nástupu základnej (náhradnej) služby do príjmového stupňa na účely dôchodkového zabezpečenia (§ 75 ods. 1 a 2). Ak je vojakom jednotlivo hospodáriaci roľník, iná samostatne hospodáriaca osoba alebo spolupracujúci člen rodiny jednotlivo hospodáriaceho roľníka alebo inej samostatne hospodáriacej osoby, hrubými zárobkami sa rozumie suma 1000 Kčs mesačne.

(2) Z doby rozhodujúcej pre výpočet priemeru hrubých zárobkov vojaka sa vylučuje doba služby v ozbrojených silách, doba pracovnej neschopnosti pre chorobu alebo úraz a doba odborného

a politického školenia; ak sa tieto doby vylučujú, nezapočítavajú sa ani príjmy v nich dosiahnuté.

§ 38
Krátenie zaopatrovacieho príspevku manželky (družky)

K § 74 ods. 4 zákona

Na krátenie zaopatrovacieho príspevku manželky (družky) vojaka pri súbehu s príjmom sú zárobkovej činnosti obdobne platia ustanovenia platné na krátenie vdovského dôchodku (§ 24) s tou odchýlkou, že sa priemer hrubých príjmov zo zárobkovej činnosti manželky (družky) vojaka zisťuje za obdobie šiestich mesiacov.

§ 39
Náhrada príjmu umelcom v čase vojenského cvičenia

K § 77 ods. 2 zákona

(1) Vedeckým pracovníkom, spisovateľom, hudobným skladateľom, výtvarným umelcom, architektom, novinárom, výkonným umelcom a artistom (§ 72) pri vojenskom cvičení a ďalších druhoch služby v ozbrojených silách s výnimkou základnej (náhradnej) služby patrí náhrada príjmu, ak bezprostredne pred nástupom vojenského cvičenia (inej služby) mali účasť na povinnom dôchodkovom zabezpečení umelcov (§ 73 ods. 1) aspoň tri mesiace; splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak sa nemohla splniť z dôvodu všeobecného záujmu alebo z iného vážneho dôvodu.

(2) Do doby trojmesačného povinného dôchodkového zabezpečenia umelcov pred nastúpením vojenského cvičenia (inej služby) sa započítavajú aj doby jeho dôchodkového zabezpečenia, ak bezprostredne predchádzali umeleckej činnosti.

(3) Náhrada príjmu za každý mesiac vojenského cvičenia (inej služby) je

a) 50 % priemerného mesačného príjmu, ak ide o umelca, ktorý nevyživuje žiadnu osobu,

b) 65 % z priemerného mesačného príjmu, ak ide o umelca, ktorý vyživuje aspoň jednu osobu,

c) 90 % z priemerného mesačného príjmu, ak ide o umelca, ktorý vyživuje aspoň dve osoby, a

d) 95 % z priemerného mesačného príjmu, ak ide o umelca, ktorý vyživuje tri alebo viac osôb.

(4) Priemerným mesačným príjmom umelca sa rozumie dvanástina ročného príjmu, podľa ktorého bol umelec zaradený ku dňu nástupu vojenského cvičenia (inej služby) do príjmového stupňa na účely dôchodkového zabezpečenia (§ 75); ak priemerný mesačný príjem prevyšuje sumu 3000 Kčs, náhrada príjmu sa vypočítava len z tejto sumy.

(5) Náhrada príjmu umelca sa znižuje o sumy, ktoré umelec príjme za svoju umeleckú činnosť vykonávanú v čase vojenského cvičenia (inej služby).

(6) Pokiaľ ide o okruh osôb, na ktoré sa prihliada pre určenie výšky náhrady príjmu, a ďalšie podmienky, platia ustanovenia § 78 ods. 5 a 6 zákona a § 41 ods. 2.

§ 39a
Zabezpečenie občanov poskytujúcich služby na základe povolenia národného výboru pri vojenskom cvičení

K § 77 ods. 2 zákona

(1) Občanom poskytujúcim služby na základe povolenia národného výboru patrí pri vojenskom cvičení a ďalších druhoch služby v ozbrojených silách, s výnimkou základnej (náhradnej) služby, náhrada príjmu, ak bezprostredne pred nástupom vojenského cvičenia (inej služby) mali účasť na

zabezpečení podľa druhej časti, piateho dielu aspoň tri mesiace; splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak sa nemohla splniť z dôvodu všeobecného záujmu alebo z iného vážneho dôvodu.

(2) Do doby uvedenej v predchádzajúcom odseku sa započítavajú aj doby, v ktorých bol občan poskytujúci služby bezprostredne pred udelením povolenia na výkon tejto činnosti dôchodkovo zabezpečený z dôvodu inej činnosti.

(3) Náhrada príjmu sa poskytuje za každý kalendárny deň vojenského cvičenia. Základom pre výpočet náhrady príjmu je priemerný čistý denný príjem (§ 97d). Pre poskytovanie náhrady príjmu inak platia obdobne ustanovenia § 78 ods. 2, 5 a 6 zákona.

§ 40
Výplata zaopatrovacieho príspevku a náhrady príjmu

K § 75 ods. 1 zákona

(1) Zaopatrovací príspevok (náhrada príjmu umelca a občana poskytujúceho služby na základe povolenia národného výboru) sa zaokrúhľuje na celé koruny hore a vypláca sa v určenom výplatnom termíne na bežný mesiac.

(2) Za časť kalendárneho mesiaca sa vypláca za každý deň služby v ozbrojených silách tridsatina mesačného zaopatrovacieho príspevku (náhrady príjmu umelca).

§ 41
Započítateľné príjmy na náhradu ušlej pracovnej odmeny

K § 78 ods. 4 a 6 zákona

(1) Príjmom z pracovnej činnosti člena jednotného roľníckeho družstva sa rozumejú príjmy uvedené v § 14 ods. 1 písm. c) č. 1 až 5.

(2) Pri určení náhrady ušlej pracovnej odmeny člena jednotného roľníckeho družstva sa do vlastného príjmu plnoletých detí a iných občanov uvedených v § 78 ods. 5 písm. b), c) a e) zákona nezahŕňajú príjmy uvedené v § 26 ods. 1; ďalej sa neprihliada na prídavky na deti, výchovné, sirotský dôchodok a na odmenu za výkon pestúnskej starostlivosti.

§ 42
Uplatnenie nároku

K § 110 ods. 5 zákona

O poskytnutí zaopatrovacieho príspevku (náhrady príjmu umelca a občana poskytujúceho služby na základe povolenia národného výboru) rozhoduje príslušný národný výbor, v obvode ktorého mal vojak posledné bydlisko pred nástupom vojenskej služby. Tento národný výbor o priznaní zaopatrovacieho príspevku vyrozumie aj vojenský útvar, ktorého je vojak príslušníkom; vojenský útvar skončenie vojenskej služby vojaka oznamuje národnému výboru.[25])

DRUHÁ ČASŤ
OSOBITNÉ USTANOVENIA PRE NIEKTORÉ SKUPINY PRACUJÚCICH

PRVÝ DIEL
OSOBITNÉ USTANOVENIA PRE NIEKTORÝCH PRACOVNÍKOV V PRACOVNOM POMERE A PRE PRACUJÚCICH S OBDOBNÝMI PRÁVAMI A POVINNOSŤAMI AKO PRACOVNÍCI

K § 172 zákona

§ 44
Domácki pracovníci

Do hrubého zárobku domáckeho pracovníka sa nezapočítavajú režijné náklady a cena surovín, ktoré si domácky pracovník zaobstaráva na vlastný náklad.

§ 45
Učni

(1) Za hrubý zárobok učňa sa považuje suma 1400 Kčs mesačne, pokiaľ odmeny učňa nie sú vyššie. Ak sa učeň stal úplne (čiastočne) invalidným následkom pracovného úrazu, za hrubý zárobok učňa sa považuje, pokiaľ je to pre neho výhodnejšie, mesačný priemer hrubých zárobkov dosiahnutých v posledných troch kalendárnych mesiacoch pred pracovným úrazom.

(2) Pracovným úrazom učňa je aj úraz, ktorý učeň utrpel při výchove na povolanie alebo v súvislosti s ňou.

(3) Ustanovenia o dôchodkovom zabezpečení učňov obdobne platia pre pracujúcich, ktorí sa pripravujú na výkon povolania zaškolením mimo učebného pomeru,[26]) a pre mládež staršiu ako 15 rokov, ktorá je vychovávaná na povolanie v zariadeniach štátnej správy pre mládež, ktorá si vyžaduje osobitnú starostlivosť, aj keď nejde o učebný pomer.

§ 46
Sezónni a kampaňoví pracovníci

(1) Do doby zamestnania sezónneho a kampaňového pracovníka[68]) sa započítava každý kalendárny mesiac, v ktorom bol pracovník zúčastnený na nemocenskom poistení aspoň časť mesiaca. Ak pracovník odpracoval na sezónnych a kampaňových prácach v kalendárnom roku aspoň 150 dní a dosiahol v tomto roku za tieto práce hrubý zárobok aspoň 3000 Kčs, započítava sa do doby zamestnania celý kalendárny rok.

(2) Do priemerného mesačného zárobku sa započítavajú aj zárobky za kalendárne mesiace, v ktorých sezónny a kampaňový pracovník nebol zúčastnený na nemocenskom poistení; tieto kalendárne mesiace sa tiež zahŕňajú do doby, za ktorú sa vypočítava priemerný mesačný zárobok.

§ 47
Pracovníci na nepravidelnú výpomoc

(1) Do doby zamestnania pracovníka na nepravidelnú výpomoc[69]) sa započítava každý kalendárny mesiac, v ktorom bol pracovník zúčastnený na nemocenskom poistení aspoň časť mesiaca.

(2) Ustanovenie § 46 ods. 2 tu platí obdobne.

Pracovníci v zahraničí

§ 48

(1) Pracovníkmi v zahraničí sú pracovníci československých rozpočtových, hospodárskych alebo iných organizácií, ktorí sú československými občanmi, a sú pridelení alebo prijatí po 30. septembri 1948 na výkon činnosti pre tieto organizácie mimo územia Československej socialistickej republiky.

(2) Za hrubý zárobok pracovníka v zahraničí sa na účely dôchodkového zabezpečenia považuje hrubý funkčný plat, ktorý mu patrí podľa príslušnej mzdovej úpravy po dobu jeho činnosti v zahraničí.

(3) Ak pracovníkovi v zahraničí nepatrí funkčný plat alebo ak nie je určený, za hrubý zárobok sa považuje suma, ktorú podľa povahy jeho činnosti v zahraničí určí príslušný ústredný orgán v súlade so zásadami mzdových úprav pre pracovníkov zahraničnej služby.

(4) Ak hrubý zárobok podľa predchádzajúcich odsekov je nižší ako mesačná hrubá mzda (plat), ktorá pracovníkovi patrila v priemere za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred vyslaním do zahraničia, prípadne pred začatím prípravy na službu v zahraničí, za hrubý zárobok sa považuje táto mesačná mzda (plat; ak však v období 12 kalendárnych mesiacov došlo k trvalej zmene základnej mzdY (platu) pracovníka, za hrubý zárobok sa považuje mesačná hrubá mzda (plat), ktorá mu patrila v priemere od tejto zmeny do konca uvedeného obdobia.

(5) Zahraničný prídavok, prípadne iní príplatky alebo zvýšenie platu poskytované na úhradu zvýšených výdavkov v zahraničí sa nezapočítavajú do hrubého zárobku podľa predchádzajúcich odsekov.

§ 49

Ak pracovníkovi v čase jeho činnosti v zahraničí vypláca plat československá organizácia, ku ktorej nie je v pracovnom pomere, táto organizácia oznámi údaje o výške platu a iné podklady potrebné pre dôchodkové zabezpečenie organizácii, ktorá plní povinnosti organizácie na účely sociálneho zabezpečenia.

Experti v zahraničí

§ 50

(1) Za expertov v zahraničí sa považujú československí občania, ktorí v rámci medzinárodnej spolupráce sú so súhlasom československých orgánov po 30. septembri 1948 činní v zahraničí pre zahraničných zamestnávateľov (podniky).

(2) Rovnako ako experti sa v dôchodkovom zabezpečení posudzujú československí občania - pracujúci, ktorí boli vyslaní na študijný pobyt, prípadne na štúdium v zahraničí a poberajú v zahraničí štipendium od československej alebo zahraničnej organizácie.

(3) Na účely dôchodkového zabezpečenia sa za expertov nepovažujú československí občania - pracujúci, ktorí síce vykonávajú činnosť uvedenú v odseku 1, sú však za ňu odmeňovaní výhradne československou organizáciou v súlade so zásadami mzdových úprav pre pracovníkov zahraničnej služby; títo pracujúci - pokiaľ sú československými občanmi - sú zabezpečení podľa § 48 a 49.

§ 51

Za hrubý zárobok experta sa na účely dôchodkového zabezpečenia považuje jeho mesačná hrubý zárobok, ktorý mu patril v priemere za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred vyslaním do zahraničia, prípadne pred začatím prípravy na službu v zahraničí. Ustanovenie § 48 ods. 4 časť vety za bodkočiarkou platí aj tu.

§ 52

Ustanovenia § 48 až 51 sa nevzťahujú

a) na pracovníkov - členov posádok československých dopravných prostriedkov a na pracovníkov, ktorých zamestnanie spočíva v inej činnosti v československom dopravnom prostriedku;

b) na pracovníkov vyslaných na zahraničnú pracovnú cestu, ktorým sa po dobu tejto pracovnej cesty poskytuje náhrada výdavkov;

c) na pracujúcich, ktorí v čase odchodu do zahraničia sú povinne zabezpečení podľa ustanovení o dôchodkovom zabezpečení umelcov (§ 72 a nasl.), ktorým aj počas ich činnosti v zahraničí sa zachovávajú podmienky na ďalšie trvanie doterajšieho zabezpečenia;

d) na členov jednotných roľníckych družstiev, ktorým aj počas ich činnosti v zahraničí sa zachovávajú podmienky na ďalšie trvanie doterajšieho zabezpečenia.

§ 53
Poslanci zákonodarných zborov

(1) Poslancom zákonodarných zborov, ktorí sú zúčastnení na dôchodkovom zabezpečení z dôvodu svojho zamestnania a nie sú celkom uvoľnení na výkon poslaneckej funkcie, sa na zistenie priemerného mesačného zárobku započítava tretina náhrady, ktorá im patrí na úhradu výdavkov súvisiacich s výkonom poslaneckej funkcie; ak sa neuvoľnenému podpredsedovi zákonodarného zboru namiesto tejto náhrady priznal osobný funkčný príplatok,započítava sa aj tretina tohto príplatku. Funkčné odmeny poskytované poslancom, ktoré podliehajú dani zo mzdy, sa na zistenie priemerného mesačného zárobku započítavajú v plnom rozsahu.

(2) Úraz, ktorý utrpí poslanec zákonodarného zboru pri plnení úloh vyplývajúcich z poslaneckej funkcie alebo v priamej súvislosti s ňou, sa považuje za pracovný úraz. Ustanovenie § 27 ods. 1 druhej vety zákona platí obdobne.

Poslanci národných výborov

§ 54

(1) S účinnosťou od 9. mája 1945 sa na dôchodkovom zabezpečení zúčastňujú predseda národného výboru, jeho podpredsedovia (námestníci), tajomník, ďalší členovia rady a predsedovia komisií národného výboru, ak

a) sú plne uvoľnení na výkon tejto funkcie zo svojho zamestnania alebo z inej činnosti (dlhodobe uvoľnení poslanci) alebo

b) pre výkon funkcie môžu vykonávať svoje doterajšie zamestnanie len sčasti a sú už z dôvodu zamestnania dôchodkove zabezpečení ako pracujúci alebo

c) sú požívateľmi invalidného (čiastočného invalidného) dôchodku alebo čiastočného dôchodku za výsluhu rokov a vykonávajú funkciu aspoň po polovicu neskráteného pracovného času alebo

d) spĺňajú podmienky pre nárok na starobný dôchodok alebo požívajú iný dôchodok z dôchodkového zabezpečenia a vykonávajú funkciu plne uvoľneného funkcionára.

(2) Úraz, ktorý poslanec utrpí pri plnení úloh vyplývajúcich z funkcie alebo v priamej súvislosti s ňou, sa považuje za pracovný úraz. Ustanovenie § 27 ods. 1 druhej vety zákona platí obdobne.

§ 55

(1) Ak poslanec národného výboru, ktorý nie je dôchodkove zabezpečený podľa § 54 ani z iného dôvodu, utrpel úraz a následkom tohto úrazu sa stal úplne (čiastočne) invalidným, patrí mu invalidný (čiastočne invalidný) dôchodok vo výške, ktorá mu patrí pri pracovnom úraze; dôchodok sa vymeriava z priemerného mesačného zárobku 1400 Kčs.

(2) Ak poslanec národného výboru, ktorý je požívateľom starobného alebo invalidného (čiastočne invalidného) dôchodku a z dôchodkového zabezpečenia, nevykonáva zamestnanie a ani nie je dôchodkove zabezpečený podľa § 54, utrpel úraz a tento úraz mu spôsobil úplnú (čiastočnú)

invaliditu, vymeria sa mu invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok, ktorý mu patrí pri pracovnom úraze, z jeho priemerného mesačného zárobku, najmenej však z priemerného mesačného zárobku 1400 Kčs.

(3) Ak poslanec národného výboru, ktorý bol pre prípad úrazu zabezpečený podľa predchádzajúcich odsekov, zomrel, pozostalým patria po ňom dávky pozostalých vymerané z dôchodku určeného podľa týchto odsekov.

(4) Úrazom sa tu rozumie úraz utrpený za okolností uvedených v § 54 ods. 2.

§ 56

(1) Odmeny poskytované národným výborom poslancovi národného výboru, ktorý nie je dôchodkovo zabezpečený podľa § 54, ale je dôchodkove zabezpečený ako pracujúci, sa započítavajú na určenie priemerného mesačného zárobku; poslancom národného výboru uvedeným v § 54 ods. 1 pod písm. b) a c)[28a]) sa tieto odmeny započítavajú, včítane tej časti odmeny, ktorá je oslobodená od dane zo mzdy. Ak ide o požívateľa čiastočného invalidného dôchodku alebo čiastočného dôchodku za výsluhu rokov, nehľadí sa však na tieto odmeny pre zistenie, či trvá pokles zárobku ako podmienka nároku na čiastočný invalidný dôchodok.

(2) Náhrady ušlého zárobku, ktoré poskytuje národný výbor, prípadne iný orgán poslancovi uvedenému v predchádzajúcom odseku, sa započítavajú na určenie priemerného mesačného zárobku.

(3) Orgán, ktorý poskytol odmenu alebo náhradu ušlého zárobku podľa predchádzajúcich odsekov, je povinný žiadateľovi o dôchodok na jeho žiadosť alebo príslušnému orgánu dôchodkového zabezpečenia písomne oznámiť výšku odmien, prípadne náhrad ušlého zárobku poskytnutých za obdobie rozhodujúce pre zistenie priemerného mesačného zárobku (§ 14 ods. 3 zákona).

§ 57
Členovia orgánov ľudovej kontroly

Na dôchodkové zabezpečenie členov orgánov ľudovej kontroly[29]) obdobne platia ustanovenia o dôchodkovom zabezpečení poslancov národných výborov.

§ 58
Sudcovia z ľudu

Sudcovia z ľudu, ktorí je dôchodkove zabezpečený jako pracujúci, sa na určenie priemerného mesačného zárobku započítavajú aj paušálne náhrady poskytované podľa osobitných predpisov.[30])

§ 59
Advokáti

(1) Doba členstva advokáta v advokátskej organizácii sa na účely dôchodkového zabezpečenia považuje za dobu zamestnania.

(2) Za hrubý zárobok advokáta sa považujú jeho hrubé príjmy na odmenách za prácu v advokátskej organizácii, vyplácané podľa predpisov o odmeňovaní za činnosť v advokácii, pokiaľ podliehajú dani zo mzdy; za hrubý zárobok sa však nepovažujú príjmy, ktoré sú oslobodené od dane zo mzdy zákonom o dani zo mzdy.

Študenti a žiaci

§ 60

(1) Za hrubý zárobok študenta (žiaka)[70]) sa považuje suma 1400 Kčs mesačne.

(2) Ak študent (žiak) pri zamestnaní dosiahol v niektorom mesiaci vyšší hrubý zárobok ako 1400 Kčs, považuje sa za jeho zárobok v tomto mesiaci hrubý zárobok skutočne dosiahnutý. Ak sa študent (žiak) stal úplne (čiastočne) invalidným následkom pracovného úrazu (§ 27 zákona), ktorý utrpel v zamestnaní, považuje sa za jeho hrubý zárobok, pokiaľ je to pre neho priaznivejšie, hrubý zárobok, ktorý by dosiahol v tomto zamestnaní, keby ho vykonával po celý pracovný čas ustanovený právnymi predpismi pre príslušné výrobné odvetvie.

(3) Pracovným úrazom je úraz, ktorý študent (žiak) utrpel pri vyučovaní alebo v súvislosti s ním;[71]) ustanovenie § 27 ods. 1 druhej vety zákona platí obdobne.

§ 61

(1) Do doby zamestnania pracujúcich, ktorí sú účastníkmi štúdia popri zamestnaní (večerného, diaľkového, externého), sa započítava aj doba neplateného pracovného voľna, ktoré im bolo organizáciou poskytnuté na účely štúdia; pre týchto účastníkov však neplatí ustanovenie § 60 ods. 1 a 2.

(2) Doba neplateného pracovného voľna sa pre výpočet priemerného mesačného zárobku považuje za náhradnú dobu.

(3) Na hospodárske zabezpečenie, ktoré účastníkom štúdia popri zamestnaní poskytuje organizácia v dobe neplateného pracovného voľna, sa pre určenie výšky dávky dôchodkového zabezpečenia neprihliada.

(4) Ak pracujúci, ktorý je účastníkom štúdia popri zamestnaní, utrpí úraz za okolností, ktoré sú uvedené v § 60 ods. 3, taký úraz sa považuje za pracovný úraz v zamestnaní; ustanovenie § 27 ods. 1 druhej vety zákona platí obdobne.

§ 62
Interní vedeckí a umeleckí ašpiranti

(1) Za hrubý zárobok interného vedeckého ašpiranta[72]) sa považuje štipendium[73]) včítane tej časti, ktorá je oslobodená od dane zo mzdy.

(2) Za hrubý zárobok umeleckého ašpiranta[74]) sa považuje štipendium včítane tej časti, ktorá je oslobodená od dane zo mzdy, a odmeny vyplácané za pedagogickú činnosť vykonávanú v rámci študijného plánu.[75])

(3) Za hrubý zárobok interného vedeckého alebo umeleckého ašpiranta vyslaného na študijný pobyt v zahraničí sa považuje suma zodpovedajúca štipendiu, ktoré by mu patrilo v Československej socialistickej republike.

(4) Pracovným úrazom interného vedeckého alebo umeleckého ašpiranta je úraz utrpený pri činnosti vykonávanej podľa jeho študijného plánu alebo v priamej súvislosti s ňou; ustanovenie § 27 ods. 1 druhej vety zákona platí obdobne.

(5) Úraz, ktorý utrpí externý vedecký (umelecký) ašpirant dôchodkove zabezpečený ako pracujúci pri činnosti vykonávanej podľa jeho študijného plánu alebo v priamej súvislosti s ňou, sa považuje za pracovný úraz v zamestnaní; ustanovenie § 27 ods. 1 druhej vety zákona platí obdobne.

Dobrovoľní pracovníci opatrovateľskej služby

§ 63

Ako doba zamestnania dobrovoľných pracovníkov opatrovateľskej služby organizovanej národným výborom (opatrovateľov) sa započítava každý kalendárny mesiac, v ktorom bol opatrovateľ zúčastnený na nemocenskom poistení[76]) aspoň časť mesiaca.

§ 64

(1) Za mesačný hrubý zárobok opatrovateľa sa považuje odmena za vykonané opatrovateľské služby; započítava sa za ten mesiac, za ktorý bola zúčtovaná.

(2) Do priemerného mesačného zárobku sa započítavajú aj odmeny za kalendárne mesiace, v ktorých opatrovateľ nebol zúčastnený na nemocenskom poistení; tieto kalendárne mesiace sa zahŕňajú aj do doby, za ktorú sa vypočítava priemerný mesačný zárobok.

§ 65

(1) Za pracovný úraz opatrovateľa (§ 63) sa považuje úraz, ktorý opatrovateľ utrpel pri úkone opatrovateľskej služby vykonávanej podľa pokynov daných národným výborom alebo v priamej súvislosti s takýmto úkonom.

(2) Ak sa opatrovateľ stal úplne (čiastočne) invalidným alebo zomrel následkom pracovného úrazu, vymeria sa invalidný (čiastočne invalidný) dôchodok z priemerného mesačného zárobku, najmenej však z priemerného mesačného zárobku 1400 Kčs; z takto vymeraného invalidného dôchodku sa určia aj dávky pozostalých.

§ 65a
Občania so zmenenou pracovnou schopnosťou pripravujúci sa na pracovné uplatnenie

(1) Doba, po ktorú sa občan so zmenenou pracovnou schopnosťou pripravuje podľa odporúčaní správnej komisie národného výboru na pracovné uplatnenie (§ 130), sa považuje na účely dôchodkového zabezpečenia za dobu zamestnania, ak občan nie je zúčastnený na dôchodkovom zabezpečení už z dôvodu inej činnosti.

(2) Za hrubý zárobok občana so zmenenou pracovnou schopnosťou pripravujúceho sa na pracovné uplatnenie sa považuje suma 1400 Kčs mesačne.

(3) Za pracovný úraz občana so zmenenou pracovnou schopnosťou sa považuje úraz, ktorý občan so zmenenou pracovnou schopnosťou utrpel pri príprave na pracovné uplatnenie alebo v súvislosti s ňou; ustanovenie § 27 ods. 1 druhej vety zákona platí obdobne.

§ 66
Odsúdení

(1) Dôchodkové zabezpečenie odsúdeného, ktorý počas výkonu trestu odňatia slobody je zaradený na pravidelný výkon prác v rozsahu obvyklom pri pracovníkoch v pracovnom pomere, vzniká dňom zaradenia na tieto práce, najskôr však 1. januárom 1953; pritom nerozhodujem či odsúdený pracuje v nápravnovýchovnom ústave alebo mimo tohto ústavu. Dôchodkové zabezpečenie zaniká dňom, keď odsúdený bol z výkonu týchto prác odvolaný. Dôchodkové zabezpečenie sa nevzťahuje na odsúdených, ktorí vykonávajú len príležitostné práce, ktorých výkon nezakladá nemocenské poistenie.

(2) Doba, po ktorú bol odsúdený dôchodkove zabezpečený, sa hodnotí ako doba zamestnania III.

pracovnej kategórie.

(3) Za hrubý zárobok odsúdeného sa považuje hrubá pracovná odmena za vykonanú prácu. Ak sa priznalo odškodnenie za väzbu alebo za trest, na určenie priemerného mesačného zárobku (§ 14 ods. 5 zákona) sa započítava náhrada zodpovedajúca ušlému zárobku v kalendárnom roku väzby alebo trestu do hrubého zárobku za tento rok.

(4) Pre odsúdeného, ktorý je počas výkonu trestu odňatia slobody v učebnom pomere, platí ustanovenie § 45.

(5) Pri posudzovaní úplnej (čiastočnej) invalidity odsúdeného sa za jeho doterajšie zamestnanie považuje jeho zamestnanie pred začiatkom výkonu trestu; ak však odsúdený počas výkonu trestu konal dlhšie ako dva roky práce vyššej kvalifikácie alebo ak pri výkone týchto prác utrpel pracovný úraz, považujú sa za doterajšie zamestnanie tieto práce. Zdravotnícka služby Zboru nápravnej výchovy spolupôsobí v konaní správnej komisie národného výboru o úplnej (čiastočnej) invalidite odsúdeného.

(6) Žiadosť o dávku dôchodkového zabezpečenia, na ktorú vznikol nárok počas výkonu trestu, odsúdený podáva prostredníctvom nápravnovýchovného ústavu. Na vedenie evidencie a podávanie hlásenia a odsúdených obdobne platia ustanovenia § 153 ods. 1, § 154 ods. 1, § 155, § 156 ods. 1, § 157, 158 a 159. Ak sa podľa § 32 vypláca manželke a deťom odsúdeného časť jeho dôchodku, nápravnovýchovný ústav je povinný hlásiť orgánu dôchodkového zabezpečenia, ktorý vypláca dôchodok, výšku pracovných odmien odsúdeného vždy sa obdobie 6 mesiacov. Prepustenie dôchodcu z výkonu trestu je tento ústav povinný bez meškania ohlásiť príslušnému orgánu dôchodkového zabezpečenia vo všetkých prípadoch.

(7) Dôchodkove zabezpečení podľa predchádzajúcich odsekov sú aj obvinení vo väzbe, pokiaľ sú zaradení do práce za podmienok uvedených v ods. 1. Ústav, v ktorom sa vykonáva väzba, je povinný ohlásiť do jedného týždňa príslušnému orgánu dôchodkového zabezpečenia vzatie do väzby (prepustenie z väzby) obvineného, ktorý je požívateľom akejkoľvek dávky dôchodkového zabezpečenia.

Dôchodkové zabezpečenia pre prípad úrazu utrpeného za osobitných okolností

K § 4 písm. c) zákona

§ 67

(1) Invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok sa poskytuje pre úplnú (čiastočnú) invaliditu spôsobenú úrazom, ktorý utrpel

a) členovia komisií národných výborov, spolupracovníci orgánov ľudovej kontroly, sudcovia z ľudu a iní funkcionári pri výkone verejnej funkcie alebo v priamej súvislosti s ňou, pokiaľ nie sú dôchodkove zabezpečení už podľa predchádzajúcich ustanovení;

b) dobrovolní požiarnici, ako aj občania, ktorí sa pribrali na pomoc alebo konajú povinnosť v odbore požiarnej ochrany, pri plnení úloh v odbore požiarnej ochrany, počítajúc do toho aj potrebný výcvik alebo pri zásahu proti živelným pohromám alebo nehodám a pri odstraňovaní ich následkov;

c) zdravotníci, funkcionári a členovia Československého červeného kríža pri priamej účasti na vykonávaní úloh tejto organizácie, počítajúc do toho aj potrebný výcvik, ktorí sa pribrali na pomocné akcie spadajúce do pôsobnosti Československého červeného kríža pri súčinnosti na vykonávaní týchto úkonov;

d) darcovia krvi pri účasti na všetkých úkonoch potrebných na splnenie úloh organizovaného darcovstva krvi;

e) dobrovoľní členovia Horskej služby pri plnení úloh Horskej služby;

f) dobrovoľní pracovníci opatrovateľskej služby pri úkone tejto služby vykonávanej podľa pokynov daných národným výborom alebo v priamej súvislosti s takou úlohou, pokiaľ nie sú zabezpečení podľa predchádzajúcich ustanovení (§ 63 až 65);

g) účastníci organizovanej telesnej výchovy, ktorí dokončili povinnú školskú dochádzku, s výnimkou účastníkov zo zahraničia, ak sa im prihodil úraz cvičencom, športovcom, turistom alebo ako dobrovoľným organizačným a výchovným pracovníkom pri činnosti vykonávanej podľa pokynov príslušného vedúceho alebo telovýchovnej zložky, ktorá poskytuje príležitosť na túto činnosť v súlade s príslušnými pravidlami a poriadkami;

h) účastníci krátkodobých alebo bezplatných brigád (§ 69);

ch) občania pri činnej účasti na opatreniach proti živelným pohromám a pri odstraňovaním následkov živelných pohrôm alebo pri inej záslužnej činnosti vykonávanej v prospech celku.

(2) Úrazu uvedenému v predchádzajúcom odseku sa kladie na roveň ochorenie prenosnými a parazitárnymi chorobami, ktoré vzniklo v príčinnej súvislosti s činnosťami uvedenými v predchádzajúcom odseku.

§ 68

(1) Dôchodok sa vymeriava vo výške patriacej pri pracovnom úraze z priemerného mesačného zárobku 1400 Kčs, pokiaľ nie je pre oprávneného výhodnejšie vymerať dôchodok

a) z priemerného mesačného zárobku z jeho zamestnania, a

b) ak ide o nepracujúceho požívateľa invalidného (čiastočného invalidného) dôchodku, starobného dôchodku alebo dôchodku za výsluhu rokov (čiastočného dôchodku za výsluhu rokov), z priemerného mesačného zárobku, z ktorého bol vymeraný dôchodok.

(2) Po zomretom následkom úrazu uvedeného v § 67 pozostalým patria dávky pozostalých.

Brigádnici

§ 69

(1) Krátkodobá ani bezplatná brigáda[32]) sa nepovažujú na účely dôchodkového zabezpečenia za zamestnanie. Ak však pracovný pomer brigádnika k doterajšej organizácii trvá a organizácia poskytla brigádnikovi neplatené pracovné voľno na výkon brigádnickej činnosti,dni tohto neplateného pracovného voľna sa nezahŕňajú do doby, za ktorú sa vypočítava priemerný mesačný zárobok.

(2) Za brigádnikov sa považujú aj občania vypomáhajúci při svojpomocnej bytovej výstavbe (vykonávanej organizáciou alebo občanom) v rozsahu svojpomoci vymedzenej národným výborom v rozhodnutí o prípustnosti stavby.

(3) Ak utrpel brigádnik pri brigádnickej činnosti alebo v priamej súvislosti s ňou pracovný úraz alebo ak ochorel chorobou z povolania v priamej súvislosti s brigádnickou činnosťou, patrí mu invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok vo výške prislúchajúcej pri pracovnom úraze, ak sú splnené ostatné určené podmienky.

(4) Ak bol brigádnik bezprostredne pred nástupom na brigádnickú akciu dôchodkovo zabezpečený ako pracujúci, dôchodok sa vymeriava z jeho priemerného mesačného zárobku; ak je to pre brigádnika priaznivejšie, dôchodok sa vymeriava z priemerného mesačného zárobku, ktorý by mal podľa príslušných mzdových úprav pracujúci vykonávajúci obdobný druh práce, najviac však z priemerného mesačného zárobku 1400 Kčs. Ak nebol brigádnik dôchodkovo zabezpečený

ako pracujúci alebo ak nebol dôchodkovo zabezpečený vôbec, dôchodok sa vymeria z priemerného mesačného zárobku 1400 Kčs.

§ 70

(1) Organizácia, pre ktorú pracuje brigádnik, je povinná

a) menovite viesť zoznamy všetkých brigádnikov, u každého z nich vyznačiť dni, v ktorých brigádnik pracoval, a tieto zoznamy riadne uschovávať, prípadne ich predkladať podľa pokynov orgánov sociálneho zabezpečenia;

b) hlásiť úraz (chorobu z povolania) podľa predpisov o hlásení pracovných úrazoch.

(2) Kto organizuje brigádnickú akciu, je povinný dať organizácii, pre ktorú sa akcia koná, podklady potrebné na splnenie úloh uvedených v predchádzajúcom odseku.

§ 71
Uplatnenie nároku pri úraze

Kto uplatňuje nárok podľa § 67 až 70, bez meškania oznámi úraz príslušnej organizácii alebo jej zložke. Táto organizácia ohlási úraz po vykonanom vyšetrovaní najneskôr do ôsmich dní príslušnému národnému výboru s výstižným opísaním okolností prípadu a je povinná aj naďalej spolupôsobiť pri zisťovaní skutočností rozhodujúcich pre posúdenie nároku. Darca krvi ohlási úraz transfúznej stanici, kde daroval krv, alebo v ústave národného zdravia, u ktorého bol ošetrovaný; toto zariadenie plní povinnosti patriace podľa predchádzajúcej vety organizácii. Dobrovoľný pracovník opatrovateľskej služby ohlási úraz národnému výboru, ktorý ho poveril úlohami opatrovateľskej služby.

§ 71a
Spoločné ustanovenie

Doba zamestnania domáckych pracovníkov, sezónnych a kampaňových pracovníkov, opatrovateľov a občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou pripravujúcich sa na pracovné uplatnenie sa započítava pred 1. januárom 1980 v rozsahu a za podmienok ustanovených doterajšími predpismi.

DRUHÝ DIEL
ZABEZPEČENIE V CHOROBE, ZABEZPEČENIE MATKY A DIEŤAŤA A DÔCHODKOVÉ ZABEZPEČENIE UMELCOV

K § 3 písm. f) a § 172 zákona

Základné ustanovenia

§ 72

Za umelcov sa podľa tohto dielu vyhlášky považujú spisovatelia (včítane prekladateľov slovesných diel), hudobní skladatelia, výtvarní umelci, architekti, vedeckí pracovníci, novinári, výkonní umelci a artisti, ktorí spĺňajú podmienky podľa ďalej uvedených ustanovení (ďalej len „umelci“); pri splnení tejto podmienky a ako výkonní umelci posudzujú aj hudobníci z povolania a estrádni umelci.[33])

§ 73

(1) Umelci, ktorí

a) podľa vyjadrenia organizácie spolupôsobiacej pri vykonávaní zabezpečenia umelcov (§ 84 ods. 1) vykonávajú svoju činnosť ako povolanie tvoriace trvalý a hlavný zdroj príjmov, avšak nie v pracovnom pomere,

b) nie sú už z iného dôvodu účastní na dôchodkovom zabezpečení,

c) nepožívajú starobný dôchodok, invalidný dôchodok, dôchodok za výsluhu rokov, ani osobný dôchodok,

sú zúčastnení na zabezpečení v chorobe, zabezpečení matky a dieťaťa a dôchodkového zabezpečenia ako pracujúci s odchýlkami uvedenými v tomto diele vyhlášky (povinné zabezpečenie).

(2) Umelci, ktorí

a) sú zúčastnení na dôchodkovom zabezpečení alebo

b) požívajú niektorý z dôchodkov uvedených v odseku 1 písm. e),

sú s odchýlkami určenými v tomto diele vyhlášky zabezpečení, ak podľa vyjadrenia organizácie spolupôsobiacej pri vykonávaní zabezpečenia umelcov vykonávajú svoju činnosť ako povolanie tvoriace trvalý zdroj príjmov, avšak nie v pracovnom pomere, a prihlásia sa na zabezpečenie (dobrovoľné zabezpečenie).

(3) Ak umelec uvedený v odseku 1 vykonáva súbežnú činnosť uvedenú v § 94, prípadne v § 97, je zúčastnený na dôchodkovom zabezpečení ako umelec podľa tohto dielu vyhlášky.

§ 74
Vznik a zánik zabezpečenia

(1) Povinné zabezpečenie umelca vzniká dňom, ktorým podľa vyjadrenia organizácie spolupôsobiacej pri vykonávaní zabezpečenia umelcov umelec začal sústavne vykonávať svoju činnosť, a zaniká dňom, ktorým sa podľa vyjadrenia tejto organizácie uvedená činnosť skončila; zaniká tiež dňom, od ktorého umelec už nespĺňa niektorú z podmienok uvedených v § 73 ods. 1.

(2) Dobrovoľné zabezpečenie umelca vzniká dňom, od ktorého sa umelec prihlásil na zabezpečenia, najskôr však od 1. januára toho roku, v ktorom prihláška na zabezpečenie došla orgánu príslušnému vykonávať zabezpečenie podľa tohto dielu vyhlášky, a zaniká dňom, ktorým sa umelec odhlásil zo zabezpečenia, alebo v ktorom už nespĺňa niektorú z podmienok uvedenú v § 73 ods. 2, nie však skôr ako koncom kalendárneho mesiaca, v ktorom došla odhláška. Ak povinne zabezpečený umelec vstúpi do zamestnania, vzniká dobrovoľné zabezpečenie umelca dňom vstupu do zamestnania. Vstup do zamestnania je umelec povinný ohlásiť do 8 dní orgánu príslušnému vykonávať zabezpečenie umelcov a organizácií spolupôsobiacej pri vykonávaní zabezpečenia umelca.

(3) Doba umeleckej činnosti sa započítava ako doba zamestnania od 1. októbra 1948; pred týmto dňom, najskôr však od 9. mája 1945, ak aj v tomto období umelec spĺňal podmienky uvedené v § 73 ods. 1.

(4) Ak ide o dobrovoľné zabezpečenie umelca, započítava sa z doby pred 1. januárom 1969 ako doba zamestnania len doba, za ktorú sa zaplatil príspevok podľa predpisov platných pred týmto dňom (§ 76).

§ 75
Príjmové stupne

(1) Povinne zabezpečení umelci sa zaraďujú podľa výšky ročného príjmu plynúceho z ich činnosti do príjmových stupňov určených týmito pevnými mesačnými sumami:

ročný príjem Kčs		príjmový stupeň (mesačne) Kčs
	do 5 400	250
nad 5 400	do 11 400	500
nad 11 400	do 17 400	1 000
nad 17 400	do 23 400	1 500
nad 23 400	do 29 400	2 000
nad 29 400	do 35 400	2 500
nad 35 400	do 41 400	3 000
nad 41 400	do 47 400	3 500
nad 47 400	do 53 400	4 000
nad 53 400	do 59 400	4 500
nad 59 400		5 000

(2) Za ročný príjem umelca sa považuje hrubý príjem z umeleckej činnosti (vedeckej alebo novinárskej činnosti) podrobený dani za kalendárny rok znížený o skutočné režijné náklady spojené s výkonom tejto činnosti, najviac však

a) o 60 % pri umeleckej činnosti v odbore sochárstva,

b) o 50 % pri inej výtvarnej činnosti a pri umeleckej fotografii a

c) o 40 % pri ostatnej umeleckej činnosti.

(3) Do príjmových stupňov umelca zaraďuje orgán príslušný vykonávať zabezpečenie podľa tohto dielu vyhlášky po vyjadrení príslušnej organizácie spolupôsobiacej pri vykonávaní zabezpečenia umelcov. V prvom roku zabezpečenia sa umelec zaradí podľa pravdepodobnej výšky hrubého príjmu. Zmena v zaradení do príjmového stupňa sa vykonáva pri podstatnej zmene príjmu vždy od začiatku toho kalendárneho roku, ktorý nasleduje po roku, keď došlo ku zmene.

(4) Dobrovoľne zabezpečený umelec sa zaraďuje do toho z príjmových stupňov uvedených v odseku 1, ktorý zodpovedá príjmu z jeho činnosti podľa vyjadrenia príslušnej organizácie spolupôsobiacej pri vykonávaní zabezpečenia umelcov.

§ 76
Úhrada dlžného príspevku

Príslušný národný výbor môže dlhovaný príspevok za dobu před 1. januárom 1969 vybrať z bežného účtu umelca príkazom na vybratie; obdobne pritom platia predpisy o sumách, ktoré nepodliehajú výkonu súdnych rozhodnutí.[34]) Dlhovaný príspevok možno uhradiť zrážkami z vyplácanej dávky dôchodkového zabezpečenia; vyplácaná suma však nesmie poklesnúť pod najnižšiu výmeru dôchodku.

Zabezpečenie v chorobe a zabezpečenie matky a dieťaťa

§ 77
Dávky

(1) Zo zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa sa poskytujú tieto dávky:

a) kúpeľná starostlivosť,

b) nemocenské,

c) peňažná pomoc v materstve,

d) podpora pri narodení dieťaťa,

e) prídavky na deti,

f) pohrebné.

(2) Pokiaľ sa ďalej neurčuje inak, poskytovanie dávok uvedených v predchádzajúcom odseku sa vykonáva podľa predpisov o poskytovaní obdobných dávok platných pre pracujúcich v pracovnom pomere.[35])

§ 78
Kúpeľná starostlivosť

Kúpeľná starostlivosť sa môže poskytnúť za obdobných podmienok ako pracujúcim v pracovnom pomere a spôsobom, ktorý určia predpisy o poskytovaní liečebno-preventívnej starostlivosti.

§ 79
Nemocenské

(1) Umelcom patrí nemocenské, ak sú pre chorobu alebo úraz uznaní dočasne neschopnými na výkon svojej činnosti.

(2) Výkonným umelcom a artistom sa poskytuje nemocenské od prvého dňa pracovnej neschopnosti. Vedeckým pracovníkom, spisovateľom, hudobným skladateľom, výtvarným umelcom, architektom a novinárom sa poskytuje nemocenské od prvého dňa pracovnej neschopnosti, ak v dôsledku pracovnej neschopnosti nemohli prijať alebo dokončiť objednanú umeleckú prácu; v ostatných prípadoch im patrí nemocenské od ôsmeho dňa pracovnej neschopnosti.

(3) Nemocenské sa poskytuje za kalendárne dni a činí

v príjmovom stupni Kčs mesačne	za kalendárny deň Kčs
250	7
500	13
1 000	26
1 500	40
2 000	52
2 500	64
3 000	70
3 500 a vyššie	74

(4) Za prvé tri kalendárne dni pracovnej neschopnosti sa znižuje výška nemocenského určená v predchádzajúcom odseku o 20 %.

(5) Nemocenské sa pri pracovnej neschopnosti pre aktívnu tuberkulózu môže zvýšiť až o 15 %, ak pracovná neschopnosť z tohto dôvodu trvá dlhšie ako mesiac; zvýšenie sa môže priznať najskôr od začiatku druhého mesiaca trvania tejto pracovnej neschopnosti. Počas ústavného ošetrovania sa zvýšené nemocenské môže vyplácať len vtedy, ak má umelec nezaopatrené dieťa; pri rozhodovaní o priznanie zvýšeného nemocenského sa hľadí na sociálne pomery umelcovej rodiny.

(6) Ak sa poskytuje nemocenské podľa tohto dielu vyhlášky za tú istú dobu vedľa nemocenského

poskytovaného podľa iných predpisov, nemocenské sa určí podľa tohto dielu vyhlášky najviac sumou, ktorá spolu s nemocenským poskytovaným podľa iných predpisov nepresiahne za kalendárny deň sumu 90 Kčs, prípadne po zvýšení pre aktívnu tuberkulózu sumu 100 Kčs.

§ 80
Peňažná pomoc v materstve

(1) Peňažná pomoc v materstve umelkyne sa poskytuje za kalendárne dni podľa príjmových stupňov a vo výške určenej v § 79 ods. 3.

(2) Peňažná pomoc v materstve sa poskytne aj umelkyni, ktorej patrí obdobná dávka z nemocenského poistenia (nemocenskej starostlivosti) podľa iných predpisov; ustanovenie § 79 ods. 6 platí obdobne.

§ 81
Jednorazové dávky

Podpora pri narodení dieťaťa a neposkytne, pokiaľ patria umelkyni alebo rodinnej príslušníčke umelca obdobné dávky z nemocenského poistenia (zabezpečenia matky a dieťaťa, nemocenskej starostlivosti) podľa iných predpisov alebo iných ustanovení tejto vyhlášky; to platí aj o nároku umelca alebo jeho pozostalých na pohrebné.

Dôchodkové zabezpečenie

§ 82
Základ pre výpočet dôchodku

Pre výpočet priemerného mesačného zárobku sa považuje za hrubý zárobok príjmový stupeň, do ktorého bol umelec zaradený.

§ 83
Starobný dôchodok

Umelcovi, ktorý vykonáva svoju činnosť po vzniku nároku na starobný dôchodok a má z nej po zrážke skutočných režijných nákladov (§ 75 ods. 2) príjem vyšší ako 12 000 Kčs ročne, sa neposkytuje starobný dôchodok. Za dobu, po ktorú sa neposkytuje starobný dôchodok za dobu ďalšej činnosti, pre ktorú je umelec zabezpečený a ktorá je vykonávaná po vzniku nároku na starobný dôchodok, podľa predpisov platných pre pracujúcich v pracovnom pomere.

§ 84
Súčinnosť organizácií umelcov

(1) Pri vykonávaní zabezpečenia umelcov a pri príprave podkladov pre rozhodovanie o dávkach spolupôsobia

a) vo veciach vedeckých pracovníkov Ústredný výbor Odborového zväzu pracovníkov školstva, vedy podľa zásad dohodnutých s Československou akadémiou vied,

b) vo veciach spisovateľov (včítane prekladateľov slovesných diel), hudobných skladateľov a výtvarných umelcov, ako aj vo veciach výkonných umelcov (s výnimkou hudobníkov z povolania, estrádnych umelcov a artistov) príslušné kultúrne fondy podľa zásad dohodnutých s umeleckými zväzmi,

c) vo veciach architektov Zväz architektov ČSR a Zväz architektov SSR,

d) vo veciach novinárov Zväz českých novinárov a Zväz slovenských novinárov,

e) vo veciach hudobníkov z povolania, estrádnych umelcov a artistov organizácie oprávnené na sprostredkovanie ich činnosti.[36])

(2) Organizácie uvedené v predchádzajúcom odseku sledujú činnosť umelcov a podávajú vyjadrenie najmä

a) o tom, ktorí umelci vykonávajú svoju činnosť ako povolanie tvoriace trvalý a hlavný zdroj príjmu (§ 73 ods. 1) alebo ako povolanie tvoriace trvalý zdroj príjmu (§ 73 ods. 2),

b) o začiatku a konci umeleckej (vedeckej alebo novinárskej) činnosti pre vznik a zánik zabezpečenia,

c) o výške príjmu umelcov.

(3) Prihlášky na zabezpečenie a odhlášky z neho sa podávajú príslušnému národnému výboru prostredníctvom organizácie spolupôsobiacej pri vykonávaní zabezpečenia umelcov (ods. 1). Vedeckí pracovníci podávajú prihlášky a odhlášky priamo príslušnému národnému výboru, ktorý aj sám zisťuje výšku príjmov vedeckých pracovníkov.

TRETÍ DIEL
DÔCHODOK ZA VÝSLUHU ROKOV

K § 35 a § 172 zákona

Dôchodok za výsluhu rokov výkonných letcov

§ 85

Výkonným letcom je, kto je zamestnaný (§ 10 ods. 3 zákona) jako veliteľ lietadla, pilot, navigátor, palubný mechanik, rádiotelegrafista, rádiotelefonista a palubný sprievodca. Za výkonného letca sa považuje aj ten, kto je zamestnaný ako výsadkár-inštruktor vo Zväze pre spoluprácu s armádou.

§ 86

Dôchodok za výsluhu rokov patrí výkonnému letcovi, ak bol zamestnaný ako výkonný letec aspoň 25 rokov a toto zamestnanie skončil; pritom sa doba zamestnania výkonného letca započítava jedenapolnásobne alebo dvojnásobne podľa plnenia letovej normy (počtu nalietaných hodín) určenej smernicami Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí.

§ 87

(1) Základná výmera dôchodku za výsluhu rokov za 25 rokov zamestnanie výkonného letca (§ 86) je 50 % priemerného mesačného zárobku a za každý ďalší rok takého zamestnania sa zvyšuje o 3 % priemerného mesačného zárobku.

(2) Dôchodok za výsluhu rokov spolu so zvýšením podľa predchádzajúceho odseku je najviac 75 % priemerného mesačného zárobku.

Dôchodok za výsluhu rokov umelcov

§ 88

(1) Za umelca (§ 35 zákona) sa považuje aj ten, kto je zamestnaný (§ 10 ods. 3 zákona) ako

a) dirigent alebo člen symfonického orchestra Armádneho umeleckého súboru Víta Nejedlého a Vojenského umeleckého súboru kapitána Jána Nálepku (včítane vokálnych sólistov) alebo tanečný umelec (sólista baletu, choreograf, člen baletu) alebo týchto súborov;

b) sólista pantomím;

c) artista, ktorého zamestnanie je zaradené do II. pracovnej kategórie;

d) dirigent alebo člen orchestra inej ako štátnej opernej scény alebo iného ako štátneho symfonického orchestra, pokiaľ priznanie dôchodku za výsluhu rokov odporúča ministerstvo kultúry republiky po prerokovaní s príslušným výborom Odborového zväzu pracovníkov umenia, kultúry a spoločenských organizácií a s príslušným umeleckým zväzom podľa umeleckej úrovne umelca a umeleckého telesa, ktorého bol členom; ak ide o dirigenta alebo člena orchestra, ktorý je vojakom z povolania alebo príslušníkom Zboru národnej bezpečnosti, túto pôsobnosť vykonáva príslušný orgán federálnych ministerstiev národnej obrany alebo vnútra po prerokovaní s príslušným ministerstvom kultúry republiky;

e) tanečný umelec reprezentačného umeleckého štátneho súboru určeného ministerstvom kultúry republiky po prerokovaní s ústredným výborom príslušného odborového zväzu a s príslušným umeleckým zväzom.

(2) Za tanečných umelcov štátnych divadiel [§ 35 ods. 1 písm. b) zákona] sa považujú sólisti baletu, choreografi a členovia baletného súboru.

§ 89

(1) Dôchodok za výsluhu rokov patrí umelcovi, ktorý bol zamestnaný aspoň

a) 20 rokov ako tanečný umelec - sólista baletu, alebo choreograf štátnych divadiel, sólista baletu alebo choreograf súborov uvedených v § 88 ods. 1 písm. a) a e) alebo artista,

b) 22 rokov ako člen baletného zboru štátnych divadiel alebo súborov uvedených v § 88 ods. 1 písm. a) a e),

c) 25 rokov ako sólista opery štátnych divadiel, sólista hudobných divadiel alebo sólista pantomímy,

d) 30 rokov ako dirigent alebo člen orchestrov štátnych operných scén, štátnych symfonických orchestrov, profesionálnych komorných súborov ako aj orchestrov uvedených v § 88 ods. 1 písm. a) a d) alebo ako profesionálny koncertný umelec - sólista

a toto zamestnanie sa skončilo; pitom sa pri prestupe umelca do iného odboru umeleckej činnosti, v ktorom sa vyžaduje dlhšia doba zamestnania pre vznik nároku na dôchodok ako v doterajšom odbore umeleckej činnosti, doba doterajšieho zamestnania započítava do tejto dlhšej doby.

(2) Čiastočný dôchodok za výsluhu rokov patrí, pokiaľ § 35 ods. 4 zákona neurčuje inak, umelcovi, ktorý bol zamestnaný po dobu a spôsobom uvedeným v predchádzajúcom odseku, toto zamestnanie neskončil, avšak jeho zárobok podstatne poklesol pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav, aj keď nejde o čiastočnú invaliditu, alebo pre inú dlhodobú zmenu v schopnostiach potrebných na výkon tohto zamestnania a tento pokles trvá dlhšie ako jeden rok.

(3) Za podstatný pokles zárobku umelca sa spravidla považuje, ak jeho priemerný hrubý zárobok za posledných dvanásť mesiacov je aspoň o tretinu nižší ako priemerný mesačný zárobok, z ktorého sa vypočítava dôchodok, avšak neobmedzený podľa § 14 ods. 5 zákona.

§ 90

(1) Dôchodok za výsluhu rokov umelca je 50 % z priemerného mesačného zárobku.

(2) Čiastočný dôchodok za výsluhu rokov je polovica dôchodku za výsluhu rokov.

Spoločné ustanovenia

§ 91
Priemerný mesačný zárobok

Pre určenie priemerného mesačného zárobku sa započítavajú len zárobky (§ 14) dosiahnuté v zamestnaniach zakladajúcich nárok na dôchodok za výsluhu rokov; doba iného zamestnania sa nezahŕňa do obdobia, z ktorého sa vypočítava priemerný mesačný zárobok.

§ 92
Súbeh dôchodku za výsluhu rokov s príjmom zo zárobkovej činnosti

(1) Ak je požívateľ dôchodku za výsluhu rokov zárobkove činný, kráti sa dôchodok za výsluhu rokov o sumu, o ktorú úhrn dôchodku za výsluhu rokov a priemeru hrubých príjmov zo zárobkovej činnosti presahuje priemerný mesačný zárobok neobmedzený podľa § 14 ods. 5 zákona.

(2) Pre určenie príjmu zo zárobkovej činnosti a pre postup při krátení dôchodku za výsluhu rokov pri súbehu s takým príjmom obdobne platia ustanovenia § 24 ods. 1, 2 a 4.

Dôchodok za výsluhu rokov vojakov z povolania a príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti

§ 93

Ustanovenia tohto dielu platia aj pre nárok na dôchodok za výsluhu rokov a jeho výšku vojakov z povolania a príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti uvedených v § 35 ods. 1 písm. a) a c) zákona s tým, že okruh funkcií výkonných letcov, výsadkárov a funkcií špeciálnej povahy alebo mimoriadneho stupňa nebezpečnosti, ako aj rozsah započítateľnosti doby výkonu týchto funkcií do doby zamestnania upravujú predpisy vydané ministrami národnej obrany a vnútra Československej socialistickej republiky v odboroch ich pôsobnosti.

ŠTVRTÝ DIEL
DÔCHODKOVÉ ZABEZPEČENIE PRACUJÚCICH NA ZÁKLADE DOHODY O PRACOVNEJ ČINNOSTI

K § 3 písm. c) a § 172 zákona

§ 94

(1) Za hrubý zárobok pracovníka, ktorý je činný na základe dohody o pracovnej činnosti vykonávanej mimo pracovného pomeru (ďalej len „pracovník na dohodu“),[77]) sa považuje odmena za dohodnuté práce podrobená dani zo mzdy.

(2) Ustanovenie § 46 ods. 2 platí tu obdobne.

§ 95

(1) Ak je pracovník na dohodu už zabezpečený (poistený) z dôvodu inej činnosti, posudzuje sa v dôchodkovom zabezpečení úraz, ktorý utrpí pri výkone dohodnutých prác alebo v priamej súvislosti s ním, ako pracovný úraz.

(2) Ak pracovník na dohodu poberá starobný alebo invalidný dôchodok, posudzuje sa v dôchodkovom zabezpečení úraz, ktorý utrpí pri výkone dohodnutých prác alebo v priamej súvislosti s ním, ako pracovný úraz.

§ 96

Doba zamestnania pracovníkov na dohodu pred 1. januárom 1980 sa započítava v rozsahu a za podmienok ustanovených doterajšími predpismi.

PIATY DIEL
ZABEZPEČENIE OBČANOV POSKYTUJÚCICH SLUŽBY NA ZÁKLADE POVOLENIA NÁRODNÉHO VÝBORU

Základné ustanovenia

§ 97

(1) Občania poskytujúci služby na základe povolenia národného výboru[80]) (ďalej len „občania poskytujúci služby“) sú zúčastnení v kalendárnom roku na zabezpečení v chorobe, na zabezpečení matky a dieťaťa a na dôchodkovom zabezpečení ako pracujúci s odchýlkami ďalej uvedenými, ak

a) nie sú zúčastnení na zabezpečení (poistení) z dôvodu inej činnosti,

b) nepožívajú starobný ani invalidný dôchodok a

c) vykonávajú túto činnosť v takom rozsahu, že z príjmov z nej dosiahnutých v predchádzajúcom kalendárnom roku sú povinní platiť daň z príjmov obyvateľstva.[81])

(2) Občania poskytujúci služby sú zúčastnení na zabezpečení v chorobe, na zabezpečení matky a dieťaťa a na dôchodkovom zabezpečení aj vtedy, ak ich príjmy v predchádzajúcom kalendárnom roku nedosiahli zdaniteľnú výšku len preto, že

a) povolenie na poskytovanie služieb udelil národný výbor až v priebehu roka, alebo

b) boli pre chorobu alebo úraz uznaní dočasne za neschopných na výkon povolenej činnosti alebo im bola nariadená karanténa, alebo

c) boli v kúpeľnej starostlivosti, alebo

d) vykonávali základnú alebo inú obdobnú službu v ozbrojených silách (náhradnú službu, vojenské cvičenie a pod.), alebo

e) ak ide o ženu, aj preto, že sa starala o dieťa (aj osvojenca alebo iné dieťa, ktoré prevzala do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov) vo veku do troch rokov,

a povolenú činnosť nevykonávali z týchto dôvodov najmenej 30 kalendárnych dní; v predchádzajúcom kalendárnom roku musí však občan poskytujúci služby dosiahnuť v čase, keď uvedené dôvody netrvali, pomernú časť príjmov uvedených v predchádzajúcom odseku písm. c), zodpovedajúcu tomuto času.

(3) Ak dôvody uvedené v predchádzajúcom odseku pod písmenami b) až e) trvali po celý predchádzajúci kalendárny rok, považuje sa podmienka ustanovená v odseku 1 písm. c) za splnenú.

(4) Pre účasť na zabezpečení v kalendárnom roku, v ktorom bolo občanovi poskytujúcemu služby udelené povolenie na túto činnosť, sa za dosiahnutý príjem (odsek 1 písm. c) považuje pravdepodobný ročný príjem určený národným výborom (§ 97d ods. 2).

(5) Ak občan poskytujúci služby (odsek 1) vykonáva aj činnosť na základe dohody o pracovnej činnosti,[82]) je zúčastnený na zabezpečení len podľa tohto dielu vyhlášky.

§ 97a

Zabezpečenie v chorobe, zabezpečenie matky a dieťaťa a dôchodkové zabezpečenie občana

poskytujúceho služby vzniká najskôr dňom, od ktorého je občan oprávnený podľa povolenia národného výboru vykonávať túto činnosť, a zaniká dňom skončenia platnosti povolenia.

Zabezpečenie v chorobe a zabezpečenie matky a dieťaťa

§ 97b
Dávky

(1) Zo zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa sa poskytujú tieto dávky:

a) kúpeľná starostlivosť,

b) nemocenské,

c) peňažná pomoc v materstve,

d) podpora pri narodení dieťaťa,

e) prídavky na deti,

f) pohrebné.

(2) Pokiaľ sa ďalej neustanovuje inak, spravuje sa poskytovanie dávok uvedených v predchádzajúcom odseku predpismi o poskytovaní obdobných dávok platnými pre pracujúcich v pracovnom pomere.[35])

Nemocenské

§ 97c

(1) Občanovi poskytujúcemu služby patrí nemocenské, ak je pre chorobu, úraz, po dobu karantény alebo po dobu kúpeľnej starostlivosti uznaný za dočasne neschopného na výkon povolenej činnosti, ak počas tejto doby občan alebo niekto iný v jeho prospech túto činnosť nevykonáva.

(2) Nemocenské patrí za kalendárne dni a určuje sa z priemerného čistého denného príjmu, najviac však zo sumy 86 Kčs.

(3) Výška dennej sumy nemocenského za prvé tri kalendárne dni neschopnosti na výkon povolenej činnosti je 70 % priemerného čistého denného príjmu a za štvrtý a každý ďalší kalendárny deň pracovnej neschopnosti je 90 % priemerného čistého denného príjmu. Pri neschopnosti na výkon povolenej činnosti pre úraz utrpený pri výkone tejto činnosti patrí 90 % priemerného čistého denného príjmu od prvého dňa neschopnosti.

§ 97d

(1) Priemerný čistý denný príjem sa určí zo započítateľného príjmu. Započítateľný príjem je príjem dosiahnutý vykonávaním povolenej činnosti za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na nemocenské, a to po odpočítaní výdavkov spojených s vykonávaním tejto činnosti a dane z príjmov obyvateľstva.[81])

(2) U občana poskytujúceho služby,

- ktorý nemohol vykonávať povolenú činnosť po celý kalendárny rok z dôvodov uvedených v § 97 ods. 2 písm. b) až e) alebo
- ktorému bolo udelené povolenie až po 1. októbri kalendárneho roka alebo
- ktorému vznikol nárok na nemocenské v kalendárnom roku, v ktorom mu bolo udelené povolenie,

sa za započítateľný príjem považuje pravdepodobný ročný príjem určený národným výborom. Pri

určení pravdepodobného ročného príjmu národný výbor vychádza z predpokladaného príjmu, ktorý by občan mohol dosiahnuť, keby povolenú činnosť vykonával po celý kalendárny rok, po odpočítaní predpokladaných výdavkov a zodpovedajúcej dane z príjmov obyvateľstva.

(3) Priemerný čistý denný príjem sa vypočíta tak, že sa započítateľný príjem delí počtom kalendárnych dní pripadajúcich na kalendárny rok, za ktorý sa zisťuje započítateľný príjem; do počtu kalendárnych dní sa pritom nezahŕňajú doby uvedené v § 97 ods. 2 písm. b) až e), prípadne doba pred vydaním povolenia.

§ 97e
Peňažná pomoc v materstve

(1) Peňažná pomoc v materstve patrí odo dňa prerušenia výkonu povolenej činnosti, najskôr však od začiatku ôsmeho a najneskôr štvrtého týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, ako ho určil lekár.

(2) Peňažná pomoc v materstve patrí za kalendárne dni vo výške 90 % priemerného čistého denného príjmu; ustanovenia § 97c a 97d platia obdobne.

§ 97f
Prídavky na deti

Pre nárok na prídavky na deti sa podmienky pracovného úväzku a odpracovanej doby považujú za splnené, pokiaľ občan poskytujúci služby je zúčastnený na zabezpečení podľa tohto dielu.

§ 97g
Dôchodkové zabezpečenie

(1) Za hrubé zárobky občana poskytujúceho služby sa považujú príjmy dosiahnuté výkonom povolenej činnosti po odpočítaní výdavkov spojených s výkonom tejto činnosti.

(2) Do hrubých zárobkov sa započítava aj príjem z povolenej činnosti znížený o výdavky spojené s jej výkonom, dosiahnutý v kalendárnom roku, v ktorom občan poskytujúci služby nebol zúčastnený na zabezpečení podľa tohto dielu len preto, že jeho príjem nedosiahol zdaniteľnú výšku.

(3) Ustanovenia § 95 platia aj tu.

§ 97h

(1) Národný výbor, ktorý vydal povolenie na poskytovanie služieb, a národný výbor príslušný na vyrubenie dane z príjmov obyvateľstva majú povinnosť poskytovať národnému výboru, ktorý rozhoduje o zabezpečení v chorobe a zabezpečení matky a dieťaťa občanov poskytujúcich služby, všetky podklady potrebné na vykonávanie sociálneho zabezpečenia týchto občanov a zasielať ich do 3 dní odo dňa, keď nastali skutočnosti zakladajúce túto ohlasovaciu povinnosť.

(2) Občan poskytujúci služby je povinný bez prieťahov oznámiť národnému výboru, ktorý vydal povolenie na poskytovanie služieb, úraz utrpený pri výkone povolenej činnosti a ak ide o ženu, prerušenie výkonu povolenej činnosti z dôvodu starostlivosti o dieťa vo veku do troch rokov. Tento národný výbor je povinný s občanom poskytujúcim služby spísať záznam o úraze a naďalej spolupôsobiť pri zisťovaní skutočností rozhodujúcich pre posúdenie nároku na dávky pri pracovnom úraze.

TRETIA ČASŤ
DÔCHODKOVÉ POISTENIE A ZABEZPEČENIE MATKY A DIEŤAŤA JEDNOTLIVO HOSPODÁRIACICH ROĽNÍKOV A INÝCH SAMOSTATNE HOSPODÁRIACICH OSÔB

K § 7 a 172 zákona

PRVÝ DIEL
DÔCHODKOVÉ POISTENIE JEDNOTLIVO HOSPODÁRIACICH ROĽNÍKOV

§ 98
Osobný rozsah

(1) Jednotlivo hospodáriaci roľník a spolupracujúci členovia ich rodín sú poistení na dávky dôchodkového poistenia podľa tejto časti vyhlášky, pokiaľ nie sú pracujúcimi v trvalom pracovnom pomere ani nepožívajú starobný alebo invalidný dôchodok z dôchodkového zabezpečenia (poistenia); pracovný pomer sa považuje za trvalý, ak trvá nepretržite aspoň 6 mesiacov po sebe idúcich, a to v takom rozsahu, že zakladá nárok na prídavky na deti.[40])

(2) Jednotlivo hospodáriacim roľníkom je roľník, ktorý je v poľnohospodárskom závode osobne zárobkove činný na vlastný vrub a zárobok je jeho jediným alebo prevažným zdrojom príjmu. Pokiaľ nie je preukázaný opak, predpokladá sa, že obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy neprevyšujúcej 0,40 ha nie je zárobkovou činnosťou podľa predchádzajúcej vety. Ak poľnohospodársky závod majú v spoločnej prevádzke členovia rodiny, považuje sa za jednotlivo hospodáriaceho roľníka ten z nich, kto závod spravuje; ostatní členovia rodiny sú poistení ako spolupracujúci členovia rodiny. V pochybnostiach sa predpokladá, že závod spravujú v tomto poradí: manžel, ovdovený manžel (vdova), najstarší člen rodiny.

(3) Spolupracujúcimi členmi rodiny sú manželka, deti a súrodenci od skončenia povinnej školskej dochádzky, rodičia, svokor, svokra, zať, ovdovená nevesta a družka jednotlivo hospodáriaceho roľníka, ako aj manželka spolupracujúceho člena rodiny, ak

a) žijú s jednotlivo hospodáriacim roľníkom v spoločnej domácnosti,

b) trvale sa zúčastňuje na jeho zárobkovej činnosti a ich práca je pre závod nevyhnutná a zaberá v týždni najmenej polovicu normálneho týždňového pracovného času a

c) nie sú sami inak dôchodkove zabezpečení.

(4) Manželke jednotlivo hospodáriaceho roľníka a manželke spolupracujúceho člena rodiny sa hodnotí doba účasti na zárobkovej činnosti manžela pred 1. januárom 1976 ako doba poistenia spolupracujúceho člena rodiny v rozsahu a za podmienok určených doterajšími predpismi.[41])

§ 99
Vznik poistenia

(1) Poistenie jednotlivo hospodáriaceho roľníka vzniká

a) dňom, od ktorého sú osobne zárobkove činní na vlastný vrub,

b) ak ide o jednotlivo hospodáriaceho roľníka, ktorý zároveň bol v trvalom pracovnom pomere, prvým dňom mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom jeho pracovný pomer sa rozviazal alebo prestal byť trvalý; dôchodkové zabezpečenia jednotlivo hospodáriaceho roľníka však nevzniká, ak po skončení pracovného pomeru vstúpil do jedného mesiaca znova do trvalého pracovného pomeru,

c) dňom, ktorým jednotlivo hospodáriacemu roľníkovi zanikol nárok na invalidný dôchodok z dôchodkového zabezpečenia (poistenia).

(2) Poistenie spolupracujúcich členov rodiny vzniká dňom,v ktorý sa splnili všetky podmienky pre ich poistenie; ustanovenie predchádzajúceho odseku písm. b) a c) platia obdobne.

(3) Ustanovenia § 11 zákona o náhradných dobách a § 13 zákona o prerušení zamestnania tu platia obdobne.

§ 100
Zánik poistenia

Poistenie jednotlivo hospodáriacich roľníkov a spolupracujúcich členov rodiny zaniká

a) dňom, ktorým prestali natrvalo vykonávať činnosť zakladajúcu poistenie,

b) dňom, ktorým sa im priznal starobný alebo invalidný dôchodok z dôchodkového zabezpečenia (poistenia),

c) dňom, ktorým im vzniklo nemocenské poistenie ako pracujúcim v trvalom pracovnom pomere (§ 98 ods. 1) alebo zabezpečenie v chorobe, zabezpečenie matky a dieťaťa ako občanom poskytujúcim služby alebo zabezpečenie v chorobe podľa predpisov platných pre členov jednotných roľníckych družstiev, prípadne zabezpečenie podľa § 73 ods. 1.

§ 101
Prihlášky na poistenie a odhlášky

(1) Jednotlivo hospodáriaci roľníci sú povinní podať na príslušnom národnom výbore na predpísanom tlačive za seba a spolupracujúcich členov rodín do ôsmich dní od vzniku poistenia prihlášku na poistenie a do ôsmich dní po jeho zániku odhlášku.

(2) Ak jednotlivo hospodáriaci roľník zavinil nesplnením alebo nesprávnym splnením tejto odhlasovacej povinnosti, že sa dávka poskytla neprávom alebo vo vyššej výmere, než v akej patrila, platí o povinnosti nahradiť neprávom vyplatené sumy ustanovenie zákona obdobne.

§ 102
Druhy dávok

Z dôchodkového poistenia jednotlivo hospodáriacich roľníkov sa poskytujú

a) dôchodky
   1. starobné,
   2. invalidné,
   3. vdovské,
   4. sirotské;

b) dávky pri pracovnom úraze;

c) výchovné k dôchodkom;

d) zvýšenie dôchodku a výchovného pre bezvládnosť;

e) niektoré ďalšie dávky dôchodcom.

§ 103
Všeobecná podmienka nároku na dávku

Dávka nemocenského poistenia patrí, ak sú splnené podmienky nároku na ňu a ak je zaplatené splatné poistné za celý čas trvania poistenia. Dlžné poistné za čas najviac pol roka pred splnením ostatných podmienok nároku na dávku sa však môže doplatiť do troch mesiacov po ich splnení.

§ 104
Vymeriavací základ

(1) Vymeriavací základ určený pre prevádzateľov poľnohospodárskeho závodu k 30. júnu 1964 podľa predpisov platných toho dňa naďalej platí pre doterajšieho aj každého neskoršieho prevádzateľa tohto poľnohospodárskeho závodu, a to aj v prípade, že sa zmení rozsah započítanej poľnohospodárskej pôdy zmenou jej výmery alebo zmenou druhu pestovaných poľnohospodárskych plodín.

(2) Ak vymeriavací základ nebol určený do 30. júna 1964, po tomto dni ho určí príslušný národný výbor so zreteľom na miestne podmienky a na rozsah obhospodarovanej pôdy podľa predpisov platných pred 1. júlom 1964.[42])

§ 105
Starobný dôchodok

Starobný dôchodok patrí jednotlivo hospodáriacemu roľníkovi, ktorý je poistený aspoň 15 rokov, počas trvania poistenia alebo do dvoch rokov po jeho zániku dosiahol vek aspoň 65 rokov a nepožíva invalidný dôchodok.

§ 106
Invalidný dôchodok

(1) Invalidný dôchodok patrí jednotlivo hospodáriacemu roľníkovi, ktorý získal potrebnú dobu poistenia, ak sa v čase trvania poistenia alebo do dvoch rokov po jeho zániku stal úplne invalidným; pritom sa potrebná doba poistenia posudzuje obdobne podľa § 26 zákona.

(2) Jednotlivo hospodáriaci roľník je úplne invalidný, ak sa pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav stal neschopným vykonávať akúkoľvek sústavnú zárobkovú činnosť alebo ak by výkon takejto činnosti vážne zhoršil jeho zdravotný stav.

§ 107
Výška starobného (invalidného) dôchodku

(1) Starobný (invalidný) dôchodok jednotlivo hospodáriaceho roľníka je:

pri priemernom ročnom vymeriavacom základe Kčs	do 6 rokov poistenia mesačne Kčs	po 6 rokoch poistenia mesačne Kčs	po 8 rokoch poistenia mesačne Kčs
do 2 100	210	230	230
od 2 101 do 3 300	225	245	260
od 3 301 do 4 500	234	260	276
od 4 501 do 5 700	243	269	298
od 5 701 do 7 800	252	284	314
od 7 801 do 10 200	261	299	336
nad 10 200	270	308	350

pri priemernom ročnom vymeriavacom základe Kčs	po 10 rokoch poistenia mesačne Kčs	po 15 rokoch poistenia mesačne Kčs	po 20 rokoch poistenia mesačne Kčs
do 2 100	230	245	260

od 2 101 do 3 300	270	280	300
od 3 301 do 4 500	294	315	340
od 4 501 do 5 700	318	350	380
od 5 701 do 7 800	340	380	420
od 7 801 do 10 200	370	410	460
nad 10 200	390	440	500

pri priemernom ročnom vymeriavacom základe Kčs	po 25 a viac rokoch poistenia mesačne Kčs
do 2 100	275
nad 2 101 do 3 300	320
nad 3 301 do 4 500	365
nad 4 501 do 5 700	410
nad 5 701 do 7 800	460
nad 7 801 do 10 200	510
nad 10 200	560

(2) Priemerný ročný vymeriavací základ sa určí priemernom vymeriavacích základov za posledných 10, prípadne za posledných 5 kalendárnych rokov pred rokom, v ktorom vznikol nárok na dôchodok, podľa toho, čo je pre jednotlivo hospodáriaceho roľníka výhodnejšie.

§ 108
Pracovný úraz

Dávky pri pracovnom úraze

(1) Pracovným úrazom je úraz utrpený v súvislosti s prevádzkou vlastného poľnohospodárskeho závodu. Ako pracovný úraz sa posudzuje aj úraz utrpený

a) pri vzájomnom vypomáhaní v poľnohospodárskych prácach,

b) pri melioračných prácach,

c) pri zvoze dreva,

d) pri činnej účasti na opatreniach proti živelným pohromám a při odstraňovaní následkov živelných pohrôm alebo pri záslužnej činnosti vykonávanej bez právneho záväzku v prospech celku,

e) pri výkone verejnej funkcie,

f) pri niektorých osobitných druhoch činnosti určených v § 67.

(2) Pracovným úrazom sa kladú na roveň choroby z povolania uvedené v prílohe tejto vyhlášky, ak vznikli za podmienok tam určených.

(3) Jednotlivo hospodáriaci roľník, ktorý sa stal úplne invalidným následkom pracovného úrazu, sa invalidný dôchodok môže zvýšiť o 50 Kčs mesačne.

(4) Jednotlivo hospodáriacemu roľníkovi, ktorý sa stal čiastočne invalidným následkom pracovného úrazu, sa môže poskytnúť čiastočný invalidný dôchodok vo výške 50 % invalidného dôchodku spolu so zvýšením o 30 Kčs mesačne.

(5) Jednotlivo hospodáriacemu roľníkovi, ktorý sa stal úplne (čiastočne) invalidným následkom pracovného úrazu, ktorý utrpel pri činnosti uvedenej v odseku 1 písm. d) až f), patrí invalidný

(čiastočný invalidný) dôchodok vymeraný podľa § 68, najmenej však do výšky, ktorá by patrila podľa tohto dielu vyhlášky.

(6) Jednotlivo hospodáriaci roľník je čiastočne invalidný, ak pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav jeho pracovná schopnosť podstatne poklesla. Podstatným poklesom pracovnej schopnosti sa rozumie taký pokles telesných alebo duševných síl, ktorý spôsobuje zníženie pracovného výkonu aspoň o tretinu.

§ 109
Dôchodky pozostalých

(1) Vdovský a sirotský dôchodok patria pozostalým po jednotlivo hospodáriacom roľníkovi za podmienok určených v § 37, 38 a 40 zákona.

(2) Vdovský a sirotský dôchodok sa vymeriava zo starobného (invalidného) dôchodku jednotlivo hospodáriaceho roľníka, počítajúc do toho aj zvýšenie dôchodku podľa § 108 ods. 3.

(3) Vdovský dôchodok je 60 % starobného (invalidného) dôchodku; ustanovenia § 38 ods. 4 a 5 a § 39 zákona platia obdobne.

(4) Sirotský dôchodok jednostranne osirelého dieťaťa je 30 % a obojstranne osirelého dieťaťa 50 % starobného (invalidného) dôchodku jednotlivo hospodáriaceho roľníka; sirotský dôchodok jednostranne osirelého dieťaťa je najmenej 300 Kčs mesačne, obojstranne osirelého dieťaťa je najmenej 500 Kčs mesačne. Ustanovenie § 41 ods. 5 zákona platí obdobne.

§ 110
Výchovné

(1) Výchovné patrí požívateľovi starobného alebo invalidného dôchodku na každé dieťa, ktoré by malo pri úmrtí jednotlivo hospodáriaceho roľníka nárok na sirotský dôchodok (§ 40 zákona).

(2) Výchovné mesačne je

	na jedno dieťa Kčs	na dve deti Kčs	na tri deti Kčs	na štyri deti Kčs
k dôchodku				
invalidnému	230	610	1150	1640
inému	180	610	1150	1640

a zvyšuje sa na každé ďalšie dieťa mesačne o 330 Kčs.

(3) Ak ide o nezaopatrené dieťa, ktoré je podľa posudku orgánov sociálneho zabezpečenia invalidné a ktoré si vyžaduje stálu starostlivosť, poskytuje sa k výchovnému naň príplatok vo výške 500 Kčs; podmienkou pritom je, že dieťa nie je umiestnené v ústave pre takéto deti a že sa mu neposkytuje invalidný dôchodok.

(4) Inak o výchovnom platí ustanovenie § 46 zákona.

§ 111
Zvýšenie dôchodku a výchovného pre bezvládnosť

(1) Ak je dôchodca trvale tak bezvládny, že potrebuje ošetrenie a obsluhu inou osobou, zvyšuje sa mu dôchodok pri

čiastočnej bezvládnosti o 200 Kčs

pri prevažnej bezvládnosti o	300 Kčs
pri úplnej bezvládnosti o	400 Kčs mesačne;

pritom dôchodok spolu so zvýšením pre bezvládnosť nesmie presiahnuť sumu 1800 Kčs mesačne.

(2) Sirotský dôchodok sa pre bezvládnosť dieťaťa zvyšuje až do siedmeho roku jeho veku; obdobne sa zvyšuje aj výchovné.

(3) Ustanovenie § 29 o stupňoch bezvládnosti platí aj tu.

§ 112
Zhodnotenie dôb dôchodkového zabezpečenia získaných podľa iných predpisov

(1) Ak prestúpi do dôchodkového poistenia jednotlivo hospodáriacich roľníkov člen jednotného roľníckeho družstva pracujúci v pracovnom pomere alebo člen výrobného družstva, doba ich terajšieho dôchodkového zabezpečenia (poistenia) sa posudzuje ako doba dôchodkového poistenia jednotlivo hospodáriacich roľníkov. Priemerný ročný vymeriavací základ z obdobia posledných 10 (5) rokov pred rokom, v ktorom vznikol nárok na dôchodok, sa určí z úhrnu ročných hrubých zárobkov a ročných vymeriavacích základov; do obdobia 10 (5) rokov sa nezahŕňajú náhradné doby.

(2) Ak jednotlivo hospodáriaci roľník, ktorý bezprostredne pred začatím samostatnej zárobkovej činnosti bol pracujúcim (§ 3 zákona), ku dňu začatia samostatnej zárobkovej činnosti získal dobu potrebnú pre nárok na invalidný dôchodok alebo starobný dôchodok podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení platných pre pracujúcich a ak nezanikol nárok na zhodnotenie tejto doby prerušením zamestnania (§ 13 zákona), posudzuje sa jeho nárok na invalidný alebo starobný dôchodok po čas dvoch rokov od vystúpenia zo zamestnania podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení platných pre pracujúcich.

§ 113
Poistné

(1) Poistné za poistenie jednotlivo hospodáriaceho roľníka je 10,8 % jeho vymeriavacieho základu a za poistenie spolupracujúcich členov rodiny 11,4 % ich vymeriavacieho základu.

(2) Jednotlivo hospodáriaci roľník platí poistné za seba a spolupracujúceho člena rodiny príslušnému národnému výboru bez osobitného vymerania.

(3) Poistné za uplynulý mesiac je splatné do 15. dňa nasledujúceho mesiaca. Ak splatné poistné nebolo zaplatené v určenej lehote, je platiteľ poistného povinný platiť od 16. dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý sa platí, penále vo výške 0,01 % dlžnej sumy za každý deň omeškania. Príslušný národný výbor môže povoliť, aby sa poistné odvádzalo v iných ako mesačných lehotách.

(4) Manželka (manžel) bývajúci s platiteľom v spoločnej domácnosti ručí za poistné, ktoré sa stalo splatným v čase trvania spoločnej domácnosti. Spoluprevádzatelia poľnohospodárskeho závodu ručia za poistné spoločne a nerozdielne.

§ 114
Dôchodkové poistenie spolupracujúcich členov rodiny jednotlivo hospodáriacich roľníkov

(1) Predchádzajúce ustanovenia o dôchodkovom poistení jednotlivo hospodáriacich roľníkov obdobne platia aj pre spolupracujúcich členov ich rodín, pokiaľ sa neustanovuje inak v odsekoch 2

a 3.

(2) Ak ide o spolupracujúceho člena rodiny vo veku do

18 rokov, je	- vymeriavací základ 1200 Kčs ročne,
	- poistné 11,40 Kčs mesačne,
nad 18 rokov do 21 rokov je	- vymeriavací základ 1800 Kčs ročne,
	- poistné 17,10 Kčs mesačne,
nad 21 rokov je	- vymeriavací základ 5040 Kčs ročne,
	- poistné 47,90 Kčs mesačne.

(3) Ak by vymeriavací základ spolupracujúceho člena rodiny bol podľa predchádzajúceho odseku vyšší ako vymeriavací základ jednotlivo hospodáriaceho roľníka, v závode ktorého pracuje spolupracujúci člen rodiny, určí sa vymeriavací základ spolupracujúceho člena rodiny sumou rovnajúcou sa vymeriavaciemu základu jednotlivo hospodáriaceho roľníka.

(4) Ustanovenie § 108 ods. 5 platí obdobne.

§ 115
Úprava dôchodkov, ktoré sú jediným zdrojom príjmu

(1) Ak je starobný (invalidný) dôchodok, vdovský dôchodok alebo sirotský dôchodok obojstranne osirelého dieťaťa patriaci podľa tohto dielu vyhlášky jediným zdrojom príjmu dôchodcu a nedosahuje sumu 880 Kčs mesačne, zvyšuje sa na túto sumu; ak má dôchodca aj iný príjem a úhrn dôchodku a tohto príjmu nedosahuje sumu 880 Kčs mesačne, zvyšuje sa dôchodok tak, aby úhrn dôchodku a príjmu (dôchodku) bol 880 Kčs mesačne. Ak je iným príjmom požívateľky vdovského dôchodku starobný (invalidný) dôchodok, zvyšuje sa len starobný (invalidný) dôchodok. Pri súbehu sirotského dôchodku s dôchodkom invalidným alebo vdovským sa zvyšuje len invalidný alebo vdovský dôchodok.

(2) Ak je na starobný (invalidný) dôchodok, ktorý nedosahuje sumu 1500 Kčs mesačne odkázaný aj rodinný príslušník dôchodcu (§ 27), dôchodok sa zvyšuje na túto sumu; ak má dôchodca alebo takýto rodinný príslušník aj iný príjem (dôchodok), dôchodok sa zvyšuje tak, aby úhrn tohto dôchodku a iného príjmu (dôchodku) bol 1500 Kčs mesačne. Ak podmienky na zvýšenie dôchodku spĺňajú obaja manželia, zvýši sa len dôchodok patriaci manželovi o rozdiel medzi sumou 1500 Kčs a úhrnom dôchodkov a iných príjmov manželov.

(3) Dôchodok podľa predchádzajúcich odsekov sa zvyšuje, len ak si dôchodca alebo rodinný príslušník pre starobu, zdravotný stav alebo iné vážne dôvody nemôže zvýšiť životnú úroveň vlastnou prácou. Pri zvýšení dôchodku sa nehľadí na výchovné, na zvýšenie dôchodku (výchovného) pre bezvládnosť, na príspevky sociálnej starostlivosti, na odmenu za výkon pestúnskej starostlivosti,[43]) na pracovný príjem dôchodcu alebo jeho rodinného príslušníka z činnosti, ktorá netrvá dlhšia ako 60 pracovných dní v kalendárnom roku, ani na pracovný príjem dôchodcu alebo jeho rodinného príslušníka staršieho ako 70 rokov. Zvýšenie dôchodku sa nezapočítava do výšky dôchodku rozhodujúcej pre výpočet dôchodkov pozostalých.

§ 116
Pohrebné

(1) Ak zomrel jednotlivo hospodáriaci roľník alebo spolupracujúci člen rodiny jednotlivo hospodáriaceho roľníka následkom pracovného úrazu (§ 108), môže sa pozostalému manželovi (manželke), môže sa pozostalému manželovi (manželke), druhovi (družke), deťom, rodičom, prarodičom, súrodencom, svokrovi, svokre, zaťovi a neveste, ktorí vystrojili pohreb, poskytnúť

pohrebné vo výške 1000 Kčs. Ak pohreb vystrojil niekto, iný ako pozostalý, pohrebné sa môže poskytnúť až do výšky preukázaných výdavkov, najviac však v sume 1000 Kčs.

(2) Ak zomrel rodinný príslušník jednotlivo hospodáriaceho roľníka alebo spolupracujúceho člena rodiny následkom pracovného úrazu (§ 108), osobám, ktoré vystrojili pohreb sa môže v prípadoch hodných zreteľa poskytnúť pohrebné vo výške 500 Kčs až 800 Kčs. Za rodinných príslušníkov sa považujú občania uvedení v § 33 ods. 3, pokiaľ sami nie sú zúčastnení na dôchodkovom zabezpečení (poistení).

DRUHÝ DIEL
DÔCHODKOVÉ POISTENIE SAMOSTATNE HOSPODÁRIACICH OSÔB, KTORÉ NIE SÚ JEDNOTLIVO HOSPODÁRIACIMI ROĽNÍKMI

§ 117

(1) Ustanovenia prvého dielu o dôchodkovom poistení jednotlivo hospodáriacich roľníkov platia s výnimkou ustanovení § 104 a 108, § 113 ods. 1 a § 118 aj pre dôchodkové poistenie iných samostatne hospodáriacich osôb a spolupracujúcich členov ich rodín.

(2) Vymeriavací základ samostatne hospodáriacich osôb, ktoré nie sú jednotlivo hospodáriacimi roľníkmi, je:

a) ak je zárobková činnosť vykonávaná bez spolupracovníkov ..... 800 Kčs mesačne,

b) ak je zárobková činnosť vykonávaná s jedným alebo niekoľkými spolupracovníkmi .....1 100 Kčs mesačne.

(3) Vymeriavací základ samostatne hospodáriacich osôb, ktoré vykonávajú samostatnú zárobkovú činnosť bez spolupracovníkov a preukážu, že ich ročný základ dane z príjmov obyvateľstva neprevyšuje 16 000 Kčs, je 600 Kčs mesačne; ak však ročný základ dane z príjmov obyvateľstva neprevyšuje 6000 Kčs alebo túto sumu neprevýšil pred určením dane paušálnou sumou, je vymeriavací základ 400 Kčs mesačne. Vymeriavací základ sa určí podľa ročného základu dane z príjmov obyvateľstva pripadajúceho na predchádzajúci rok. Daňovníkom, ktorým je daň z príjmov obyvateľstva určená paušálnou sumou, sa vymeriavací základ určí vo výške rozdielu medzi dosiahnutým príjmom a výdavkami vynaloženými na dosiahnutie tohto príjmu za predchádzajúci rok. Príslušný národný výbor v prípadoch sociálne odôvodnených môže vymeriavací základ znížiť, ak ide o zárobkovú činnosť vykonávanú bez spolupracovníkov a ak ročný základ dane z príjmov obyvateľstva neprekročil sumu 3600 Kčs. Vymeriavací základ sa môže znížiť, ak ročný základ dane nepresahuje 2400 Kčs, na 160 Kčs mesačne, a ak ročný základ dane presahuje 2400 Kčs, avšak ak nedosahuje sumu 3600 Kčs, na 240 Kčs mesačne.

(4) Za spolupracovníkov samostatne hospodáriacich osôb sa na účely vymeriavacieho základu považujú spolupracujúci členovia rodiny (§ 98 ods. 3).

(5) Za vymeriavací základ spolupracujúceho člena rodiny samostatne hospodáriacej osoby sa považuje suma, ktorá by patrila ako mzda pracovnej sile (pracovníkovi), ktorú spolupracujúci člen rodiny nahradzuje. Vymeriavací základ však nesmie byť vyšší ako vymeriavací základ samostatne hospodáriacej osoby.

(6) Poistné samostatne hospodáriacej osoby je 10 % jej vymeriavacieho základu a poistné spolupracujúceho člena rodiny 11 % jeho vymeriavacieho základu.

(7) Úpravou podľa predchádzajúcich odsekov nie je dotknuté použitie ustanovení § 67 a 68; v tomto prípade sa na posúdenie čiastočnej invalidity použijú ustanovenia § 108 ods. 6 obdobne.

TRETÍ DIEL
ODCHÝLKY PRE ÚČASTNÍKOV ODBOJA

§ 118
Úvodné ustanovenie

Pre dôchodkové poistenie jednotlivo hospodáriaceho roľníka (§ 98) a inej samostatne hospodáriacej osoby (§ 117), ktorí sú účastníkmi odboja, a pozostalých po ich platia obdobne ustanovenia zákona o skupinách účastníkov odboja, o invalidnom (čiastočnom invalidnom) dôchodku účastníka odboja, ak vznikla úplná (čiastočná) invalidita v súvislosti s odbojovou činnosťou, o najvyššej a najnižšej výmere starobného a invalidného dôchodku účastníka odboja, o najnižšej výmere vdovského dôchodku vdovy po účastníkovi odboja, a o opätovnom vzniku nároku týchto vdov na vdovský dôchodok (§ 57 ods. 1 zákona), o krátení jej vdovského dôchodku s príjmom zo zárobkovej činnosti, o výške sirotského dôchodku dieťaťa po účastníkovi odboja a o výške dôchodku rodičov účastníka odboja a o úprave dôchodku, ktorý je jediným zdrojom príjmu (§ 60a zákona); inak platia ustanovenia tejto časti vyhlášky s ďalej uvedenými odchýlkami.

§ 119
Vek potrebný pre nárok na starobný dôchodok

(1) Vek potrebný pre nárok na starobný dôchodok účastníka odboja I. a II. skupiny sa určí tak, že od veku 65 rokov sa odpočíta jeden rok za každý začatý rok odbojovej činnosti; potrebný vek však je najmenej 60 rokov, ak ide o účastníka odboja I. skupiny, a 62 rokov, ak ide o účastníka odboja II. skupiny.

(2) Vek potrebný pre nárok ba starobný dôchodok účastníka odboja III. skupiny, ktorý bol aspoň šesť mesiacov väznený z dôvodov fašistickej perzekúcie, 64 rokov.

§ 120
Zvýšenie starobného a invalidného dôchodku

Za každý začatý rok odbojovej činnosti sa dôchodok účastníka odboja zvyšuje

skupiny	mesačne o Kčs
I.	120
II. a III.	100
IV.	80

§ 121
Úprava výšky starobných, invalidných a vdovských dôchodkov priznaných podľa predpisov platných pred 1. januárom 1976

Ustanovenia zákona o najvyššej a najnižšej výmere starobného, invalidného (§ 56 zákona) a vdovského dôchodku (§ 57 zákona) platia aj pre dôchodky priznané podľa predpisov platných pred 1. januárom 1976. Zvýšenie dôchodku sa vykoná na žiadosť, najskôr však začínajúc splátkou dôchodku splatnou v januári 1976.

ŠTVRTÝ DIEL
ZABEZPEČENIE DÔCHODCOV NIEKTORÝMI ĎALŠÍMI DÁVKAMI

§ 122

Ustanovenia § 72 zákona a § 33 o zabezpečení dôchodcov niektorými ďalšími dávkami platia aj

pre dôchodcov, ktorým bol priznaný dôchodok podľa predpisov o dôchodkovom poistení jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných samostatne hospodáriacich osôb a pre ich rodinných príslušníkov (§ 33 ods. 3), včítane rozvedenej manželky (manžela) za podmienky uvedenej v § 33 ods. 4.

PIATY DIEL
ZABEZPEČENIE MATKY A DIEŤAŤA

§ 123
Podpora pri narodení dieťaťa

Podpora pri narodení dieťaťa vo výške 2000 Kčs patrí na každé dieťa narodené jednotlivo hospodáriacej roľníčke, inej samostatne hospodáriacej osobe alebo spolupracujúcej členke ich rodiny alebo rodinnej príslušníčke jednotlivo hospodáriaceho roľníka, inej samostatne hospodáriacej osoby alebo spolupracujúceho člena ich rodiny, ak pôrod nastal v dobe trvania dôchodkového poistenia alebo najneskôr do šiestich mesiacov po jeho skončení a poistné sa riadne platí. Manželke alebo družke zomretého jednotlivo hospodáriaceho roľníka alebo inej samostatne hospodáriacej osoby alebo spolupracujúceho člena ich rodiny patrí podpora pri narodení dieťaťa z poistenia zomretého aj vtedy, ak pôrod nastal do 300 dní od jeho úmrtia a poistné sa riadne platí.

§ 124
Prídavky na deti

(1) Prídavky na deti patria jednotlivo hospodáriacemu roľníkovi, inej samostatne hospodáriacej osobe alebo spolupracujúcemu členovi ich rodiny, ak má nezaopatrené deti a poistné sa riadne platí.

(2) Prídavky na deti mesačne sú

na 1 dieťa	180 Kčs
na 2 deti	610 Kčs
na 3 deti	1150 Kčs
na 4 deti	1640 Kčs

a zvyšujú sa na každé ďalšie dieťa o 330 Kčs mesačne.

(3) Ak ide o nezaopatrené dieťa, ktoré je podľa posudku orgánov sociálneho zabezpečenia invalidné a ktoré si vyžaduje stálu starostlivosť, poskytne sa k prídavkom na ne príplatok vo výške 500 Kčs mesačne; podmienkou pritom je, že dieťa nie je umiestnené v ústave pre takéto deti a že sa mu neposkytuje invalidný dôchodok.

(4) Jednotlivo hospodáriacemu roľníkovi, inej samostatne hospodáriacej osobe alebo spolupracujúcemu členovi ich rodiny povolanému na službu v ozbrojených silách na nezaopatrené deti patria prídavky na deti, ak bol dôchodkove poistený v čase nástupu služby alebo v čase, keď bol povolaný na výkon služby.

(5) Ustanovenia o nezaopatrených deťoch, o vylúčení nároku na prídavky na deti a o súbehu prídavkov na deti a ich výplate, obsiahnuté v predpisoch o zabezpečení matky a dieťaťa družstevných roľníkov, tu platia obdobne.

ŠIESTY DIEL
SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 125

Pokiaľ v tejto časti vyhlášky nie je určené inak, obdobne platia ustanovenia zákona o povinnostiach oprávnených osôb, o zmene dávky a jej vrátení, o obmedzení výplaty dávok, o výplate dávok inej osobe, o súbehu nárokov na dôchodky, o prechode nároku pri úmrtí oprávneného, o výplate dávok, o dohodách o zrážkach z dávok a o prechode nároku na ústav sociálnej starostlivosti, o premlčaní, o sociálnej starostlivosti, o organizácii a konaní a v odstraňovaní tvrdostí, ako aj ustanovenie § 146, § 156 ods. 1, 2 a 4 až 6, § 157, § 159 a § 161 ods. 1 zákona; ustanovenia ôsmej časti zákona však platia, len pokiaľ ide o zvýšenie sirotských dôchodkov.

ŠTVRTÁ ČASŤ
SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

PRVÝ DIEL
STAROSTLIVOSŤ O RODINU A DIEŤA

§ 126
Príspevok na výživu

K § 81 ods. 1 a § 172 ods. 1 písm. b) zákona

(1) Deťom, ktoré nemajú dostačujúci vlastný príjem alebo majetok a o ktoré nie je inak náležite postarané, najmä osobami, ktoré majú k nim vyživovaciu povinnosť, príslušné národné výbory poskytujú pravidelný príspevok na výživu až do sumy 400 Kčs mesačne, a ak je dieťa staršie ako 10 rokov, až do sumy 500 Kčs mesačne.

(2) Príspevok možno dieťaťu poskytovať až do skončenia povinnej školskej dochádzky. Po skončení povinnej školskej dochádzky možno príspevok poskytovať najdlhšie do dosiahnutia 26 rokov veku dieťaťa, ak dieťa

a) sa sústavne pripravuje na budúce povolanie predpísaným výcvikom alebo štúdiom, alebo

b) sa nemôže pripravovať na budúce povolanie alebo byť zamestnané pre chorobu, alebo

c) pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav je neschopné sa sústavne pripravovať na budúce povolanie alebo je schopné sa naň pripravovať len za mimoriadnych podmienok, alebo

d) pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav je neschopné vykonávať sústavné zamestnanie, alebo výkon takého zamestnania by vážne zhoršil jeho zdravotný stav.

(3) Ak dieťa, ktorému sa poskytuje príspevok, voči niekomu nárok na výživné určené súdnym rozhodnutím, tento nárok prechádza na štát, a to až do výšky poskytnutého príspevku. Úhradu poskytnutého príspevku vymáhajú príslušné národné výbory; ak sa výživné určené súdnym rozhodnutím riadne platí, táto úhrada sa nevyžaduje.

§ 127
Nezaopatrenosť dieťaťa

K § 81 ods. 2 zákona

Za nezaopatrené dieťa sa považuje dieťa vo veku do skončenia povinnej školskej dochádzky; potom obdobne platia ustanovenia § 40 ods. 3, 4 a 6 zákona.

DRUHÝ DIEL
STAROSTLIVOSŤ O OBČANOV SO ZMENENOU PRACOVNOU SCHOPNOSŤOU

§ 128
Občania so zmenenou pracovnou schopnosťou; ich evidencia

K § 83 a 88 zákona

(1) Občan má pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav (§ 19 ods. 1) podstatne obmedzenú možnosť pracovného uplatnenia, prípadne prípravy na pracovné uplatnenie, ak mu jeho zachované funkčné schopnosti umožňujú vykonávať len podstatné menší okruh zamestnaní [§ 9 ods. 2 písm. a) zákona] v porovnaní so zdravým pracujúcim.

(2) Za občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou sa vždy považujú občania, ktorí majú

a) podstatne obmedzenú možnosť pracovného uplatnenia, pretože
   1. sú úplne invalidní podľa ustanovenia § 25 ods. 3 písm. c) a d) zákona, alebo
   2. sú úplne invalidní podľa ustanovení § 25 ods. 3 písm. a) alebo § 40 ods. 3 písm. d) zákona, ale ich zachované funkčné schopnosti po potrebnej liečbe, prípadne po liečebnej rehabilitácii pripúšťajú vykonávať pracovnú rehabilitáciu, alebo
   3. sú požívateľmi čiastočného invalidného dôchodku alebo čiastočného dôchodku za výsluhu rokov, alebo
   4. boli uznaní za čiastočne invalidných, aj keď im nevznikol nárok na čiastočný invalidný dôchodok z iných dôvodov než pre nesplnené podmienky podstatného poklesu zárobku, alebo
   5. majú značne sťažené všeobecné životné podmienky, alebo
   6. môžu vykonávať sústavné zamestnanie len po osobitnej príprave na pracovné uplatnenie;
b) podstatne obmedzenú možnosť prípravy na pracovné uplatnenie, pretože
   1. sa môžu pripravovať len na podstatne obmedzený okruh povolaní, alebo
   2. môžu vykonávať po potrebnej príprave len podstatne obmedzený okruh zamestnaní, alebo
   3. sa môžu pripravovať na pracovné uplatnenie len v osobitných zariadeniach štátnej správy, alebo
   4. sú schopní sa pripravovať na budúce povolanie len za mimoriadnych podmienok [§ 40 ods. 3 písm. c) zákona].

(3) Na zabezpečenie riadnej starostlivosti o občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou národné výbory vedú osobitnú evidenciu o týchto občanoch s údajmi o ich pracovnom uplatnení v jednotlivých organizáciách svojho obvodu.

K § 84 zákona

§ 129
Pracovná rehabilitácia

(1) Pracovná rehabilitácia sa vykonáva najmä tým, že sa občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou

a) poskytujú odborné porady pri voľbe povolania alebo pri príprave na pracovné uplatnenie a informácie o voľných vhodných pracovných (učebných) miestach,

b) odporúčajú vhodné zamestnanie a zabezpečuje umiestnenie na vhodné pracovné miesta,

c) poskytuje príprava na pracovné uplatnenie a umožňuje získanie potrebnej kvalifikácie.

(2) Národné výbory zabezpečujú v spolupráci s organizáciami zúčastnenými na vykonávaní starostlivosti o občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou vypracovanie ročných plánov úloh potrebných na vykonávanie pracovnej rehabilitácie týchto občanov. V týchto plánoch treba sledovať najmä vyhľadávanie a utváranie ďalších pracovných príležitostí pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, rozširovanie výučbových odborov pre mladistvých občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, rozvoj výrobných družstiev invalidov a hospodárskych zariadení Zväzu invalidov v Slovenskej socialistickej republike a spolupráca zdravotníckych zariadení a zariadení sociálnej starostlivosti pri vykonávaní rehabilitácie.

§ 130
Príprava na pracovné uplatnenie

(1) Príprava na pracovné uplatnenie občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou sa vykonáva so zreteľom na ich zdravotný stav a v súlade s potrebami národného hospodárstva. príprava na pracovné uplatnenie zahŕňa prípravu na povolanie, včítane zaškolenia, a prípravu na prácu.

(2) Prípravou na povolanie, ktorá sa vykonáva podľa učebných plánov a osnov a ukončuje sa záverečnou učňovskou skúškou alebo inou záverečnou skúškou, sa získava úplná kvalifikácia.Pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorí nie sú schopní podrobiť sa dlhodobej príprave na povolanie, prípadne u ktorých tento spôsob prípravy nie je potrebný, je určené zaškoľovanie. Zaškoľovaním sa umožňuje získať vedomosti a zručnosti požadované pre jednotlivé povolanie príslušného kvalifikačného stupňa; spravidla sa ukončuje skúškou.

(3) Občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorí sa vracajú do zamestnania a pre dlhotrvajúcu pracovnú neschopnosť alebo v dôsledku vážnejšieho zdravotného postihnutia potrebujú osobitnú prípravu umožňujúcu postupné prispôsobenie sa na výkon práce sa poskytuje príprava na prácu.

(4) Príprava na pracovné uplatnenie sa vykonáva

a) v organizáciách výcvikom na pracoviskách, v kurzoch alebo vo výcvikových zariadeniach organizácií,

b) vo výcvikových kurzoch, strediskách alebo iných zariadeniach národných výborov,

c) v kurzoch spoločenských alebo iných organizácií,

d) štúdiom.

§ 131
Úhrada nákladov pri príprave na pracovné uplatnenie

(1) Organizácia, ktorá vykonáva prípravu na pracovné uplatnenie podľa § 130 ods. 4 písm. a) a c), uhrádza náklady spojené s prípravou vlastných pracovníkov. Ak organizácia poskytne prípravu na pracovné uplatnenie pracujúcim inej organizácie, uhradí náklady spojené s ich prípravou táto organizácia. Ak organizácia poskytne prípravu na pracovné uplatnenie občanom, ktorí nie sú v pracovnom (učebnom) pomere, uhradí náklady (kurzovné) národný výbor, ktorý ich vyslal na túto prípravu.

(2) Úhradu nákladov pri príprave na pracovné uplatnenie podľa § 130 ods. 4 písm. b), ako aj náklady na zriadenie a prevádzku výcvikových stredísk a zariadení, uhrádza národný výbor, ktorý organizuje prípravu na pracovné uplatnenie alebo ktorý má v prevádzke výcvikové stredisko, prípadne zariadenie.

(3) Ak sa vykonáva príprava na pracovné uplatnenie podľa § 130 ods. 4 písm. d), uhradí náklady

(školné, kurzovné) národný výbor, ktorý občanov vyslal na túto prípravu.

(4) Ak sa príprava vykonáva v liečebnom zariadení zdravotníckej správy, znáša náklady národný výbor, ktorý prípravu organizuje, spolu s liečebným zariadením.

(5) Náklady podľa predchádzajúcich odsekov sa neuhradzujú občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou, ak si zvyšuje kvalifikáciu pri výkone svojho pravidelného zamestnania.

§ 132
Pracovné uplatnenie

K § 85 a 87 zákona

(1) Výber vhodných pracovných miest pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou vykonáva kvalifikovaný pracovník poverený organizáciou so závodným obvodným lekárom, prípadne s územným obvodným lekárom alebo s iným lekárom určeným riaditeľom okresného ústavu národného zdravia za účasti funkcionára základnej organizácie Revolučného odborového hnutia, prípadne obdobného orgánu členov výrobného družstva, a ak ide o jednotné roľnícke družstvo, za účasti člena sociálnej komisie tohto družstva; zástupca národného výboru sa vždy môže zúčastniť na tomto výbere.

(2) Plánom zamestnanosti občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou príslušný národný výbor určí organizácii, koľko občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou je povinná zamestnávať na vhodných pracovných miestach; pritom prihliada na potreby národného hospodárstva a na miestne podmienky. Ústredným orgánom, národným výborom, súdom, prokuratúram, rozpočtovým organizáciám federálnych ministerstiev národnej obrany a vnútra, ministerstiev vnútra a spravodlivosti republík a spoločenským organizáciám sa plán zamestnanosti občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou neurčuje.

(3) Technickými a organizačnými opatreniami zabezpečujú organizácie na svoj náklad najmä potrebnú úpravu pracovných podmienok (napr. zamestnávanie na skrátený pracovný čas), úpravu pracovísk, zriadenie chránených dielní (pracovísk), prípravu na pracovné uplatnenie občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou a zvyšovanie kvalifikácie týchto občanov pri výkone ich pravidelného zamestnania.

(4) Národné výbory v spolupráci s orgánmi výrobného družstevníctva dbajú, aby zloženie členskej základne v družstvách invalidov zodpovedalo vzorovým stanovám; v spolupráci s orgánmi zväzov invalidov dbajú, aby v ich hospodárskych zariadeniach boli prevažne zamestnávaní občania so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažším zdravotným postihnutím (§ 88 zákona) a aby iní pracujúci boli v týchto zariadeniach zamestnávaní, len pokiaľ je to na prevádzku nevyhnutne potrebné.

§ 133
Zabezpečenie pracovného pomeru

K § 86 zákona

(1) Pri rozhodovaní o návrhu organizácie na udelenie predchádzajúceho súhlasu na rozviazanie pracovného pomeru výpoveďou s občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou okresný národný výbor[44]) prihliada najmä,

a) či možno pracujúceho previesť na iné vhodné pracovné miesto v organizácii, a to prípadne po predchádzajúcej príprave na pracovné uplatnenie,

b) či možno pracujúcemu zaobstarať vhodné zamestnanie v inej organizácii,

c) na sociálne pomery pracujúceho.

Národný výbor môže organizácii uložiť, aby vykonala vhodné opatrenia, ktoré umožnia zotrvanie občana so zmenenou pracovnou schopnosťou v pracovnom pomere.

(2) Organizácia je povinná predbežne oznámiť národnému výboru, kedy sa má skončiť pracovný pomer s občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou iným spôsobom ako výpoveďou danou organizáciou, a oznámiť dôvody.

(3) Organizácia, v ktorej je vhodné miesto (§ 132), smie odmietnuť dohodnutie pracovného pomeru občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorého jej odporučil národný výbor, len vtedy, ak

a) občan nemá odbornú spôsobilosť vyžadovanú povahou pracovného miesta a organizácia mu nemôže poskytnúť prípravu na pracovné uplatnenie, alebo

b) nespĺňa ostatné podmienky vyžadované povahou práce a pracovisko, alebo

c) jeho prijatie by bolo v rozpore so všeobecnými predpismi o vzniku pracovného pomeru.

(4) Organizácie je povinná oznámiť národnému výboru dôvody, pre ktoré sa odmietla dohodnúť o pracovnom pomere s občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorý jej bol odporučený na prijatie. Ak národný výbor nesúhlasí s dôvodmi odmietnutia, rozhodne o povinnosti organizácie prijať občana so zmenenou pracovnou schopnosťou do zamestnania.[45])

§ 134
Starostlivosť o mladistvých

K § 87 zákona

(1) Organizácie sú povinné prijímať na miesta vyhradené pre mladistvých občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou prednostne týchto mladistvých. Školy prednostne prijímajú mladistvých občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorých odporučil národný výbor na štúdium, ak mladiství spĺňajú aj ostatné podmienky na prijatie na štúdium.

(2) Mladistvým občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou sa počas prípravy na pracovné uplatnenie vo výcvikových strediskách alebo zariadeniach národných výborov poskytuje stravovanie, prípadne bývanie bezplatne.

§ 135
Chránené dielne

K § 88 a § 90 ods. 1 písm. g) zákona

(1) Chránené dielne (chránené pracoviská) sú určené predovšetkým na pracovné uplatnenie občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažším zdravotným postihnutím (§ 88 zákona). V chránených dielňach môžu pracovať aj

a) občania, ktorým sa poskytuje príprava na prácu (§ 130 ods. 3),

b) občania so zmenenou pracovnou schopnosťou,

c) pracujúci, ktorí pre ohrozenie zdravia nie sú dočasne spôsobilí vykonávať doterajšie zamestnanie,

pokiaľ pre občanov (pracujúcich) uvedených pod písm. b) a c) organizácia nemá iné vhodné pracovné uplatnenie.

Ostatní pracujúci môžu vykonávať v chránených dielňach (pracoviskách) len také práce, ktoré nemôžu zabezpečiť občania so zmenenou pracovnou schopnosťou.

(2) V chránených dielňach (chránených pracoviskách) sa výrobný program a pracovné

podmienky prispôsobujú zdravotnému stavu pracujúcich. Chránené dielne zriaďujú predovšetkým hospodárske organizácie; môžu ich však zriaďovať aj národné výbory.

Hmotné zabezpečenie

K § 89 zákona

§ 136
Príspevok pred umiestnením do zamestnania

(1) Občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorý nie je zamestnaný a ktorému nie je možné zabezpečiť vhodné pracovné miesto alebo prípravu na pracovné uplatnenie, za podmienok ďalej uvedených patrí príspevok pred umiestnením do zamestnania.

(2) Občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorý v posledných 12 kalendárnych mesiacoch pred podaním žiadosti o umiestnenie skončil povinnú školskú dochádzku, bol zamestnaný alebo sa pripravoval na pracovné uplatnenie, požíval alebo požíva invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok alebo čiastočný dôchodok za výsluhu rokov a je

a) starší ako 18 rokov, patrí príspevok vo výške 60 % z priemerného mesačného zárobku, a ak sa pripravoval na pracovné uplatnenie podľa § 137 ods. 2, najmenej však 800 Kčs a najviac 1500 Kčs mesačne; priemerný mesačný zárobok sa zisťuje z hrubých zárobkov za posledných 6 alebo, ak je to pre občana výhodnejšie, 12 kalendárnych mesiacov pred dňom podania žiadosti o umiestnenie, a to spôsobom určeným pre výpočet priemerného mesačného zárobku na účely dôchodkového zabezpečenia, pričom priemerný mesačný zárobok sa neobmedzí podľa § 14 ods. 5 zákona. Ak ide o požívateľa invalidného (čiastočného invalidného) dôchodku alebo čiastočného dôchodku za výsluhu rokov, je týmto priemerným mesačným zárobkom priemerný mesačný zárobok, z ktorého sa vymeral dôchodok, ale neobmedzený podľa § 14 ods. 5 zákona, ak je to výhodnejšie ako priemerný mesačný zárobok zistený podľa predchádzajúcej vety;
b) vo veku do 18 rokov, patrí príspevok v sume 300 Kčs mesačne, ak na tohto občana nepatria prídavky na deti (výchovné).

(3) Ak je občan so zmenenou pracovnou schopnosťou požívateľom iného dôchodku ako dôchodkov uvedených v odseku 8 alebo ak má iný zdroj príjmu, príspevok sa znižuje o výšku dôchodku, prípadne iného príjmu; ak je však požívateľom sirotského dôchodku, príspevok sa neznižuje.

(4) K príspevku pred umiestnením do zamestnania patrí zvýšenie za manželku, ktorá žije s oprávneným v spoločnej domácnosti a z vážnych dôvodov nemôže byť zárobkove činná alebo nemá vlastný hrubý príjem vyšší ako 690 Kčs mesačne, a na nezaopatrené deti občana so zmenenou pracovnou schopnosťou alebo jeho manželky (aj osvojené alebo prevzaté do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov), na ktoré nepatria prídavky na deti (výchovné) alebo ktorým nepatrí invalidný dôchodok. Zvýšenie na manželku sa poskytuje v sume 400 Kčs mesačne; táto suma sa znižuje o sumu, o ktorú úhrn príspevku a hrubého príjmu manželky prevyšuje sumu 690 Kčs mesačne. Zvýšenie na deti sa poskytuje v sume zodpovedajúcej výške prídavkov na deti do skončenia povinnej školskej dochádzky, potom za obdobných podmienok, aké sú určené v § 40 ods. 3 a 4 zákona.

(5) Ak to odôvodňujú sociálne pomery rodiny oprávneného, môže sa poskytnúť k príspevku pred umiestnením do zamestnania zvýšenie až do sumy 300 Kčs mesačne aj na každého ďalšieho rodinného príslušníka žijúceho s oprávneným v spoločnej domácnosti. Za ďalších rodinných príslušníkov sa považujú vnukovia a súrodenci za podmienok ustanovených v § 40 ods. 3 a 4 zákona a osoby uvedené v § 27 ods. 3 písm. d) až f).

(6) Občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorý nespĺňa podmienky určené v odseku 2 a žiada o umiestnenie, môže sa s prihliadnutím na jeho sociálne pomery priznať príspevok pred

umiestnením do zamestnania až do výšky 400 Kčs mesačne, prípadne so zvýšením na deti podľa predchádzajúceho odseku.

(7) Ak sa stane žiadateľ o umiestnenie, ktorému nepatrí nemocenské, práce neschopným, počas pracovnej neschopnosti sa mu vypláca príspevok najdlhšie po čas 60 pracovných dní v kalendárnom roku.

(8) Príspevok nepatrí občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorý poberá starobný dôchodok, dôchodok za výsluhu rokov alebo peňažné dávky nemocenského poistenia nahrádzajúce mzdu alebo ktorý si zavinil stratu posledného zamestnania (predčasne ukončenej prípravy na pracovné uplatnenie), sám bez vážneho dôvodu rozviazal pracovný pomer alebo odmietol nastúpiť na pracovné uplatnenie odporúčané národným výborom.

(9) Ak ide o občana so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorý bol uvoľnený v súvislosti s vykonávaním štrukturálnych zmien v národnom hospodárstve, s likvidáciou neefektívnych prevádzok, so znižovaním správneho a riadiaceho aparátu a s inými racionalizačnými a organizačnými opatreniami a v dôsledku uplatnenia zákazu niektorých prác a pracovísk pre ženy,[46]) patrí mu príspevok pred nástupom do nového zamestnania podľa osobitných predpisov,[47]) ak je vyšší ako príspevok pred umiestnením podľa predchádzajúcich odsekov.

(10) O priznaní príspevku rozhoduje na žiadosť príslušný národný výbor. Príspevok sa poskytuje odo dňa, keď občan požiadal na príslušnom národnom výbore o umiestnenie alebo o príprave na pracovné uplatnenie, ak sa mu do 15 dní odo dňa podania tejto žiadosti nezabezpečilo vhodné pracovné miesto alebo príprava na pracovné uplatnenie. Príspevok sa poskytuje do dňa nástupu do zamestnania alebo prípravy na pracovné uplatnenie; vypláca sa v mesačných splátkach pozadu.

§ 137
Príspevok počas prípravy na pracovné uplatnenie

(1) Príspevok počas prípravy na pracovné uplatnenie patrí občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorý sa pripravuje na pracovné uplatnenie (§ 130) podľa odporúčania správnej komisie národného výboru a počas prípravy nepoberá mzdu (náhradu mzdy, závodné štipendium) alebo dávky nemocenského poistenia (zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa) nahrádzajúce mzdu (pracovnú odmenu).

(2) Občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou staršiemu jako 18 rokov, ktorý sa pripravuje na povolanie (včítane zaškolenia) patrí príspevok vo výške mzdovej tarify určenej podľa mzdových predpisov na odmeňovanie práce, pre ktorú sa pripravuje, a ak je mzdová tarifa určená rozpätím, až do stredu rozpätia. Ak tento občan poberá dôchodok, znižuje sa príspevok o sumu, o ktorú súčet príspevku a vyplácaného dôchodku (úhrnu dôchodkov) prevyšuje priemerný mesačný zárobok, z ktorého je dôchodok vymeraný. Ak sa dôchodok nevymeral z priemerného mesačného zárobku alebo ak je to pre dôchodcu výhodnejšie ako úprava príspevku podľa predchádzajúcej vety, príspevok sa znižuje o tento dôchodok (úhrn dôchodkov); ak tento občan dostáva odmenu za vykonávanú počas prípravy, príspevok sa znižuje aj o túto odmenu. Príspevok sa neznižuje o sirotský dôchodok.

(3) Občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou staršiemu jako 18 rokov, ktorý sa zúčastňuje na príprave na prácu (§ 130 ods. 3), patrí príspevok vo výške príspevku pred umiestnením zvýšený o 200 Kčs. Ak tento občan poberá dôchodok alebo odmenu za prácu vykonávanú počas prípravy, príspevok sa znižuje o výšku vyplácaného dôchodku (úhrnu dôchodkov), prípadne o výšku odmeny. Príspevok po znížení nesmie byť menší ako 200 Kčs mesačne. Príspevok sa neznižuje o sirotský dôchodok.

(4) Občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou vo veku do 18 rokov patrí príspevok v sume 300 Kčs mesačne, ak na tohto občana nepatria prídavky na deti (výchovné).

(5) Ak občan so zmenenou pracovnou schopnosťou starší ako 18 rokov je pri príprave na pracovné uplatnenie bezplatne ubytovaný a stravovaný alebo len bezplatne stravovaný, patrí mu príspevok vo výške 300 Kčs mesačne. Občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou , ktorý požíva dôchodok alebo na ktorého patria prídavky na deti (výchovné), a občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou vo veku do 18 rokov, ktorý sa pripravuje na pracovné uplatnenie podľa § 130 ods. 4 písm. b), patrí príspevok vo výške 100 Kčs mesačne.

(6) O zvýšení príspevku na manželku a na každého ďalšieho rodinného príslušníka platí § 136 ods. 4 a 5. Toto zvýšenie príspevku patrí aj vtedy, ak oprávnený poberá v čase prípravy nemocenské.

(7) Príspevok počas prípravy na pracovné uplatnenie môže národný výbor zvýšiť až o 10 %, a ak ide o príspevok poskytovaný podľa odseku 5 občanom starším ako 18 rokov, až o 50 Kčs mesačne, ak občan dosahuje v tejto príprave výsledky hodné uznania. Ak neplní účastník prípravy na pracovné uplatnenie povinnosti, ktoré má uložené, môže sa príspevok znížiť, prípadne jeho výplata zastaviť.

(8) Počas práceneschopnosti alebo počas karantény sa vypláca príspevok občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou starším ako 18 rokov najdlhšie 60 pracovných dní v kalendárnom roku a občanom mladším ako 18 rokov sa vypláca najdlhšie po dobu, po ktorú by sa poskytovalo nemocenské;[78]) ak občan dovŕši 18 rokov veku počas práceneschopnosti, výška príspevku sa do skončenia práceneschopnosti nemení.

(9) O priznaní príspevku rozhoduje na žiadosť príslušný národný výbor. Príspevok sa poskytuje odo dňa, keď občan so zmenenou pracovnou schopnosťou nastúpil prípravu na pracovné uplatnenie, do dňa skončenia prípravy; vypláca sa v mesačných splátkach pozadu.

§ 138
Náhrada nevyhnutných výdavkov

Občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou sa pri príprave na pracovné uplatnenie bezplatne poskytujú nevyhnutné školské potreby a učebnice a ochranné pracovné prostriedky. Ďalej sa im poskytuje najmä

a) úhrada výbavy potrebnej na vykonávanie prípravy na pracovné uplatnenie až do výšky 400 Kčs,

b) cestovné a stravné podľa potreby aj nocľažné za cestu z bydliska do miesta prípravy na pracovné uplatnenie a späť pri prijímacom konaní, začatí a ukončení prípravy; v odôvodnených prípadoch možno uhradiť náklady za ďalšie cesty na návštevu rodiny a späť. Náhrada týchto výdavkov sa poskytuje podľa všeobecných predpisov o náhrade cestovných výdavkov.[48])

§ 139
Povinnosti organizácií

K § 90 zákona

(1) Organizácie dopĺňajú stav svojich kvalifikovaných pracovníkov prednostne občanmi so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorým poskytli prípravu na pracovné uplatnenie.

(2) Organizácie prednostne zadávajú domácku a príležitostnú prácu občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou.

(3) Organizácia je povinná do troch dní ohlásiť príslušnému národnému výboru dojednanie a skončenie pracovného (učebného) pomeru s občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou; v tej istej lehote je povinná ohlásiť uvoľnené miesta uvedené v zozname vhodných pracovných miest pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou a do ôsmich dní odo dňa doručenia

ohlásenia národnému výboru tieto miesta nesmie obsadiť bez súhlasu príslušného národného výboru.

(4) Evidencia, ktorú vedú organizácie o svojich pracujúcich, ktorí sú občanmi so zmenenou pracovnou schopnosťou, obsahuje najmä osobné údaje, bydlisko, označenie rozhodnutia, podľa ktorého sa pracujúci považuje za občana so zmenenou pracovnou schopnosťou, a údaje o pôvodnej kvalifikácii, o poskytnutej príprave na pracovné uplatnenie a o druhu vykonávanej práce s označením pracoviska, prípadne o druhu dôchodku, ktorý pracujúci poberá.

TRETÍ DIEL
PRÍSPEVOK NA ÚHRADU NÁKLADOV ÚSTAVNEJ STAROSTLIVOSTI

K § 102 zákona

§ 140
Príspevok v ústavoch pre mládež

(1) Príspevok v ústavoch pre mládež na úhradu nákladov ústavnej starostlivosti upravujú osobitné predpisy.[49])

(2) Ak je v ústavoch pre mládež umiestnený občan starší jako 18 rokov poberajúci invalidný dôchodok, určí sa výška príspevku na úhradu nákladov ústavnej starostlivosti v rozsahu, ako keby bol umiestnený v ústave pre dospelých občanov (§ 141 a nasl.).

§ 141
Príspevok v ústavoch pre dospelých občanov

(1) Príspevok v ústavoch pre dospelých občanov telesne, zmyslove alebo mentálne postihnutých a v domovoch dôchodcov sa určí až do výšky prevádzkových výdavkov pripadajúcich v priemere na jedného obyvateľa. Najvyššiu sumu príspevku, prípadne príspevku v odlišnej výške podľa spôsobu ubytovania a vybavenosti ústavu určí Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí so zreteľom na prevádzkové výdavky všetkých týchto ústavov za kalendárny rok pripadajúce v priemere na jeden ubytovací deň. Z dôchodku alebo z iného pravidelného príjmu obyvateľovi ústavu musí zostať aspoň 190 Kčs mesačne.

(2) Ak sa poskytuje ústavné zaopatrenie manželom, za základ na určenie príspevku každého z nich sa berie jedna polovica úhrnu ich dôchodkov (príjmov); ak dôchodok (príjem) má len jeden z manželov, polovica jeho dôchodku (príjmu).

(3) Na určenie výšky príspevku sa do príjmu nezahŕňajú

a) sumy poskytované osobám, ktoré je obyvateľ ústavu povinný vyživovať,

b) odmeny za práce vykonávané pri prevádzke ústavu alebo jeho pomocného hospodárstva,

c) odmeny za iné práce vykonávané so súhlasom vedúceho ústavu neprevyšujúceho 100 Kčs mesačne; z vyšších odmien sa nezahŕňa polovica čistej odmeny prevyšujúca 100 Kčs mesačne.

(4) Národný výbor v odôvodnených prípadoch neprihliada při určení výšky príspevku na pracovné odmeny nevidomých alebo občanov mimoriadne ťažko postihnutých na zdraví a na odmeny za práce v poľnohospodárstve, ak sú organizované ústavom.

§ 142
Príspevok pri pobyte občanov mimo ústavu

(1) Ak sa obyvateľ ústavu pre dospelých občanov telesne, zmyslove alebo mentálne postihnutých alebo obyvateľ domova dôchodcov prechodne zdržiava so súhlasom vedúceho mimo ústavu, platí

sa príspevok najviac 5 Kčs denne.

(2) Ak je obyvateľ ústavu pre dospelých občanov telesne, zmyslovo alebo mentálne postihnutých alebo obyvateľ domova dôchodcov v bezplatnom zaopatrení lekárskeho zariadenia, platí sa po čas, po ktorý sa dôchodok vypláca v úplnej výške (§ 63 ods. 2 a 3 zákona), určený príspevok, najviac však 10 Kčs denne.

(3) V prípadoch uvedených v predchádzajúcich odsekoch sa nepovažuje platenie doplatku od občanov, ktorí majú voči obyvateľovi ústavu vyživovaciu povinnosť (§ 102 ods. 2 zákona).

§ 143
Úhrada v domovoch - penziónoch

Úhrada za ubytovanie a základnú starostlivosť poskytovanú v domovoch - penziónoch, ktoré sú buď samostatným zariadením ústavnej sociálnej starostlivosti alebo súčasťou domova dôchodcov, sa určí podľa rozsahu obytnej jednotky, jej základného prevádzkového zariadenia a vybavenia, podľa ostatných nákladov spojených s ubytovaním a rozsahu základnej starostlivosti, ktorá sa poskytuje všetkým obyvateľom domova - penziónu. Základné sadzby a postup pre výpočet tejto úhrady určí Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí.

§ 144
Spôsob platenia príspevku

(1) Príspevok sa platí mesačne vopred, a to v deň nástupu do ústavu za čas do konca kalendárneho mesiaca a za ďalšie mesiace v deň určený národným výborom, ktorý príspevok vymeriava. Dôchodcovia príspevok platia v deň nástupu do ústavu za čas do dňa budúcej výplaty dôchodku a naďalej vždy v deň výplaty dôchodku; príspevok sa zráža z dôchodku (§ 70 ods. 2 zákona).

(2) Za obdobie kratšie ako jeden mesiac sa príspevok platí podľa dní; denný príspevok je tridsatina mesačného príspevku. Ak obyvateľ ústavu zomrie počas obdobia, na ktoré sa príspevok vopred zaplatil. čas príspevku zaplateného obyvateľom ústavu sa nevracia.

(3) Príspevok sa zaokrúhľuje na celé koruny dole.

§ 145
Vreckové

Obyvateľom ústavu pre dospelých občanov telesne, zmyslove alebo mentálne postihnutých a obyvateľov domovov dôchodcov, ktorí nemajú prostriedky na úhradu drobných osobných potrieb, sa poskytuje vreckové vo výške 190 Kčs mesačne.

PIATA ČASŤ
ÚHRADA NÁKLADOV SOCIÁLNEHO ZABEZPEČENIA ČLENOV JEDNOTNÝCH ROĽNÍCKYCH DRUŽSTIEV

Výpočet príspevku na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia a spôsob jeho odvádzania

K § 101 zákona

§ 145a

(1) Príspevok na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia za jednotlivého člena vypočíta jednotné roľnícke družstvo v závislosti od výšky ročných príjmov člena podľa tabuľky

uvedenej v prílohe č. 2 vyhlášky, a to po vyúčtovaní odmien za prácu za celý kalendárny rok najneskôr do 31. januára nasledujúceho roka.

(2) Do ročných príjmov člena jednotného roľníckeho družstva sa zahŕňajú všetky príjmy z pracovnej činnosti uvedené v § 14 ods. 1 písm. c) č. 1 až 5.

§ 145b

(1) Jednotné roľnícke družstvo odvádza v kalendárnom roku úhrn príspevkov za jednotlivých členov mesačne formou preddavku vo výške jednej dvanástiny úhrnu príspevkov za členov vypočítaných za predchádzajúci kalendárny rok. Preddavok takto určený je splatný vždy pri vyberaní peňažných prostriedkov na výplatu odmien za prácu od príslušnej pobočky Štátnej banky československej za výplatné obdobie.

(2) Z preddavku na úhrn príspevkov vypočítaného podľa predchádzajúceho odseku, prípadne zvýšeného o náhrady preplatených dávok z predchádzajúcich výplatných období odpočíta jednotné roľnícke družstvo úhrn peňažných dávok zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa vyplatených zo štátnych prostriedkov za uplynulé obdobie. Na zostávajúcu sumu preddavku včítane náhrad preplatených dávok vydá jednotné roľnícke družstvo príkaz na prevod zo svojho účtu v príslušnej pobočke Štátnej banky československej na príjmový účet príslušného národného výboru. Ak je úhrn výplat peňažných dávok zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa za uplynulé výplatné obdobie vyšší ako preddavok vypočítaný podľa predchádzajúceho odseku, požiada jednotné roľnícke družstvo príslušný národný výbor o úhradu rozdielu; národný výbor vydá príkaz na prevod zo svojho výdavkového účtu na účet jednotného roľníckeho družstva v príslušnej pobočke Štátnej banky československej do 8 dní odo dňa predloženia žiadosti jednotného roľníckeho družstva.

(3) Jednotné roľnícke družstvo je povinné vyhotoviť vyúčtovanie preddavku na úhrn príspevkov a výplat peňažných dávok zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa za uplynulé výplatné obdobie a predložiť ho príslušnej pobočke Štátnej banky československej spolu s príkazom na prevod preddavku na úhrn príspevkov včítane náhrad preplatených dávok.

(4) Jednotné roľnícke družstvo nie je oprávnené čerpať prostriedky na výplatu odmien za prácu členov, ak príslušnej pobočke Štátnej banky československej nepredložilo vyúčtovanie preddavkov na úhrn príspevkov a výplat peňažných dávok zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa a príkaz na prevod na úhradu preddavku na úhrn príspevkov v prospech príjmového účtu príslušného národného výboru alebo doklad o tom, že požiadalo príslušný národný výbor o úhradu rozdielu.

(5) Pri nedostatku prostriedkov na účte jednotného roľníckeho družstva na úhradu všetkých splatných záväzkov má preddavok (vyúčtovanie preddavkov) na úhrn príspevkov prednostné poradie a jednotné roľnícke družstvo je povinné označiť príkaz na prevod na úhradu preddavku (vyúčtovanie preddavkov) na úhrn príspevkov znakom (doložkou) určujúcim toto prednostné poradie.

§ 145c

Jednotné roľnícke družstvo vykoná vyúčtovanie preddavkov na úhrn príspevkov odvedených za uplynulý kalendárny rok najneskôr pri výbere peňažných prostriedkov na výplatu odmien za prácu vo februári nasledujúceho roka.

ŠIESTA ČASŤ
ORGANIZÁCIA A KONANIE

PRVÝ DIEL
SÚČINNOSŤ ORGANIZÁCIÍ V KONANÍ O DÁVKY (SLUŽBY) OPRAVNÉ KONANIE

§ 146
Sociálne komisie jednotných roľníckych družstiev

K § 108 zákona

(1) Sociálna komisia jednotného roľníckeho družstva

a) podáva v konaní o dávkach dôchodkového zabezpečenia príslušnému národnému výboru návrh na zápočet doby pracovnej činnosti uvedenej v § 1 ods. 1 písm. a) a b) a na zápočet kalendárneho roka, v ktorom člen jednotného roľníckeho družstva pred 1. januárom 1976 neodpracoval určený počet pracovných dní,

b) vyjadruje sa k žiadostiam o dávky a služby a o kúpeľnú starostlivosť, o ktorých rozhodujú orgány sociálneho zabezpečenia národných výborov alebo príslušný orgán dôchodkového zabezpečenia republiky,

c) pomáha vytvárať predpoklady na najširšie a trvalé pracovné uplatnenie členov jednotných roľníckych družstiev so zmenenou pracovnou schopnosťou.

(2) Jednotné roľnícke družstvá obstarávajú na vlastný náklad administratívne práce potrebné na vykonávanie sociálneho zabezpečenia.

Podávanie žiadostí o dávku (službu)

K § 110 zákona

§ 147

Ak je pracujúci v čase podania žiadosti práceneschopný a býva v inom okrese, v akom je sídlo organizácie, alebo ak býva pozostalý po pracujúcom v inom okrese, v akom je sídlo organizácie, v ktorej bol pracujúci zamestnaný, žiadosť o dôchodok sa môže podať na príslušnom národnom výbore bydliska žiadateľa.

§ 148

(1) Organizácia je povinná poskytnúť odborovému orgánu, a ak ide o jednotné roľnícke družstvo, sociálnej komisii, všetku pomoc; najmä spisuje žiadosť o dôchodok a zabezpečuje, aby žiadosť bola doložená potrebnými dokladmi a včas zaslaná príslušnému národnému výboru bydliska žiadateľa. Na spisovanie žiadosti o dôchodok je organizácia povinná určiť svojho pracovníka.

(2) Orgán sociálneho zabezpečenia informuje odborový, prípadne družstevný orgán, ak o to žiada, o priebehu konania a zašle tomuto orgánu na vedomie odpis rozhodnutia.

§ 149

Za deň uplatnenia nároku na dôchodok sa považuje deň, keď sa pracujúci (pozostalý po pracujúcom) prvýkrát obrátil na príslušný orgán (§ 110 zákona) so žiadosťou o dôchodok. Deň uplatnenia nároku sa v žiadosti musí vyznačiť. Príslušný orgán nesmie odmietnuť spísanie žiadosti o dôchodok, a to aj keď sa domnieva, že občan nespĺňa podmienky určené pre nárok na dôchodok alebo ak nie je žiadosť občana doložená potrebnými dokladmi.

§ 150
Postup pri prechode z dočasnej práceneschopnosti do úplnej (čiastočnej) invalidity

K § 25, 107 a 132 zákona

(1) Ak bol pracujúci práceneschopný pre chorobu alebo úraz po dobu aspoň troch mesiacov, ktorému patrí nemocenské, nepožiadal o invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok, z podnetu lekárskej poradnej komisie (lekárskej komisie) začne príslušná správna komisia národného výboru konanie o úplnej (čiastočnej) invalidite pracujúceho.[50])

(2) Konanie podľa predchádzajúceho odseku sa vykoná aj vtedy, ak pracujúci síce už podal žiadosť o invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok, tejto žiadosti sa však nevyhovelo z iných dôvodov než preto, že pracujúci nie je ani čiastočne invalidný.

(3) Pokiaľ ide o vojakov z povolania, príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a príslušníkov zborov nápravnej výchovy, konanie o prechode z neschopnosti na službu do úplnej (čiastočnej) invalidity upravujú predpisy vydané v odbore pôsobnosti federálnych ministerstiev národnej obrany a vnútra.[51])

Povinnosti organizácie viesť záznamy a podávať hlásenia na účely sociálneho zabezpečenia

K § 111 zákona

§ 151

Povinnosti viesť záznamy a podávať hlásenia na účely sociálneho zabezpečenia má

a) u pracovníkov v pracovnom pomere organizácia, v ktorej je pracujúci zamestnaný;

b) u členov jednotných roľníckych družstiev a u členov výrobných družstiev ich družstvo;

c) u pracujúcich poverených činnosťou v zahraničí (§ 48 a nasl.) organizácia v Československej socialistickej republike, s ktorou je pracovník v pracovnom pomere, prípadne organizácia, ktorá prevzala povinnosti vyplývajúce z predpisov o dôchodkovom zabezpečení alebo ktorej sa ich plnenie uložilo rozhodnutím príslušného ústredného orgánu; to platí, aj pokiaľ ide o expertov činných v zahraničí (§ 50 a nasl.);

d) u domáckych pracovníkov organizácia, pre ktorú domácky robotník vykonáva dohodnutú prácu;

e) u učňov organizácia, ktorá sa s učňom dohodla o učebnom pomere; ak výchovu učňa zabezpečuje iná organizácia,[52]) je táto organizácia povinná oznámiť všetky potrebné údaje organizácii, s ktorou je učeň v učebnom pomere;

f) u brigádnikov organizácia, pre ktorú brigádnik pracuje;

g) u poslancov zákonodarných zborov (§ 53) zákonodarný zbor, o poslanca ktorého ide, a u poslancov národného výboru (§ 54 a nasl.) národný výbor, ktorý obstaráva osobné veci pracovníkov národného výboru, o poslanca ktorého ide;

h) u advokátov krajské (mestské) združenie advokátov, prípadne príslušné Ústredie advokácie, pokiaľ ide o jeho funkcionárov;

ch) u študujúcich na školách poskytujúcich stredné, vyššie a vysokoškolské vzdelanie škola, na ktorej sa študenti vzdelávajú, a to v rozsahu a spôsobom určeným v § 154 ods. 4 a § 155 ods. 2. V čase, keď študujúci, s výnimkou účastníkov štúdia popri zamestnaní, sú zamestnaní (pracovne činní) v organizácii, vedie záznamy táto organizácia a na výzvu ich oznamuje orgánu dôchodkového zabezpečenia až v prípadnom konaní o dávku dôchodkového zabezpečenia; to platí tiež, ak študujúci pracuje v organizácii podľa učebných plánov a osnov.

i) u vedeckých a umeleckých ašpirantov orgány, ktoré inak obstarávajú veci nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia svojich pracovníkov a študentov; u vedeckých a umeleckých ašpirantov vysielaných na štúdium do cudziny ministerstva školstva republík

alebo nimi poverené organizácie;

j) u vedeckých pracovníkov, spisovateľov, hudobných skladateľov, výtvarných umelcov, architektov, novinárov, výkonných umelcov a artistov príslušný národný výbor bydliska týchto občanov;

k) u dobrovoľných pracovníkov opatrovateľskej služby národný výbor, prípadne jeho zariadenie, ktoré opatrovateľovi vypláca odmenu za výkon opatrovateľskej služby;

l) u pracujúcich činných na základe dohody o pracovnej činnosti, organizácia, ktorá s pracujúcim uzavrela túto dohodu;

m) u občanov poskytujúcich služby národný výbor, ktorý rozhoduje o ich zabezpečení v chorobe a zabezpečení matky a dieťaťa;

n) u odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody nápravnovýchovný ústav.

o) u občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou pripravujúcich sa na pracovné uplatnenie príslušný národný výbor, v obvode ktorého sa príprava vykonáva, alebo výcvikové stredisko (zariadenie) pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, v ktorom sa občan pripravuje na pracovné uplatnenie.

§ 152

Povinnosti uložené organizácii pri vedení záznamov plní u všetkých pracujúcich tej istej organizácie, včítane pracujúcich pridelených na pobočné (miestne oddelené) pracoviská, útvar, v ktorom sa vedie účtovná evidencia ich zárobkov.

Vedenie záznamov (evidencie)

§ 153

(1) Organizácia je povinná zaznamenávať údaje o okolnostiach rozhodujúcich pre nárok na dávky dôchodkového zabezpečenia, pre ich výšku a výplatu v evidencii pracujúcich, a to spravidla na mzdových listoch.

(2) Občan zamestnávajúci pracujúceho splní svoju povinnosť, ak má o pracujúcom zaznamenané údaje predpísané v § 154 na mzdovom liste založenom na účely dane zo mzdy.[53])

§ 154

(1) Evidencia, ktorú organizácia vedie o svojich pracujúcich, musí obsahovať na účely sociálneho zabezpečenia tieto údaje:

a) priezvisko (včítane všetkých predošlých priezvísk), meno, osobné údaje a bydlisko pracujúceho;

b) rodné číslo;

c) začiatok a koniec pracovného, prípadne členského pomeru pracujúceho, u člena jednotného roľníckeho družstva aj začiatok a koniec pracovnej činnosti (§ 157);

d) označenie druhu činnosti a doby jej trvania, pričom u pracujúcich, ktorí vykonávajú zamestnanie zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie, sa zapisujú údaje o dobe a trvaní práce (údajom počtu dní za kalendárnu dobu skutočnej práce) a druh činnosti sa označí podľa názvoslovia a podľa poradových čísiel uvedených v rezortných zoznamoch;[79])

e) hrubý zárobok pracujúceho za jednotlivé mzdové (výplatné) obdobia a jeho zložky;

f) kalendárnu dobu, po ktorú mal pracujúci nárok na peňažné dávky nemocenského poistenia (zabezpečenia v chorobe, zabezpečenia matky a dieťaťa) poskytované namiesto zárobku, dobu materskej dovolenky, po ktorú sa neposkytovala peňažná pomoc v materstve, dobu ďalšej materskej dovolenky, dobu ošetrovania člena rodiny, po ktorú sa už neposkytovala podpora pri

ošetrovaní člena rodiny, a dobu neplateného pracovného voľna poskytnutého organizáciou za účelom štúdia účastníkom štúdia popri zamestnaní alebo na účely odborného alebo politického školenia;

g) dobu, po ktorú pracujúci vykonával službu v ozbrojených silách;

h) záznam, či pracujúci poberá dôchodok a aký a kto ho vypláca,

ch) príspevok na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia člena jednotného roľníckeho družstva.

(2) Organizácia je povinná do 1. júla 1976 založiť, prípadne doplniť záznamy o dobe výkonu a druhu zamestnaní novozaradených do I. alebo II. pracovnej kategórie podľa predpisov platných po 31. decembri 1975, a to aj pre pracujúcich, ktorí tieto zamestnania vykonávali pred týmto dňom. Záznamy o dobe výkonu a druhu zamestnaní zaradených do I. alebo II. pracovnej kategórie organizácia je povinná bežne viesť.

(3) Ak ide o študujúcich [§ 151 písm. ch)], je povinnosť školy podľa odseku 1 splnená, pokiaľ v záznamoch školy sú údaje uvedené v odseku 1 písm. a) a b), prípadne písm.g) a ďalej začiatok a koniec štúdia; ak sa štúdium prerušilo, predčasne skončilo alebo sa v ňom opäť pokračovalo, aj tieto údaje.

(4) Ak ide o občana poskytujúceho služby, je povinnosťou národného výboru [§ 151 písm. m)] viesť v evidencii, okrem údajov uvedených v odseku 1 písm. a), b), f), g) a h), aj povolenie na poskytovanie služieb, príjmy dosiahnuté výkonom povolenej činnosti, výšku dane z príjmov obyvateľstva vyrubenej z týchto príjmov podľa príslušných predpisov[61]) a výšku vlastných výdavkov spojených s výkonom tejto činnosti.

§ 155
Povinnosť hlásenia

(1) Organizácia je povinná viesť a predkladať príslušnému orgánu dôchodkového zabezpečenia republiky evidenčný list dôchodkového zabezpečenia a na výzvu podávať aj iné hlásenia; ak ide o pracujúceho, ktorému vznikol nárok na dôchodok z dôchodkového zabezpečenia vojakov z povolania, príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti alebo príslušníkov zborov nápravnej výchovy (§ 119 a nasl.) alebo o pracujúceho uvedeného v § 171 ods. 1 písm. a), predkladá sa evidenčný list dôchodkového zabezpečenia a podávajú sa hlásenia orgánom federálnych ministerstiev národnej obrany a vnútra a ministerstiev vnútra a spravodlivosti republík podľa toho, ktorý orgán je príslušný rozhodovať o dávkach dôchodkového zabezpečenia (§ 130 ods. 3 zákona).

(2) Pokiaľ ide o študujúcich [§ 151 písm. ch)], predkladá škola príslušnému orgánu dôchodkového zabezpečenia namiesto evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia potvrdenie o štúdiu (§ 154 ods. 4).

Evidenčný list dôchodkového zabezpečenia

§ 156

(1) Evidenčný list dôchodkového zabezpečenia (ďalej len „evidenčný list“) organizácia založí ihneď pri vstupe pracujúceho do pracovného (členského) pomeru a vedie ho po celú dobu, po ktorú tento pomer trvá.

(2) Ustanovenia predchádzajúceho odseku neplatia, ak ide o pracujúceho požívateľa starobného dôchodku alebo jeho časti.

§ 157

(1) Do evidenčného listu sa zapisuje za každý kalendárny rok po účtovnej uzávierke (uzávierke mzdových listov), najneskôr do 30. apríla nasledujúceho roka, doba trvania pracovného (členského) pomeru, druh činnosti, hrubý zárobok a doba, po ktorú mal pracujúci nárok na peňažné dávky nemocenského poistenia (zabezpečenia v chorobe, zabezpečenia matky a dieťaťa) poskytované namiesto zárobku, doba materskej dovolenky, po ktorú sa neposkytovala peňažná pomoc v materstve, doba ďalšej materskej dovolenky, doba ošetrovania člena rodiny, po ktorú sa už neposkytovala podpora pri ošetrovaní člena rodiny, a doba pracovného voľna bez náhrady mzdy (odmeny za prácu) poskytnutého organizáciou na štúdium popri zamestnaní alebo na účasť na odbornom alebo politickom školení. U členov jednotných roľníckych družstiev sa do evidenčného listu zapisujú aj presné údaje o vzniku a zániku zabezpečenia v chorobe a rozsah splnenia pracovného úväzku v kalendárnom roku; pritom sa počet skutočne odpracovaných dní a dní postavených im na roveň vykazuje oddelene. U pracujúcich, ktorí vykonávajú zamestnanie zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie, sa do evidenčného listu zapisujú údaje o čase a trvaní práce (údajom počtu dní za kalendárny čas skutočnej práce) a druh činnosti podľa názvoslovia a poradových čísiel uvedených v rezortných zoznamoch; pritom sa osobitne vyznačí výkon zamestnania v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach.

(2) V evidenčných listoch organizácia uvádza druh vykonávanej činnosti podľa doterajších predpisov. Ak je podľa nových predpisov druh činnosti zaradený do výhodnejšej pracovnej kategórie, organizácia uvedie údaje podľa týchto nových predpisov za celé skoršie obdobie v príslušnej rubrike.

§ 158

(1) Evidenčné listy sa predkladajú prostredníctvom príslušného národného výboru, v obvode ktorého je útvar organizácie, v ktorom je uvedená evidencia miezd (mzdová učtáreň). Ak vedie útvar organizácie so sídlom v Slovenskej socialistickej republike evidenčné listy za jej pracujúcich, ktorí majú pracovisko v Českej socialistickej republike, odovzdá ich národnému výboru príslušnému pre tieto pracoviská. Obdobne sa postupuje, ak má útvar v Českej socialistickej republike pracovisko v Slovenskej socialistickej republike.

(2) Organizácia je povinná predložiť evidenčný list do jedného týždňa po konečnom vyúčtovaní zárobkov

a) pri výstupe pracujúceho zo zamestnania; ak je nepochybné, že pracujúci čoskoro znova do tohto zamestnania vstúpi, možno pokračovať v záznamoch na predošlom evidenčnom liste;

b) pri zrušení organizácie, prípadne jej útvaru.

(3) Ak pracujúci zostane v zamestnaní aj po tom, čo požiadal o invalidný dôchodok, organizácia pre neho založí nový evidenčný list, na ktorom pokračuje v záznamoch.

§ 159
Hlásenie o zamestnaní pracujúcich dôchodcov

(1) Organizácia má povinnosť ohlásiť, ak do zamestnania v nej vstúpi požívateľ akéhokoľvek dôchodku z dôchodkového zabezpečenia (poistenia).

(2) Ak však ide o požívateľa starobného dôchodku a požívateľku vdovského dôchodku, ktorej sa súčasne vypláca starobný dôchodok alebo ktorá dovŕšila vek 57 rokov,[83]) má organizácia povinnosť ohlási

a) vstup do zamestnania dojednaného na neurčitú dobu, ak nejde o občana poskytujúceho služby

na základe povolenia národného výboru,

b) vstup do zamestnania dojednaného na dlhšiu dobu ako jeden rok, ak ide o zamestnanie, pri ktorom sa poskytuje starobný a vdovský dôchodok v nezmenenej výške popri zárobku nepresahujúceho 22 000 Kčs ročne,

c) vstup do zamestnania, pri ktorom sa poskytuje starobný a vdovský dôchodok v nezmenenej výške popri zárobku nepresahujúceho 22 000 Kčs ročne, pracujúceho dôchodcu, ktorý už v takom zamestnaní v kalendárnom roku zárobok 22 000 Kčs dosiahol,

d) mesiac, v ktorom zárobok pracujúceho dôchodcu v zamestnaní, pri ktorom sa poskytuje starobný a vdovský dôchodok v nezmenenej výške popri zárobku nepresahujúceho 22 000 Kčs, v kalendárnom roku presiahol sumu 22 000 Kčs, ak pracujúci dôchodca pokračuje v zamestnaní; do zárobku pracujúceho dôchodcu zahrnie pritom organizácia aj zárobky ním dosiahnuté v kalendárnom roku v iných organizáciách v predchádzajúcich, prípadne súbežných zamestnaniach,

e) vstup do zamestnania pracujúceho dôchodcu mladšieho ako 70 rokov, ktorému bol dôchodok upravený ako jediný zdroj príjmu.

(3) Hlásenie podľa odseku 1 musí obsahovať priezvisko, meno, rodné číslo, osobné údaje a bydlisko pracujúceho, deň, keď došlo k vstupu do zamestnania, prípadne keď nastala iná skutočnosť zakladajúca ohlasovaciu povinnosť, a výšku predpokladaného hrubého zárobku. Ak ide o pracujúceho, na dieťa ktorého poberá výchovné k dôchodku iný občan, musí hlásenie obsahovať aj priezvisko, meno, rodné číslo, osobné údaje a bydlisko občana, ktorý poberá výchovné. U požívateľky vdovského dôchodku a u požívateľa dôchodku za výsluhu rokov je organizácia povinná hlásiť vždy za 12 kalendárnych mesiacov výšku dosiahnutého hrubého zárobku a výšku vyplácaného nemocenského, a to oddelene.

(4) Hlásenie podľa odseku 2 musí obsahovať popri skutočnostiach uvedených v tomto odseku priezvisko, meno, rodné číslo a osobné údaje pracujúceho dôchodcu.

(5) Ak ide o požívateľa dôchodku z dôchodkového zabezpečenia vojakov z povolania, príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti alebo príslušníkov zborov nápravnej výchovy, musí hlásenie obsahovať okrem údajov uvedených v predchádzajúcich odsekov aj číslo rozhodnutia o priznaní dôchodku.

(6) Organizácia má povinnosť odoslať hlásenie do 8 dní po dni, keď nastala skutočnosť zakladajúca ohlasovaciu povinnosť, orgánu dôchodkového zabezpečenia republiky alebo príslušnému národnému výboru podľa toho, ktorý z týchto orgánov je príslušný rozhodovať o dávke. Ak ide o požívateľa dôchodkov podmienených nepriaznivým zdravotným stavom, zasiela organizácia hlásenie príslušnému národnému výboru podľa miesta bydliska požívateľa dôchodku. Hlásenie týkajúce sa požívateľov dôchodkov z dôchodkového zabezpečenia vojakov z povolania, príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti alebo príslušníkov zborov nápravnej výchovy je organizácia povinná v uvedenej lehote odoslať orgánom federálnych ministerstiev národnej obrany a vnútra a ministerstiev vnútra a spravodlivosti republík podľa toho, ktorý orgán priznal dôchodok.

(7) Predložením evidenčného listu podľa § 155 nie je splnená povinnosť uložená organizácii v predchádzajúcich odsekoch.

(8) Povinnosti organizácií uvedené v predchádzajúcich odsekoch plní aj občan, ktorý zamestnáva iného občana.

§ 160
Súčinnosť zdravotníckych zariadení

K § 47 ods. 3, § 63 ods. 2 a § 115 zákona

(1) Zdravotnícke zariadenia ústavnej starostlivosti sú povinné podávať hlásenia o dôchodcoch prijatých do ústavnej starostlivosti (prepustených z ústavnej starostlivosti), ktorým bol dôchodok zvýšený pre bezvládnosť (§ 47 ods. 1 zákona), pokiaľ ústavné ošetrovanie potrvá (trvalo) dlhšie ako štyri mesiace.

(2) Psychiatrické liečebne sú povinné podávať hlásenia o občanoch prijatých do ústavnej starostlivosti (prepustených z ústavnej starostlivosti) a požívajúcich akúkoľvek dávku z dôchodkového zabezpečenia (poistenia) alebo zaopatrovací príspevok, pokiaľ ústavné ošetrovanie potrvá (trvalo) dlhšie ako tri mesiace.

(3) Hlásenie musí obsahovať priezvisko, meno, osobné údaje a bydlisko požívateľa dôchodku (zaopatrovacieho príspevku), jeho rodné číslo, deň, keď bol prijatý do ústavného ošetrovania alebo keď bol prepustený z ústavného ošetrovania, a pri prijatí do ústavnej starostlivosti aj údaje o občanoch ním vyživovaných. Ak ide o požívateľov dôchodku z dôchodkového zabezpečenia vojakov z povolania, príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti alebo príslušníkov zborov nápravnej výchovy, musí hlásenie obsahovať okrem uvedených údajov aj číslo rozhodnutia o priznaní dôchodku. Hlásenie sa podáva na základe oznámenia občanov prijatých do ústavnej starostlivosti alebo ich rodinných príslušníkov.

(4) Hlásenie treba odoslať do 15 dní pred koncom štvrtého mesiaca ústavného ošetrovania, ak ide o zdravotnícke zariadenia ústavnej starostlivosti, a do 15 dní pred koncom tretieho mesiaca ústavného ošetrovania, ak ide o psychiatrickú liečebňu; pri prepustení z ústavného ošetrovania sa hlásenie odosiela do 15 dní odo dňa prepustenia. Hlásenie sa zasiela príslušnému orgánu dôchodkového zabezpečenia republiky; ak ide o požívateľa sociálneho dôchodku alebo zaopatrovacieho príspevku, zasiela sa hlásenie príslušnému národnému výboru, v obvode ktorého má ošetrovaný bydlisko, a ak ide o požívateľa dôchodku z dôchodkového zabezpečenia vojakov z povolania, príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti alebo príslušníkov zborov nápravnej výchovy, zasiela sa hlásenie orgánom federálnych ministerstiev národnej obrany a vnútra, ministerstiev vnútra a spravodlivosti republík podľa toho, ktorý orgán priznal dôchodok.

§ 161
Opravné konanie

K § 116 ods. 3 a 4 zákona

(1) Rozhodnutie národného výboru sa nepovažuje za podklad rozhodnutia orgánu dôchodkového zabezpečenia republiky o zákonnom nároku na dávku dôchodkového zabezpečenia, ak sa vydalo ešte pred podaním žiadosti o takúto dávku; to platí tiež ak rozhodnutie národného výboru bolo síce vydané po uplatnení zákonného nároku na dávku dôchodkového zabezpečenia, o ktorom je príslušný rozhodovať orgán dôchodkového zabezpečenia republiky, rieši však otázku, ktorej posúdenie je dané na voľnú úvahu národnému výboru. Proti takýmto rozhodnutiam sa preto možno odvolať na národný výbor vyššieho stupňa. Súd však preskúmava zákonnosť takto vydaných rozhodnutí národných výborov len pri rozhodovaní o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu orgánu dôchodkového zabezpečenia republiky o dávke.

(2) Rozhodnutie národného výboru, ktoré je len podkladom pre rozhodnutie orgánu dôchodkového zabezpečenia republiky o zákonnom nároku na dávku dôchodkového zabezpečenia, sa účastníkovi konania vydá písomne v rozhodnutí orgánu dôchodkového zabezpečenia republiky

o dávke.

DRUHÝ DIEL
NÁHRADA NEVYHNUTNÝCH VÝDAVKOV A UŠLÉHO ZÁROBKU ÚČASTNÍKOM KONANIA

K § 117 zákona

§ 162
Osobný rozsah

Náhrada nevyhnutných výdavkov a ušlého zárobku v konaní o dávkach a službách sociálneho zabezpečenia patrí

a) žiadateľom o dávky alebo služby sociálneho zabezpečenia, dôchodcom a rodinným príslušníkom týchto občanov, ktorí sa v konaní o týchto dávkach alebo službách dostavili na vyzvanie na rokovanie príslušnej správnej komisii národného výboru (§ 107 zákona) alebo sa pre potreby tejto komisie podrobili vyšetreniu zdravotného stavu, prípadne inému odbornému vyšetreniu (ďalej len „vyšetrenie“);

b) sprievodcom občanov uvedených pod písm. a), ak uzná lekár, že títo občania potrebujú sprievodcu na cestu na vyšetrenie alebo na rokovanie uvedenej správnej komisie;

c) zákonným zástupcom maloletých, ak ich doprevádzajú na vyzvanie na vyšetrenie alebo na rokovanie uvedenej správnej komisie.

§ 163
Náhrada cestovného

(1) Občanom uvedeným v § 162 platí náhrada cestovného pri použití verejných hromadných dopravných prostriedkov za cestu z miesta bydliska do miesta, kam sú predvolaní, a späť, ak je bydlisko vzdialené od tohto miesta viac ako dva kilometre.

(2) Pri použití železnice sa uhrádza cestovné za druhú vozňovú triedu. Príplatok na rýchlik na cestu do miesta predvolania sa uhrádza len vtedy, ak oprávnený uplatňujúci nárok na náhradu cestovného by pri použití iného verejného hromadného dopravného prostriedku cestu musel nastúpiť pred šiestou hodinou, aby sa mohol včas dostaviť pred šetrenie alebo na rokovanie správnej komisie; za cestu späť sa uhrádza príplatok na rýchlik obdobne len vtedy, ak by sa inak cesta do miesta bydliska predĺžila nad 24. hodinu.

(3) Ak má oprávnený možnosť uplatniť nárok na zľavu cestovného, patrí mu náhrada len vo výške zľaveného cestovného; ak má možnosť použiť voľný lístok, náhrada za cestovné mu nepatrí.

(4) Náhrada cestovného pri použití nájomného automobilu alebo povozu, ako aj náhrada cestovného pri použití vlastného motorového vozidla sa poskytne len vtedy, ak lekár uzná nevyhnutnosť takejto dopravy so zreteľom na zdravotný stav vyšetrovaného. Výška náhrady sa spravuje sadzbami určenými všeobecnými predpismi.[54])

(5) Náhrada cestovných výdavkov sa poskytuje, len ak sú preukázané.

§ 164
Stravné a nocľažné

(1) Stravné a nocľažné sa poskytuje podľa všeobecných predpisov o náhrade cestovných výdavkov.[55])

(2) Nocľažné patrí, ak by sa vyšetrovaný pri použití verejného hromadného dopravného prostriedku nemohol vrátiť do miesta svojho bydliska do 24. hodiny toho istého dňa, keď sa skončilo vyšetrenie alebo rokovanie správnej komisie.

(3) Stravné a nocľažné nepatrí za čas pobytu v liečebnom ústave; rovnako nepatrí, ak je stravovanie a ubytovanie bezplatne poskytnuté orgánom národného výboru.

§ 165
Náhrada iných nevyhnutných výdavkov

Iné nevyhnutné výdavky, ktoré občania mali v súvislosti s vyšetrením alebo s účasťou na rokovaní správnej komisie, na ktorú boli predvolaní (napr. úschovné za vozík pre invalidov), sa uhrádzajú v preukázanej výške.

§ 166
Náhrada ušlého zárobku

(1) Pracujúcim, ktorí sa v konaní o dávkach alebo službách sociálnej starostlivosti na vyzvanie podrobili vyšetreniu alebo sa na vyzvanie dostavili na rokovanie správnej komisie, patrí za čas, za ktorý im ušiel zárobok, jeho náhrada.

(2) Náhrada ušlého zárobku nepatrí za čas, za ktorý pracujúcemu patrí nemocenské alebo za ktorý mu organizácie poskytne náhradu mzdy (pracovnej odmeny).

(3) Náhrada ušlého zárobku patrí vo výške a za podmienok uvedených v predchádzajúcom odseku aj sprievodcovi občanov, ktorí sa na vyzvanie podrobili vyšetreniu alebo sa dostavili na rokovanie správnej komisie, ak lekár potvrdil, že predvolaný sa na vyšetrenie alebo na rokovanie správnej komisie nemohol dostaviť bez sprievodcu.

(4) Nárok na náhradu ušlého zárobku treba uplatniť do 30 dní po skončení vyšetrenia alebo rokovania správnej komisie. Žiadosť o náhradu je potrebné doložiť potvrdením organizácie obsahujúcim údaje potrebné na zistenie nároku na náhradu ušlého zárobku a jeho výšky.

(5) Nárok na náhradu sa uplatňuje na národnom výbore, při ktorom je zriadená správna komisia, ktorá pôsobila v konaní o dávke (službe). Tento národný výbor rozhodne o náhrade a vykoná jej výplatu.

SIEDMA ČASŤ
SOCIÁLNE ZABEZPEČENIE VOJAKOV Z POVOLANIA, PRÍSLUŠNÍKOV ZBORU NÁRODNEJ BEZPEČNOSTI A PRÍSLUŠNÍKOV ZBOROV NÁPRAVNEJ VÝCHOVY

PRVÝ DIEL
VOJACI Z POVOLANIA A PRÍSLUŠNÍCI ZBORU NÁRODNEJ BEZPEČNOSTI

§ 167
K § 119 zákona

Pre vojakov z povolania a príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti (ďalej len „vojak z povolania“) platia ustanovenia tejto vyhlášky, pokiaľ sa ďalej neurčuje inak.

§ 168
Kategória funkcií

K § 120 zákona

(1) Doba zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie sa hodnotí pre nárok na starobný a invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok ako služba vojakov z povolania zaradená v I. (II.) kategórie funkcií.

(2) Doba vojenskej činnej služby konanej pred prijatím do služobného pomeru vojaka

z povolania sa započítava v tej kategórii funkcií, do ktorej bol vojak z povolania prvýkrát ustanovený.

(3) Ustanovenie § 13 tu platí obdobne.

§ 169
Priemerný mesačný zárobok

K § 121 zákona

(1) Ak vojak z povolania vykonával službu po dobu kratšiu jako 10, prípadne 5 kalendárnych rokov, zisťuje sa priemerný mesačný zárobok aj za túto kratšiu dobu, a to z hrubých zárobkov za kalendárne roky po roku prijatia do služobného pomeru vojaka z povolania.

(2) Ak však kalendárny rok predchádzajúci bezprostredne kalendárnemu roku, v ktorom vznikol nárok na dôchodok, je tiež rokom prijatia do služobného pomeru vojaka z povolania, priemerný mesačný zárobok sa vypočítava z hrubých zárobkov dosiahnutých za celú dobu služby; to platí tiež, ak nárok na dôchodok vznikne v kalendárnom roku, ktorý je súčasne rokom prijatia do služobného pomeru vojaka z povolania.

§ 170
Sociálna starostlivosť

K § 129 zákona

(1) Peňažné príspevky sa poskytujú na žiadosť oprávneného alebo z vlastného podnetu príslušného orgánu federálnych ministerstiev národnej obrany a vnútra, prípadne ministerstiev vnútra republík alebo z podnetu spoločenskej organizácie. Žiadosť o poskytnutie príspevku sa podáva u toho orgánu, ktorý priznal dôchodok.

(2) Ostatné služby a dávky sociálnej starostlivosti poskytujú požívateľom dôchodkov vyplácaných orgánmi uvedenými v predchádzajúcom odseku národné výbory.

§ 171
Odchýlky pre konanie

K § 130 zákona

(1) Orgány federálnych ministerstiev národnej obrany a vnútra a ministerstiev vnútra republík rozhodujú v odboroch svoje pôsobnosti o nárokoch na dávky sociálneho zabezpečenia, ak

a) žiadateľ vykonával aspoň 20 rokov službu v ozbrojených silách; to platí aj v prípadoch uvedených v § 163 zákona,

b) žiadateľ splnil podmienky nároku na invalidný (čiastočný invalidný) dôchodok v dobe služby v ozbrojených silách alebo najneskoršie do dvoch rokov od skončenia služobného pomeru alebo sa stal úplne (čiastočne) invalidným následkom ochorení vzniknutých pri výkone služby alebo v priamej súvislosti s ním,

c) ide o občanov uvedených v § 165 zákona a o občanov, ktorým k 1. januáru 1976 vyplácajú orgány uvedených ministerstiev akýkoľvek dôchodok,

d) ide o pozostalých po vojakoch z povolania alebo po občanoch uvedených pod písm. a) až c).

(2) Vedenie záznamov (§ 151 a nasl.) v dobe trvania služobného pomeru vojaka z povolania upravujú predpisy federálnych ministerstiev národnej obrany a vnútra.

(3) Dobu služby vojakov z povolania, ktorým nevznikol nárok na dôchodok z dôchodkového

zabezpečenia vojakov z povolania, orgány federálnych ministerstiev národnej obrany a vnútra a ministerstiev vnútra republík oznamujú orgánom dôchodkového zabezpečenia republík. Hrubý zárobok sa oznamuje orgánom dôchodkového zabezpečenia republík na ich žiadosť, pokiaľ je to potrebné pre rozhodnutie o dávke.

(4) Pri krátení vdovského dôchodku z dôchodkového zabezpečenia vojakov z povolania pre súbeh s príjmom so zárobkovej činnosti sa postupuje podľa § 24 ods. 4 s tou odchýlkou, že sa krátenie dôchodku a zúčtovanie vyplatených preddavkov môže vykonávať po uplynutí kalendárneho roka.

DRUHÝ DIEL
PRÍSLUŠNÍCI ZBORU NÁPRAVNEJ VÝCHOVY

§ 172
K § 135 zákona

Ustanovenia predchádzajúceho dielu vyhlášky platia aj pre príslušníkov zborov nápravnej výchovy s tým, že pôsobnosť, ktorá podľa týchto ustanovení patrí orgánom ministerstiev vnútra republík, vykonávajú orgány ministerstiev spravodlivosti republík.

ÔSMA ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 173
Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa

1. vyhláška č. 102/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení vyhlášok č. 124/1967 Zb., č. 91/1968 Zb., č. 179/1968 Zb., č. 75/1970 Zb. a č. 108/1971 Zb.;
2. ustanovenia vyhlášky č. 104/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov v znení vyhlášok č. 142/1965 Zb., č. 117/1967 Zb., č. 92/1968 Zb., č. 180/1968 Zb. a č. 76/1970 Zb., pokiaľ upravujú dôchodkové zabezpečenie družstevných roľníkov, zabezpečenie členov rodín družstevníkov vykonávajúcich službu v ozbrojených silách, zabezpečenie dôchodcov v chorobe a služby sociálneho zabezpečenia družstevníkov, a to § 37 až 79, § 82 ods. 4 písm. a), c) a f), 92 až 98 a 99b. V dôsledku toho sa mení názov vyhlášky a znie: „Vyhláška, ktorou sa vykonáva zákon o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a zabezpečení matky a dieťaťa“ a slová „sociálne zabezpečenie“ sa v tejto vyhláške nahrádzajú slovami „zabezpečenie v chorobe a zabezpečenie matky a dieťaťa“;
3. vyhláška č. 105/1964 Zb. o dôchodkovom poistení jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných samostatne hospodáriacich osôb a o poskytovaní zaopatrovacieho príspevku členom ich rodín v znení vyhlášok č. 93/1968 Zb., č. 181/1968 Zb., č. 77/1970 Zb., č. 109/1971 Zb. a č. 100/1972 Zb;
4. vyhláška č. 195/1964 Zb. o rozsahu pracovnej činnosti potrebnej pre započítanie kalendárneho roku v dôchodkovom zabezpečení družstevných roľníkov;
5. smernice č. 20/1964 Zbierky smerníc pre národné výbory o uznávaní jednotných roľníckych družstiev za družstvá s vyššou úrovňou hospodárenia na účely sociálneho zabezpečenia družstevných roľníkov;
6. vyhláška č. 21/1965 Zb. o dôchodkovom zabezpečení, nemocenskom poistení a preventívnej a liečebnej starostlivosti niektorých občanov činných pri poskytovaní služieb v znení vyhlášky č. 94/1968 Zb., pokiaľ upravuje dôchodkové zabezpečenie týchto občanov a nároky na podporu pri narodení dieťaťa a prídavky na deti občanov poskytujúcich služby a opravy na základe povolenia národného výboru.

§ 174
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1976.

Čl. II

Zvýšenie dôchodku podľa čl. I č. 3 tejto vyhlášky sa vykonávajú na žiadosť najskôr od splátky dôchodku splatnej po dni účinnosti tejto vyhlášky.

Čl. II

1. Pre rozhodovanie o výplate príspevku na úhradu za užívanie bytu vojaka, náhrady ušlej pracovnej odmeny člena jednotného roľníckeho družstva (čl. I č. 2) a zvýšenia na manželku k príspevku pred umiestnením do zamestnania za mesiac august a september 1979 platia sumy určené v čl. I. Ak sa podmienky na tieto dávky za uvedené mesiace nesplnili len preto, že sa prekročila hranica príjmu ustanovená doterajšími predpismi, vyplatia sa tieto dávky spätne, ak sú určené podmienky splnené včítane úpravy podľa čl. I.
2. Príspevok pred umiestnením do zamestnania a príspevok po čas prípravy na pracovné uplatnenie poskytovaný občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou vo veku do 18 rokov patrí za mesiace august a september 1979 vo výške 190 Kčs mesačne.

Čl. II

(1) Vernostné prídavky baníkov, mzdy a odmeny členov záchranných zborov pri zásahoch v banských revíroch a mzdy a odmeny nevidomých občanov [§ 14 ods. 1 písm. a) č. 6] vyplatené pred 1. januárom 1980 sa započítavajú do hrubých zárobkov na účely dôchodkového zabezpečenia, aj keď tieto príjmy nepodliehali dani zo mzdy. Pracujúcim, ktorým sa dôchodok v období od 1. januára 1977 do 31. decembra 1979 už priznal, sa na žiadosť upraví výška dôchodku podľa predchádzajúcej vety, a to najskôr od splátky dôchodku splatnej v januári 1980.

(2) V roku 1980 sa pre výpočet mesačného preddavku (§ 145b) určuje príspevok na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia za člena družstva v jednotnej výške a vypočítava sa z priemerného ročného príjmu pripadajúceho na člena družstva dosiahnutého v roku 1979.

Čl. II

(1) Za primeraný mesačný zárobok (hrubý zárobok) učňov, študentov, žiakov a občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou pripravujúcich sa na pracovné uplatnenie (čl. I č. 9) sa považuje suma 1400 Kčs, a ak ide o občanov vykonávajúcich službu v ozbrojených silách (čl. I č. 4), suma 1750 Kčs aj za obdobie predo dňom účinnosti tejto vyhlášky, ak nárok na dôchodok vznikol po 31. 1. 1982.

(2) Zvýšenie dôchodku podľa čl. I č. 12 tejto vyhlášky sa uskutoční na žiadosť najskôr od splátky dôchodku splatnej po dni účinnosti tejto vyhlášky.

Čl. II
Prechodné ustanovenia

(1) Ak skutočnosti rozhodujúce pre poskytovanie nemocenského alebo peňažnej pomoci v materstve občanov poskytujúcich služby nastali pred 1. januárom 1984 a trvajú i po tomto dátume, posudzuje sa nárok na ich poskytovanie podľa tejto vyhlášky; dávky však patria najskôr od 1. januára 1984.

(2) Ak sa priemerný mesačný zárobok, z ktorého sa vymeriava dôchodok, zisťuje aj za obdobie pred 1. januárom 1984, určia sa hrubé zárobky podľa tejto vyhlášky.

(3) Pri určení priemerného mesačného zárobku umelca sa prihliada aj na príjmy z umeleckej činnosti dosiahnuté pred účinnosťou tejto vyhlášky za čas, keď bol zabezpečený dobrovoľne.

(4) Starobný dôchodok priznaný pred účinnosťou tejto vyhlášky z priemerného mesačného zárobku, do ktorého nebol zahrnutý príjem dosiahnutý z umeleckej činnosti v čase, keď bol umelec zabezpečený dobrovoľne len preto, že nespĺňal podmienku 10 rokov nepretržitého zabezpečenia podľa druhého dielu druhej časti vyhlášky, vypočíta sa novo z priemerného mesačného zárobku, pri určení ktorého sa prihliadne aj na príjem dosiahnutý umelcom v čase, keď bol zabezpečený dobrovoľne a ak dobrovoľné zabezpečenie trvá ku dňu účinnosti tejto vyhlášky. Novovypočítaný starobný dôchodok sa prizná na žiadosť, najskôr však odo dňa účinnosti tejto vyhlášky.

Minister:
Štanceľ v. r.

Príloha č. 1
vyhlášky č. 128/1975 Zb.

Zoznam chorôb z povolania

Číslo Choroba z povolania	vzniknutá v organizáciách
1. Ochorenie z olova a jeho zliatin a zlúčenín 2. Ochorenie z fosforu a jeho zlúčenín 3. Ochorenie z fluóru a jeho zlúčenín 4. Ochorenie z ortute a z jej amalgámov a zlúčenín 5. Ochorenie z arzénu a jeho zlúčenín 6. Ochorenie z mangánu a jeho zlúčenín 7. Ochorenie z kadmia a jeho zlúčenín 8. Ochorenie z vanádia a jeho zlúčenín 9. Ochorenie z chrému a jeho zlúčenín 10. Ochorenie zo sírouhlíka 11. Ochorenie zo sírovodíka 12. Ochorenia z kysličníka uhoľnatého 13. Ochorenie z kyanových zlúčenín 14. Ochorenie z benzénu a jeho homológov 15. Ochorenie z nitro- a amínozlúčenín benzénu alebo jeho homológov a ich odvodenín 16. Ochorenie z halogenizovaných uhľovodíkov 17. Ochorenie z dusičných esterov glycerínu a dusičných esterov iných látok mastného radu 18. Ochorenie z bojových látok	k č. 1-18 v ktorých sa uvedené látky vyrábajú, spracúvajú, používajú, dopravujú alebo sa vyskytujú aj ako vedľajšie produkty, medziprodukty alebo odpadové látky
19. Ochorenie z ionizujúceho žiarenia a zo žiarenia s obdobným biologickým účinkom 20. Ochorenie z elektromagnetického žiarenia	k č. 19-20 v ktorých sú pracovníci vydaní tomuto nebezpečenstvu
21. Ochorenie kožnou rakovinou spôsobenou škodlivinami vyvolávajúcimi rakovinu 22. Kožné ochorenie účinkom škodlivín, ktoré sú v príčinnej súvislosti s výkonom zamestnania a kde bolo nevyhnutné vylúčiť styk so škodlivinou	k č. 21-22 v ktorých sa uvedené škodliviny vyrábajú, spracúvajú, používajú, dopravujú alebo sa vyskytujú aj ako vedľajšie produkty, medziprodukty alebo odpadové látky
23. Ochorenie rakovinou pľúc z rádioaktívnych látok	v ktorých sú pracujúci vydaní tomuto nebezpečenstvu
24. Ochorenie prenosnými a parazitárnymi chorobami	v ktorých sa vyšetrujú alebo ošetrujú osoby a kde preukázateľný styk s infekčne chorými alebo infekčným materiálom je súčasťou výkonu zamestnania
25. Tropické choroby prenosné a parazitárne	v ktorých sú pracujúci vydaní týmto ochoreniam pri pracovnom pobyte v trópoch, prípadne v iných klimaticky a hygienicky náročných oblastiach
26. Prenosné choroby zo zvierat na ľudí buď priamo alebo prostredníctvom prenášačov	v ktorých sú pracujúci vydaní tomuto nebezpečenstvu, alebo pri nakladaní a vykladaní alebo doprave tovaru, alebo kde ochorenie vzniklo preukázateľne výkonom zamestnania
27. Ochorenie vyvolané prácou v stlačenom vzduchu	pri práci v kesónoch a pri všetkých prácach, ktoré po skončení akcie si vyžadujú dekompresiu
28. Ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené pri práci s vibrujúcimi nástrojmi a zariadeniami	pri práci s pneumatickým náradím ručne ovládaným alebo pri práci s obdobne pôsobiacimi zariadeniami
29. Ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín z dlhodobého, nadmerného, jednostranného zaťaženia	v ktorých sú pracujúci vydaní tomuto nebezpečenstvu
30. Ochorenie lakťového nervu z mechanických vplyvov	kde nútená poloha horných končatín pri práci je príčinou vzniku tohto ochorenia

31. Ochorenie dolných ciest dýchacích a pľúc spôsobené hliníkovým prachom z hliníkových zliatin (zaprášenie pľúc hliníkom - fibróza pľúc) 32. Ochorenie dolných ciest dýchacích a pľúc z berýlia a jeho zlúčenín 33. Ochorenie zaprášením pľúc prachom obsahujúcim kysličník kremičitý (silikóza, silikotuberkulóza), včítane baníckej pneumokoniózy a) s typickými rtg znakmi s prihliadnutím na dynamiku ochorenia b) v spojení s aktívnou tuberkulózou 34. Ochorenie zaprášením pľúc azbestovým prachom (azbestóza) a) s typickými rtg znakmi b) v spojení s pľúcnou rakovinou 35. Ochorenie pri výrobe tvrdokovov	k č. 31-35 v ktorých sú pracujúci vydaní tomuto nebezpečenstvu
36. Ochorenie dolných ciest dýchacích a pľúc škodlivými účinkami Thomasovej múčky	ktoré dopravujú alebo spracúvajú Thomasovu trosku alebo spracúvajú, uskladňujú alebo dopravujú Thomasovu múčku
37. Astma bronchiale	pri práci s látkami s alergizujúcim účinkom a pri práci, kde pôsobia senzibilizujúce alebo iritujúce činitele za také uznávané, ktoré sú charakteristické pre druh práce
38. Porucha sluchu spôsobená hluchom	v ktorých sú pracujúci vydaní nadmernému hluku
39. Ochorenie šedým zákalom	v ktorých sú pracujúci vydaní nadmernému pôsobeniu krátkovlnných tepelných paprskov
40. Ochorenie nystagmom v ťažkých a zložitých tvaroch	v baniach a pri mínerských prácach
41. Rozdutie pľúc fúkačov skla a hudobníkov na dychových nástrojoch	v ktorých sú pracujúci vydaní tomuto nebezpečenstvu
42. a) Ťažká hyperkynetická dysfónia, uzlíky na hlasivkách alebo ťažká nedomykavosť hlasiviek, ktoré sú trvalé a ktoré znemožňujú výkon povolania kladúceho zvýšené nároky na hlas b) Ťažká fonasténia	v ktorých sú pracujúci vydaní zvýšenej hlasovej námahe, najmä v divadlách, školách, profesionálnych hlasových telesách, profesionálnych kultúrnych a zábavných podnikoch povolanie spevákov sólistov
43. Bronchopulmonálne choroby spôsobené prachom z bavlny (byssinóza), ľanu, konopí alebo sisalu	k č. 43-44 v ktorých sú pracujúci vydaní tomuto nebezpečenstvu
44. Vonkajšie alergické alveolitídy a ich následky spôsobené vdychovaním organických prachov typu farmárske pľúca	

Príloha č. 2
vyhlášky č. 128/1975 Zb.

Tabuľka pre výpočet príspevku na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia členov jednotných roľníckych družstiev

Príloha č. 2 vyhlášky č. 128/1975 Zb. včítane nadpisu znie:

Tabuľka pre výpočet príspevku na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia členov jednotných roľníckych družstiev

Ročný príjem v Kčs nad — do	Príspevok na sociálne zabezpečenie v Kčs za kalendárny rok
— 2 400	6 % z ročných príjmov
2 400 — 2 640	144
2 640 — 2 880	156
2 880 — 3 120	168
3 120 — 3 360	180
3 360 — 3 600	312
3 600 — 3 840	336
3 840 — 4 080	360
4 080 — 4 320	372
4 320 — 4 560	396
4 560 — 4 800	432
4 800 — 5 040	456
5 040 — 5 280	480
5 280 — 5 520	504
5 520 — 5 760	528
5 760 — 6 000	564
6 000 — 6 240	594
6 240 — 6 480	642
6 480 — 6 720	690
6 720 — 6 960	744
6 960 — 7 200	798
7 200 — 7 440	858
7 440 — 7 680	912
7 680 — 7 920	954
7 920 — 8 160	984
8 160 — 8 400	1 026
8 400 — 8 640	1 056
8 640 — 8 880	1 104
8 880 — 9 120	1 140
9 120 — 9 360	1 176
9 360 — 9 600	1 218
9 600 — 9 840	1 260
9 840 — 10 080	1 302
10 080 — 10 320	1 338
10 320 — 10 560	1 380
10 560 — 10 800	1 432
10 800 — 11 040	1 464
11 040 — 11 280	1 512
11 280 — 11 520	1 554
11 520 — 11 760	1 596
11 760 — 12 000	1 638

Ročný príjem v Kčs nad — do	Príspevok na sociálne zabezpečenie v Kčs za kalendárny rok
12 000 — 12 240	1 686
12 240 — 12 480	1 728
12 480 — 12 720	1 770
12 720 — 12 960	1 818
12 960 — 13 200	1 866
13 200 — 13 440	1 914
13 440 — 13 680	1 956
13 680 — 13 920	2 010
13 920 — 14 160	2 058
14 160 — 14 400	2 100
14 400 — 14 640	2 148
14 640 — 14 880	2 202
14 880 — 15 120	2 256
15 120 — 15 360	2 310
15 360 — 15 600	2 358
15 600 — 15 840	2 412
15 840 — 16 080	2 460
16 080 — 16 320	2 514
16 320 — 16 560	2 562
16 560 — 16 800	2 616
16 800 — 17 040	2 676
17 040 — 17 280	2 730
17 280 — 17 520	2 790
17 520 — 17 760	2 844
17 760 — 18 000	2 904
18 000 — 18 240	2 952
18 240 — 18 480	3 012
18 480 — 18 720	3 036
18 720 — 18 960	3 131
18 960 — 19 200	3 192
19 200 — 19 440	3 252
19 440 — 19 680	3 312
19 680 — 19 920	3 372
19 920 — 20 160	3 432
20 160 — 20 400	3 492
20 400 — 20 640	3 552
20 640 — 20 880	3 618
20 880 — 21 120	3 690
21 120 — 21 360	3 756
21 360 — 21 600	3 822
21 600 — 21 840	3 882
21 840 — 22 080	3 948
22 080 — 22 320	4 014
22 320 — 22 560	4 080
22 560 — 22 800	4 140

Ročný príjem v Kčs nad — do	Príspevok na sociálne zabezpečenie v Kčs za kalendárny rok
22 800 — 23 040	4 212
23 040 — 23 280	4 272
23 280 — 23 520	4 338
23 520 — 23 760	4 404
23 760 — 24 000	4 464
24 000 — 24 240	4 536
24 240 — 24 480	4 596
24 480 — 24 720	4 668
24 720 — 24 960	4 728
24 960 — 25 200	4 836
25 200 — 25 440	4 908
25 440 — 25 680	4 986
25 680 — 25 920	5 058
25 920 — 26 160	5 130
26 160 — 26 400	5 208
26 400 — 26 640	5 280
26 640 — 26 880	5 358
26 880 — 27 120	5 430
27 120 — 27 360	5 502
27 360 — 27 600	5 580
27 600 — 27 840	5 652
27 840 — 28 080	5 730
28 080 — 28 320	5 802
28 320 — 28 560	5 874
28 560 — 28 800	5 952
28 800 — 29 040	6 024
29 040 — 29 280	6 102
29 280 — 29 520	6 174
29 520 — 29 760	6 246
29 760 — 30 000	6 324
30 000 — 30 240	6 396
30 240 — 30 480	6 474
30 480 — 30 720	6 546
30 720 — 30 960	6 618
30 960 — 31 200	6 696
31 200 — 31 440	6 768
31 440 — 31 680	6 846
31 680 — 31 920	6 918
31 920 — 32 160	6 990
32 160 — 32 400	7 068
32 400 — 32 640	7 140
32 640 — 32 880	7 218
32 880 — 33 120	7 290
33 120 — 33 360	7 362
33 360 — 33 600	7 440

Ročný príjem v Kčs nad — do	Príspevok na sociálne zabezpečenie v Kčs za kalendárny rok
33 600 — 33 840	7 512
33 840 — 34 080	7 590
34 080 — 34 320	7 662
34 320 — 34 560	7 734
34 560 — 34 800	7 812
34 800 — 35 040	7 884
35 040 — 35 280	7 962
35 280 — 35 520	8 032
35 520 — 35 760	8 106
35 760 — 36 000	8 184
36 000 — 36 240	8 256
36 240 — 36 480	8 328
36 480 — 36 720	8 406
36 720 — 36 960	8 478
36 960 — 37 200	8 556
37 200 — 37 440	8 628
37 440 — 37 680	8 700
37 680 — 37 920	8 778
37 920 — 38 160	8 850
38 160 — 38 400	8 928
38 400 — 38 640	9 000
38 640 — 38 880	9 072
38 880 — 39 120	9 150
39 120 — 39 360	9 222
39 360 — 39 600	9 300
39 600 — 39 840	9 372
39 840 — 40 080	9 444
40 080 — 40 320	9 522
40 320 — 40 560	9 594
40 560 — 40 800	9 672
40 800 — 41 040	9 744
41 040 — 41 280	9 816
41 280 — 41 520	9 894
41 520 — 41 760	9 966
41 760 — 42 000	10 044
42 000 — 42 240	10 116
42 240 — 42 480	10 188
42 480 — 42 720	10 266
42 720 — 42 960	10 338
42 960 — 43 200	10 416
43 200 — 43 440	10 488
43 440 — 43 680	10 560
43 680 — 43 920	10 638
43 920 — 44 160	10 710
44 160 — 44 400	10 788

Ročný príjem v Kčs nad — do	Príspevok na sociálne zabezpečenie v Kčs za kalendárny rok
44 400 — 44 640	10 860
44 640 — 44 880	10 932
44 880 — 45 120	11 010
45 120 — 45 360	11 082
45 360 — 45 600	11 160
45 600 — 45 840	11 232
45 840 — 46 080	11 304
46 080 — 46 320	11 382
46 320 — 46 560	11 454
46 560 — 46 800	11 532
46 800 — 47 040	11 604
47 040 — 47 280	11 676
47 280 — 47 520	11 754
47 520 — 47 760	11 826
47 760 — 48 000	11 904
48 000 — 48 240	11 976
48 240 — 48 480	12 048
48 480 — 48 720	12 126
48 720 — 48 960	12 198
48 960 — 49 200	12 276
49 200 — 49 440	12 348
49 440 — 49 680	12 420
49 680 — 49 920	12 498
49 920 — 50 160	12 570
50 160 — 50 400	12 648
50 400 — 50 640	12 720
50 640 — 50 880	12 792
50 880 — 51 120	12 870
51 120 — 51 360	12 942
51 360 — 51 600	13 020
51 600 — 51 840	13 092
51 840 — 52 080	13 164
52 080 — 52 320	13 242
52 320 — 52 560	13 314
52 560 — 52 800	13 392
52 800 — 53 040	13 464
53 040 — 53 280	13 536
53 280 — 53 520	13 614
53 520 — 53 760	13 686
53 760 — 54 000	13 758
54 000 — 54 240	13 836
54 240 — 54 480	13 908
54 480 — 54 720	13 986
54 720 — 54 960	14 058
54 960 — 55 200	14 130

Ročný príjem v Kčs nad — do	Príspevok na sociálne zabezpečenie v Kčs za kalendárny rok
55 200 — 55 440	14 208
55 440 — 55 680	14 280
55 680 — 55 920	14 358
55 920 — 56 160	14 430
56 160 — 56 400	14 502
56 400 — 56 640	14 580
56 640 — 56 880	14 652
56 880 — 57 120	14 730
57 120 — 57 360	14 802
57 360 — 57 600	14 874
57 600 — 57 840	14 952
57 840 — 58 080	15 024
58 080 — 58 320	15 102
58 320 — 58 560	15 174
58 560 — 58 800	15 246
58 800 — 59 040	15 324
59 040 — 59 280	15 396
59 280 — 59 520	15 474
59 520 — 59 760	15 546
59 760 — 60 000	15 618
60 000 — 60 240	15 696
60 240 — 60 480	15 768
60 480 — 60 720	15 846
60 720 — 60 960	15 918
60 960 — 61 200	15 990
61 200 — 61 440	16 068
61 440 — 61 680	16 140
61 680 — 61 920	16 218
61 920 — 62 160	16 290
62 160 — 62 400	16 362
62 400 — 62 640	16 440
62 640 — 62 880	16 512
62 880 — 63 120	16 590
63 120 — 63 360	16 662
63 360 — 63 600	16 734
63 600 — 63 840	16 812
63 840 — 64 080	16 884
64 080 — 64 320	16 962
64 320 — 64 560	17 034
64 560 — 64 800	17 106
64 800 — 65 040	17 184
65 040 — 65 280	17 256
65 280 — 65 520	17 334
65 520 — 65 760	17 406
65 760 — 66 000	17 478

Ročný príjem v Kčs nad — do	Príspevok na sociálne zabezpečenie v Kčs za kalendárny rok
66 000 — 66 240	17 556
66 240 — 66 480	17 628
66 480 — 66 720	17 706
66 720 — 66 960	17 778
66 960 — 67 200	17 850
67 200 — 67 440	17 928
67 440 — 67 680	18 000
67 680 — 67 920	18 078
67 920 — 68 160	18 150
68 160 — 68 400	18 222
68 400 — 68 640	18 300
68 640 — 68 880	18 372
68 880 — 69 120	18 450
69 120 — 69 360	18 522
69 360 — 69 600	18 594
69 600 — 69 840	18 672
69 840 — 70 080	18 744
70 080 — 70 320	18 822
70 320 — 70 560	18 894
70 560 — 70 800	18 966
70 800 — 71 040	19 044
71 040 — 71 280	19 116
71 280 — 71 520	19 188
71 520 — 71 760	19 266
71 760 — 72 000	19 338
72 000 — 72 240	19 416
72 240 — 72 480	19 488
72 480 — 72 720	19 560
72 720 — 72 960	19 638
72 960 — 73 200	19 710
73 200 — 73 440	19 788
73 440 — 73 680	19 860
73 680 — 73 920	19 932
73 920 — 74 160	20 010
74 160 — 74 400	20 082
74 400 — 74 640	20 160
74 640 — 74 880	20 232
74 880 — 75 120	20 304
75 120 — 75 360	20 382
75 360 — 75 600	20 454
75 600 — 75 840	20 532
75 840 — 76 080	20 604
76 080 — 76 320	20 676
76 320 — 76 560	20 754
76 560 — 76 800	20 826

Ročný príjem v Kčs nad — do	Príspevok na sociálne zabezpečenie v Kčs za kalendárny rok
76 800 — 77 040	20 904
77 040 — 77 280	20 976
77 280 — 77 520	21 048
77 520 — 77 760	21 126
77 760 — 78 000	21 198
78 000 — 78 240	21 276
78 240 — 78 480	21 348
78 480 — 78 720	21 420
78 720 — 78 960	21 498
78 960 — 79 200	21 570
79 200 — 79 440	21 648
79 440 — 79 680	21 720
79 680 — 79 920	21 792
79 920 — 80 160	21 870
80 160 — 80 400	21 942
80 400 — 80 640	22 020
80 640 — 80 880	22 092
80 880 — 81 120	22 164
81 120 — 81 360	22 242
81 360 — 81 600	22 314
81 600 — 81 840	22 392
81 840 — 82 080	22 464
82 080 — 82 320	22 536
82 320 — 82 560	22 614
82 560 — 82 800	22 686
82 800 — 83 040	22 764
83 040 — 83 280	22 836
83 280 — 83 520	22 908
83 520 — 83 760	22 986
83 760 — 84 000	23 058
84 000 — 84 240	23 136
84 240 — 84 480	23 208
84 480 — 84 720	23 280
84 720 — 84 960	23 358
84 960 — 85 200	23 430
85 200 — 85 440	23 508
85 440 — 85 680	23 580
85 680 — 85 920	23 652
85 920 — 86 160	23 730
86 160 — 86 400	23 802
86 400 — 86 640	23 880
86 640 — 86 880	23 952
86 880 — 87 120	24 024
87 120 — 87 360	24 102
87 360 — 87 600	24 174

Ročný príjem v Kčs nad — do	Príspevok na sociálne zabezpečenie v Kčs za kalendárny rok
87 600 — 87 840	24 252
87 840 — 88 080	24 324
88 080 — 88 320	24 396
88 320 — 88 560	24 474
88 560 — 88 800	24 546
88 800 — 89 040	24 618
89 040 — 89 280	24 696
89 280 — 89 520	24 768
89 520 — 89 760	24 846
89 760 — 90 000	24 918
90 000 — 90 240	24 990
90 240 — 90 480	25 068
90 480 — 90 720	25 140
90 720 — 90 960	25 218
90 960 — 91 200	25 290
91 200 — 91 440	25 362
91 440 — 91 680	25 440
91 680 — 91 920	25 512
91 920 — 92 160	25 590
92 160 — 92 400	25 662
92 400 — 92 640	25 734
92 640 — 92 880	25 812
92 880 — 93 120	25 884
93 120 — 93 360	25 962
93 360 — 93 600	26 034
93 600 — 93 840	26 106
93 840 — 94 080	26 184
94 080 — 94 320	26 256
94 320 — 94 560	26 334
94 560 — 94 800	26 406
94 800 — 95 040	26 478
95 040 — 95 280	26 556
95 280 — 95 520	26 628
95 520 — 95 760	26 706
95 760 — 96 000	26 778
96 000 — 96 240	26 850
96 240 — 96 480	26 928
96 480 — 96 720	27 000
96 720 — 96 960	27 078
96 960 — 97 200	27 150
97 200 — 97 440	27 222
97 440 — 97 680	27 300
97 680 — 97 920	27 372
97 920 — 98 160	27 450
98 160 — 98 400	27 522

Ročný príjem v Kčs nad — do	Príspevok na sociálne zabezpečenie v Kčs za kalendárny rok
98 400 — 98 640	27 594
98 640 — 98 880	27 672
98 880 — 99 120	27 744
99 120 — 99 360	27 822
99 360 — 99 600	27 894
99 600 — 99 840	27 966
99 840 —100 080	28 022
100 080 —	28 % z ročných príjmov“

1) Vyhláška č. 74/1970 Zb., ktorou sa upravuje uvoľňovanie, umiestňovanie a hmotné zabezpečenie pracovníkov v súvislosti s vykonávaním racionalizačných a organizačných opatrení. § 150 Zákonníka práce (úplné znenie č. 55/1975 Zb.).

2) § 26 ods. 2 písm. b) zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov v znení zákona č. 59/1969 Zb., § 100 ods. 1 písm. a) a § 126 zákona č. 100/1970 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti.

3) § 4 zákona č. 103/1964 Zb. o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a o zabezpečení matky a dieťaťa v znení zákona č. 121/1975 Zb.

3a) § 22 ods. 1 vyhlášky č. 104/1964 Zb. v znení neskorších predpisov.

4) Napr. formácia tzv: Šípových krížov býv. horthyovskej maďarskej armády.

5) Dekrét č. 16/1945 Zb., nariadenie SNR č. 33/1945 Zb. SNR a zákon č. 33/1948 Zb.

6) § 142 Zákonníka práce.

7) Príjmy oslobodené od dane zo mzdy podľa § 4 zákona č. 76/1952 Zb. o dani zo mzdy v znení neskorších predpisov a podľa vyhlášky č. 24/1967 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o dani zo mzdy, v znení neskorších predpisov.

8) Vyhláška č. 24/1967 Zb. v znení neskorších predpisov.

9) Vyhláška č. 74/1970 Zb.

10) Vyhláška č. 33/1974 Zb. o príspevkoch a náhradách, ktoré sa poskytujú pracovníkom získaným náborom vykonávaným národnými výbormi.

11) § 125 Zákonníka práce a § 26 nariadenia vlády ČSSR č. 54/1975 Zb.

12) § 193 a ďalšie Zákonníka práce.

13) Čl. 4 č. 2 písm. a) a b) vyhlášky č. 24/1967 Zb.

14) § 206 ods. 2 Zákonníka práce.

15) Zákon č. 88/1952 Zb. o materiálnom zabezpečení príslušníkov ozbrojených síl a zákona č. 100/1970 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti.

16) Tretia časť Zákonníka práce.

17) § 142 ods. 2 Zákonníka práce a vyhláška č. 132/1967 Zb. o odmeňovaní a hmotnom zabezpečení mladistvých nastupujúcich po skončení povinnej školskej dochádzky priamo do pracovného pomeru.

18) Vyhlášky č. 110/1970 Zb. a č. 156/1970 Zb. o finančnom a hmotnom zabezpečení učňov v internátnych učňovských školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a v učňovských školách navštevovaných učňami z ústavov sociálnej starostlivosti pre telesne chybnú mládež.

19) Zákon č. 186/1960 Zb. o sústave výchovy a vzdelávania (školský zákon) a zákon č. 19/1966 Zb. o vysokých školách v znení neskorších predpisov.

20) § 232 Zákonníka práce.

21) § 7 ods. 1 vyhlášky č. 161/1976 Zb.

22) Čl. 2 ods. 6 vyhlášky č. 24/1967 Zb.

23) § 21 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení. § 12 zákona č. 103/1964 Zb.

24) Porovnaj ustanovenie § 3 ods. 1 písm. e) vyhlášky č. 72/1974 Zb. na vykonanie niektorých ustanovení zákona o materskom príspevku.

25) Služobný predpis ministerstva národnej obrany Ev. zn. Dopl.-2-1.

26) Porovnaj poznámku [6]).

27) Vyhláška č. 7/1958 Ú. l. (Ú. v.) o nemocenskom poistení sezónnych zamestnancov a pracovníkov na nepravidelnú výpomoc.

28) Vyhláška č. 7/1958 Ú. l. (Ú. v.).

28a) Pokiaľ ide o dlhodobe uvoľnených poslancov, porovnaj § 170 zákona.

29) Zákon č. 103/1971 Zb. o ľudovej kontrole.

30) Vyhlášky č. 13/1976 Zb. a č. 14/1970 Zb. o náhradách prislúchajúcich sudcom z ľudu.

31) Napr. práce v laboratóriách, pri povinnej telesnej výchove, pri práci v školskej dielni alebo na školskom pozemku.

32) § 103 ods. 2 vyhlášky č. 165/1979 Zb.

33) Za estrádnych umelcov sa nepovažujú ľudoví hudobníci a členovia súborov ľudovej tvorivosti.

34) § 319 Občianskeho súdneho poriadku.

35) Zákon č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení v znení neskorších predpisov, zákon č. 88/1968 Zb. o predĺžení materskej dovolenky, dávky v materstve a o prídavkoch na deti z nemocenského poistenia v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 143/1965 Zb. o poskytovaní peňažných dávok v nemocenskom poistení č. 95/1968 Zb. o poskytovaní prídavkov na deti v nemocenskom poistení. Poskytovanie liečebno-preventívnej starostlivosti je upravené zákonom č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu a predpismi vydanými na jeho vykonanie, najmä vyhláškami č. 42/1966 Zb. a č. 121/1974 Zb.

36) Porovnaj vyhlášku č. 89/1958 Ú. l. (Ú. v.), ktorou sa určuje povinné sprostredkovanie pre niektoré odbory umeleckej činnosti v znení vyhlášky č. 74/1964 Zb.

37) Účasť na nemocenskom poistení a dávky z tohto poistenia upravuje vyhláška č. 21/1965 Zb. v znení vyhlášky č. 94/1968 Zb. a zákon č. 88/1968 Zb. v znení neskorších predpisov.

38) Zásady schválené uznesením vlády z 3. marca 1965 (č. 20/1965 Zb.).

39) § 23 zákona č. 88/1968 Zb., pozri aj poznámku [37]).

40) § 14 až 30 zákona č. 88/1968 Zb. v znení neskorších predpisov.

41) Dosiaľ upravené stanoveniami § 1 ods. 3 a § 24a vyhlášky č. 105/1964 Zb. v znení vyhlášky č. 181/1968 Zb.

42) Vyhláška č. 67/1957 Ú. l. (Ú. v.), ktorou sa určujú podrobnosti o dôchodkovom poistení jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných samostatne hospodáriacich osôb.

43) § 9 zákona č. 50/1973 Zb. o pestúnskej starostlivosti.

44) § 50 Zákonníka práce.

45) § 5 vládneho nariadenia č. 92/1958 Zb., ktorým sa vykonáva zákon č. 70/1958 Zb. o úlohách podnikov a národných výborov na úseku starostlivosti o pracovné sily.

46) Vyhláška č. 74/1970 Zb.

47) § 4 vyhlášky č. 74/1970 Zb.

48) Vyhláška č. 96/1967 Zb. o náhradách cestovných, sťahovacích a iných výdavkov.

49) Vyhláška č. 124/1967 Zb. o čiastočnej úhrade nákladov na starostlivosť poskytovanú v niektorých zariadeniach pre mládež.

50) Vyhláška č. 76/1965 Ú. l. (Ú. v.) o prechode z pracovnej neschopnosti do invalidity (čiastočnej invalidity).

51) § 32 ods. 3 zákona č. 32/1957 Zb. o nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách v znení neskorších predpisov.

52) § 229 ods. 2 Zákonníka práce.

53) Čl. 14 vyhlášky č. 24/1967 Zb.

54) Vyhláška č. 74/1961 Zb.o prenájme a používaní cestných vozidiel pre motorovú dopravu v znení vyhlášok č. 128/1964 Zb. a č. 41/1965 Zb.

55) Vyhláška č. 96/1967 Zb.

56) § 22 ods. 1 vyhlášky č. 104/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a o zabezpečení matky a dieťaťa, v znení vyhlášky č. 128/1975 Zb. a vyhlášky č. 54/1976 Zb.

57) § 16 zákona č. 103/1964 Zb. o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a o zabezpečení

matky a dieťaťa (úplné znenie č. 51/1976 Zb.).

58) § 4 zákona č. 103/1964 Zb. (úplné znenie č. 51/1976 Zb.).

59) § 26 vyhlášky č. 157/1975 Zb. o usmerňovaní mzdového vývoja a odmieňaní práce.

60) Vyhláška č. 74/1970 Zb. v znení vyhlášky č. 4/1979 Zb.

61) Vyhláška č. 129/1979 Zb. o pracovnom uplatnení a hmotnom zabezpečení pracovníkov trvale nespôsobilých na doterajšiu prácu v podzemí hlbinných baní.

62) Vyhláška č. 33/1974 Zb. o príspevkoch a náhradách, ktoré sa poskytujú pracovníkom získaným náborom vykonávaným národnými výbormi.

63) Zákon č. 177/1968 Zb. o vernostnom prídavku baníkov.

64) § 39 vyhlášky č. 130/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení a zákon Českej národnej rady o pôsobnosti orgánov Českej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení, § 39 vyhlášky č. 134/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení a zákon Slovenskej národnej rady o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení, a § 4 č. 4 písm. g) vyhlášky č. 161/1976 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o dani zo mzdy, v znení vyhlášky č. 80/1979 Zb.

65) § 26 ods. 1 písm. b) vyhlášky č. 157/1975 Zb.

66) Vyhláška č. 159/1970 Zb. o poskytovaní odmien pri významných pracovných a životných výročiach.

67) § 21 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov, § 12 zákona č. 103/1964 Zb.

68) § 10 vyhlášky č. 165/1979 Zb. o nemocenskom poistení niektorých pracovníkov a o poskytovaní dávok nemocenského poistenia občanom v osobitných prípadoch.

69) § 18 vyhlášky č. 165/1979 Zb.

70) § 46 vyhlášky č. 165/1979 Zb.

71) Napr. pri práci v laboratóriách, v školskej dielni, na školskom pozemku alebo pri prevádzkovej praxi.

72) § 14 zákona č. 39/1977 Zb. o výchove nových vedeckých pracovníkov a o ďalšom zvyšovaní kvalifikácie vedeckých pracovníkov.

73) § 3 vyhlášky č. 54/1977 Zb., ktorou sa upravujú niektoré podrobnosti o pracovnoprávnych vzťahoch účastníkov vedeckej výchovy a študijných pobytov a o poskytovaní štipendií, v znení vyhlášky č. 40/1979 Zb.

74) § 1 vyhlášky č. 210/1959 Ú. l. (Ú. v.), ktorou sa vydáva organizačný a štipendijný poriadok pre umeleckých ašpirantov.

75) § 40 vyhlášky č. 210/1959 Ú. l. (Ú. v.).

76) § 80 a 81 vyhlášky č. 165/1979 Zb.

77) § 232 ods. 2 Zákonníka práce. Nemocenské poistenie pracovníkov na dohodu upravujú § 67 a 68 vyhlášky č. 165/1979 Zb.

78) § 15 ods. 3 až 5 zákona č. 54/1956 Zb.

79) Nariadenie vlády ČSSR č. 136/1975 Zb. o zaraďovaní zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie na účely dôchodkového zabezpečenia.

80) Nariadenie vlády ČSR č. 154/1982 Zb. o poskytovaní služieb občanmi na základe povolenia národného výboru a nariadenie vlády SSR č. 158/1982 Zb. o poskytovaní služieb občanmi na základe povolenia národného výboru. Zásady č. 20/1965 Zb. pre poskytovanie niektorých služieb a opráv občanmi na základe povolenia národného výboru.

81) Zákon č. 145/1961 Zb. o dani z príjmov obyvateľstva v znení zákona č. 103/1974 Zb. a zákona č. 162/1982 Zb.

82) § 232 ods. 2 Zákonníka práce.

83) Nariadenie vlády ČSSR č. 142/1983 Zb. o poskytovaní dôchodkov niektorým pracujúcim

dôchodcom.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, 813 11 Bratislava,
tel.: +421 2 888 91 864, +421 2 888 91 865, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.